

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ FEN FAKÜLTESİ HERBARYUMU'NDAKİ (ANK)
IRIDACEAE FAMILYASININ REVİZYONU VE VERİTABANININ
HAZIRLANMASI**

Ebru ÖZDENİZ

BİYOLOJİ ANABİLİM DALI

**ANKARA
2009**

Her Hakkı Saklıdır

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

ANKARA ÜNİVERSİTESİ FEN FAKÜLTESİ HERBARYUMU'NDAKİ (ANK) *IRIDACEAE*
FAMİLYASININ REVİZYONU VE VERİTABANININ HAZIRLANMASI

Ebru ÖZDENİZ

Ankara Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Biyoloji Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Latif KURT

ANK Herbaryumun'da bulunan *Iridaceae* familyasına ait 390 bitki örneğinin incelenmesi sonucu 5 cins ve bu cinslere ait toplam 78 takson tespit edilmiştir. Toplam tür sayısı 54'tür. 27 tür Türkiye için endemiktir.

Iridaceae familyasının ANK Herbaryumu'ndaki türlere göre takson sayısı şöyledir: *Iris* (33), *Crocus* (32), *Gladiolus* (7), *Gynandriris* (1) ve *Romulea* (5)' dir. ANK Herbaryumu'ndaki *Iridaceae* familyası üyelerinin fitocoğrafik bölgelere dağılım yüzdeleri ise; İran-Turan % 30, Doğu Akdeniz % 24, Avrupa-Sibirya % 10, Öksin % 5 ve Akdeniz % 3' tür.

Temmuz 2009, 250 sayfa

Anahtar Kelimeler: Revizyon, *Iridaceae*, ANK, Veritabanı, Herbaryum.

ABSTRACT

Master Thesis

THE REVISION OF *IRIDACEAE* FAMILY AT HERBARIUM OF THE FACULTY OF
SCIENCE (ANK) AND PREPERATION OF THE DATABASE

Ebru ÖZDENİZ

Ankara University
Institute of Science and Technology
Department of Biology

Supervisor: Prof. Dr. Latif KURT

Iridaceae family was revised at ANK Herbarium and found out that 390 plant specimens belonging to 5 genera and 78 taxa were deposited. Total species are 54. 27 species are endemic for Turkey.

According to species in ANK Herbarium the number of taxa of Iridaceae family: *Iris* (33), *Crocus* (32), *Gladiolus* (7), *Romulea* (5) and *Gynandriris* (1). Phytogeographic areas are follows: Irano-Turanien % 30, East Mediterraenean % 24, Euro-Siberian % 10, Euxine % 5 and Mediterraenean % 3.

July 2009, 250 pages

Key Words: Revision, *Iridaceae*, ANK, Database, Herbarium.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans çalışmalarım boyunca beni yönlendiren, her türlü bilgi, deneyim ve yardımlarını esirgemeyen, bu konuda sürekli bana destek olan, karşılaştığım her güçlükte çözüm bulan danışman hocam Sayın Prof. Dr. Latif KURT'a (Ankara Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı); çalışmalarım esnasında karşılaştığım sorunlarda bana yardımcı olan ve bilgilerini paylaşan Sayın Prof. Dr. Osman KETENOĞLU'na (Ankara Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı); tez çalışmalarım sırasında bana yardımcı olacak araştırma materyali sağlayan, destek, bilgi ve görüşlerini esirgemeyen değerli hocam Arş. Gör. Dr. Fatmagül GEVEN'e (Ankara Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı); çalışmalarım sırasında her türlü görüş ve literatürlerinden faydalandığım, herbaryum çalışmalarımda bana yol gösteren ve yardımcı olan Uzman Biyolog S. Tuğrul KÖRÜKLÜ'ye (Ankara Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı); çalışmalarım esnasında manevi desteklerini gördüğüm Yrd. Doç. Dr. G. Nilhan TUĞ'a (Ankara Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı), Arş. Gör. Dr. Ümit BİNGÖL'e (Ankara Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı) ve Arş. Gör. Dr. Ahmet Emre YAPRAK'a (Ankara Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı) sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca bu günlere gelmemde, yüksek lisansım boyunca bana her türlü imkânı sunan, benden hiçbir maddi ve manevi desteğini esirgemeyen babama, anneme ve abime teşekkürü bir borç bilirim. Tezimde yer alan fotoğrafların çekiminde yardımını gördüğüm arkadaşım Arş. Gör. Pelin KESKE'ye (Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı), zorluk çektiğim çevirilerde yardım eden arkadaşım Arş. Gör. Sanem AKDENİZ'e (Aksaray Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı), manevi desteğini gördüğüm arkadaşım Çiğdem DEMİRCİOĞLU'na ve tez yazımı aşamasında yardım aldığım arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Ebru ÖZDENİZ

Ankara, Temmuz 2009

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
SİMGELER DİZİNİ	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
ÇİZELGELER DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ	1
2. KAYNAK ÖZETLERİ	14
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	16
4. ARAŞTIRMA BULGULARI.....	19
4.1 <i>Iris</i> L	19
4.2 <i>Hermodactylus</i> Miller	97
4.3 <i>Gynandriris</i> Parl.	98
4.4 <i>Crocus</i> L.	103
4.5 <i>Romulea</i> Maratti.....	188
4.6 <i>Gladiolus</i> Maratti	198
5. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	223
KAYNAKLAR	248
ÖZGEÇMİŞ.....	250

SİMGELER DİZİNİ

IUCN	International Union for Concerning Nature and Natural Resources
LC	En az endişe verici
NT	Tehdit altına girebilir
VU	Zarar Görebilir
cm	Santimetre
km	Kilometre

KISALTMALAR DİZİNİ

C.	Crocus
f.	Forma
G.	Gladiolus
I.	Iris
subsp.	Alttür
Syn.	Sinonim
var.	Varyete

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1 ANK Herbariyumu'ndan genel görüntüler	4
Şekil 1.2 <i>Crocus reticulatus</i> Steven & Adams subsp. <i>reticulatus</i>	5
Şekil 1.3 <i>Iridaceae</i> familyasının dünyadaki yayılış haritası.....	11
Şekil 1.4 <i>Iridaceae</i> 'ye ait bazı cinslerin genel görünüşleri.....	12
Şekil 4.1 <i>Iris</i> çiçeğinin genel yapısı.....	20
Şekil 4.2 <i>Iris</i> dış (falls – a) ve iç (standards – b) tepalleri.....	21
Şekil 4.3 <i>Iris</i> meyve, brakte ve brakteoelleri.....	22
Şekil 4.4 <i>Iris pseudacorus</i> L.....	25
Şekil 4.5 ▲ <i>Iris lazica</i> (10), ■ <i>I. kerneriana</i> (6), ○ <i>I. masia</i> (8), ◇ <i>I. orientalis</i> , □ <i>I. sibirica</i> (2), ● <i>I. sintenisii</i> (7), ◆ <i>I. spuria</i> subsp. <i>musulmanica</i> (3), ▲ <i>I.xanthosporia</i> (5).....	26
Şekil 4.6 <i>Iris sibirica</i> L.....	27
Şekil 4.7 <i>Iris spuria</i> L. subsp. <i>musulmanica</i> (Fomin) Takht.....	29
Şekil 4.8 <i>Iris orientalis</i> Miller.....	33
Şekil 4.9 <i>Iris xanthosporia</i> B. Mathew & T. Baytop.....	34
Şekil 4.10 <i>Iris kerneriana</i> Ascherson & Sint. Ex Baker.....	38
Şekil 4.11 <i>Iris sintenisii</i> Janka.....	41
Şekil 4.12 <i>Iris masia</i> Stapf ex Foster.....	42
Şekil 4.13 <i>Iris unguicularis</i> Poiret.....	44
Şekil 4.14 <i>Iris lazica</i> Albov.....	46
Şekil 4.15 <i>Iris germanica</i> L.....	48
Şekil 4.16 <i>Iris purpureobracteata</i> B. Mathew & T. Baytop.....	50
Şekil 4.17 <i>Iris schachtii</i> Markgraf.....	53
Şekil 4.18 <i>Iris suaveolens</i> Boiss. et Reuter.....	55
Şekil 4.19 <i>Iris attica</i> Boiss. & Heldr.....	56
Şekil 4.20 ▲ <i>Iris barnumae</i> (23), ■ <i>I. gatesii</i> (19), ◇ <i>I. iberica</i> subsp. <i>elegantissima</i> (21), □ <i>I. kirkwodii</i> (20), △ <i>I. nectarifera</i> (25), ○ <i>I. paradoxa</i> (22), ● <i>I. sari</i> (24), ◆ <i>I. sprengeri</i> (26).....	57
Şekil 4.21 <i>Iris gatesii</i> Foster.....	58
Şekil 4.22 <i>Iris iberica</i> Hoffm. subsp. <i>elegantissima</i> (Sosn.) Takht. & Fedorov.....	60
Şekil 4.23 <i>Iris iberica</i> Hoffm. subsp. <i>lycotis</i> (Woronow) Takht.....	61
Şekil 4.24 <i>Iris paradoxa</i> Steven f. <i>choschab</i> (Hoog) Mathew & Weldelbo.....	62
Şekil 4.25 <i>Iris barnumae</i> Baker & Foster f. <i>barnumae</i>	64
Şekil 4.26 <i>Iris sari</i> Boiss. et Heldr.....	68
Şekil 4.27 <i>Iris reticulata</i> Bieb.....	71
Şekil 4.28 <i>Iris reticulata</i> Bieb. var. <i>bakeriana</i> (Foster) Mathew & Wendelbo.....	73
Şekil 4.29 <i>Iris histrioides</i> (Wilson) Arnott.....	75
Şekil 4.30 ● <i>Gynandrisis sisyrinchium</i> (1), ○ <i>Iris danfordiae</i> (31), □ <i>I. histiro</i> (29), ▲ <i>I. histrioides</i> (28), △ <i>I. pamphylica</i> (30), <i>I. reticulata</i> ◆ var. <i>bakeriana</i> ◇ var. <i>reticula</i>	75
Şekil 4.31 <i>Iris histrio</i> Reichb var. <i>aintabensis</i>	76
Şekil 4.32 <i>Iris danfordiae</i> (Baker) Boiss.....	79
Şekil 4.33 ○ <i>Iris aucheri</i> (32), <i>I. caucasica</i> (33) ▲subsp. <i>caucasica</i> □ subsp. <i>turcica</i> , ◆ <i>I. galatica</i> (36), ● <i>I. persica</i> (37), △ <i>I. pseudocaucasica</i> (34),	

<i>I. stenophylla</i> (35) ◇ subsp. <i>allisonii</i> ■ subsp. <i>stenophylla</i>	79
Şekil 4.34 <i>Iris aucheri</i> (Baker) Sealy.....	81
Şekil 4.35 <i>Iris caucasica</i> Hoffm.....	83
Şekil 4.36 <i>Iris pseudocaucaucasica</i> Grossh.....	85
Şekil 4.37 <i>Iris stenophylla</i> Hausskn. & Siehe ex Baker subsp. <i>stenophylla</i>	87
Şekil 4.38 <i>Iris galatica</i> Siehe.....	89
Şekil 4.39 <i>Iris persica</i> L.....	92
Şekil 4.40 <i>Iris acutiloba</i> C.A.Mayer subsp. <i>lineolata</i> (Trautv.).....	95
Şekil 4.41 <i>Iris histrio</i> Reichb var. <i>histrio</i>	96
Şekil 4.42 <i>Gynandriris sisyrinchium</i> (L.) Parl.....	102
Şekil 4.43 <i>Crocus cinsinin</i> çiçeğinin genel görünüşü.....	104
Şekil 4.44 <i>Crocus stilus</i> ve anterleri (Malyer, 1985).....	105
Şekil 4.45 ● <i>Crocus abantensis</i> (4), ◇ <i>C. ancyrensis</i> (6), ○ <i>C. baytopiorum</i> (1), △ <i>C. fleischeri</i> (2), ▲ <i>C. gargaricus</i> (5), <i>C. reticulatus</i> (3) ■ subsp. <i>hitticus</i> □ subsp. <i>reticulatus</i> , ◆ <i>C. sieheanus</i> (7).....	106
Şekil 4.46 <i>Crocus reticulatus</i> Steven & Adams.....	108
Şekil 4.47 <i>Crocus reticulatus</i> Steven & Adams subsp. <i>reticulatus</i>	109
Şekil 4.48 <i>Crocus abantensis</i> T. Baytop & Mathew.....	111
Şekil 4.49 <i>Crocus ancyrensis</i> (Herbert) Maw.....	118
Şekil 4.50 <i>Crocus sieheanus</i> Barr ex Burtt.....	119
Şekil 4.51 ● <i>Crocus adanensis</i> (12), ◆ <i>C. aerius</i> (13), ○ <i>C. chrysanthus</i> (8), ▲ <i>C. danfordiae</i> (9), □ <i>C. leichtlinii</i> (14), △ <i>C. pestalozzae</i> (10).....	120
Şekil 4.52 <i>Crocus chrysanthus</i> (Herbert) Herbert.....	123
Şekil 4.53 <i>Crocus danfordiae</i> Maw.....	127
Şekil 4.54 <i>Crocus pestalozzae</i> Boiss.....	128
Şekil 4.55 <i>Crocus biflorus</i> Miller.....	130
Şekil 4.56 <i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>isauricus</i> (Siehe ex Bowles) Mathew.....	134
Şekil 4.57 <i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>pulchricolor</i> (Herbert) Mathew.....	138
Şekil 4.58 <i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>tauri</i> (Maw) Mathew.....	139
Şekil 4.59 <i>Crocus aerius</i> Herbert.....	144
Şekil 4.60 <i>Crocus leichtlinii</i> (D. Dewar) Bowles.....	145
Şekil 4.61 △ <i>Crocus antalyensis</i> (16), <i>C. flavus</i> (15) ● subsp. <i>dissectus</i> ○ subsp. <i>flavus</i> , ◆ <i>C. graveolens</i> (19).....	146
Şekil 4.62 <i>Crocus flavus</i> Weston subsp. <i>flavus</i>	147
Şekil 4.62 <i>Crocus antalyensis</i> Mathew.....	149
Şekil 4.63 <i>Crocus oliveri</i> Gay. subsp. <i>oliveri</i>	153
Şekil 4.64 <i>Crocus graveolens</i> Boiss. & Reuter.....	156
Şekil 4.65 <i>Crocus vitellinus</i> Wahl.....	158
Şekil 4.66 <i>Crocus scharojani</i> Rupr.....	160
Şekil 4.67 <i>Crocus vallicola</i> Herbert.....	163
Şekil 4.68 <i>Crocus kotschyanus</i> C. Koch subsp. <i>kotschyanus</i>	165
Şekil 4.69 <i>Crocus kotschyanus</i> C. Koch subsp. <i>cappadocicus</i> Mathew.....	166
Şekil 4.70 ◇ <i>Crocus asumaniae</i> (27), <i>C. pallasii</i> (25) ● subsp. <i>dispathaceus</i> ○ subsp. <i>pallasii</i> △ subsp. <i>turcicus</i> , ◆ <i>C. pulchellus</i> (30), <i>C. speciosus</i> (29) ■ subsp. <i>ilganzensis</i> ▲ subsp. <i>speciosus</i> □ subsp. <i>xantholaimos</i>	168
Şekil 4.71 <i>Crocus pallasii</i> Goldb.....	169
Şekil 4.72 <i>Crocus cancellatus</i> (28) ○ subsp. <i>cancellatus</i> ■ subsp. <i>damascenus</i>	

□ subsp. <i>lycius</i> ▲ subsp. <i>mazziaricus</i> ● subsp. <i>pamphylicus</i>	172
Şekil 4.73 <i>Crocus cancellatus</i> Herbert subsp. <i>cancellatus</i>	174
Şekil 4.74 <i>Crocus cancellatus</i> Herbert subsp. <i>damascenus</i> (Herbert) Mathew.....	178
Şekil 4.75 <i>Crocus speciosus</i> Bieb.....	180
Şekil 4.76 <i>Crocus speciosus</i> Bieb. subsp. <i>ilgazensis</i> Mathew.....	182
Şekil 4.77 <i>Crocus pulchellus</i> Herbert.....	184
Şekil 4.78 <i>Crocus nerimaniae</i> S. Yüzbaşıoğlu.....	187
Şekil 4.79 <i>Romulea bulbocodium</i> (L.) Seb. & Mauri.....	189
Şekil 4.80 <i>Romulea bulbocodium</i> (L.) Seb. & Mauri var. <i>crocea</i> (Boiss. & Heldr.) Baker.....	191
Şekil 4.81 <i>Romulea tempskyana</i> Freyn.....	193
Şekil 4.82 <i>Romulea linaresii</i> Parl. subsp. <i>graeca</i> Bég.....	195
Şekil 4.83 <i>Romulea columnae</i> Seb. & Mauri subsp. <i>columnae</i>	197
Şekil 4.84 <i>Gladiolus italiculus</i> ve çiçek enine kesiti.....	198
Şekil 4.85 <i>Gladiolus</i> periant segmentleri.....	199
Şekil 4.86 ● <i>Gladiolus italicus</i> (1).....	200
Şekil 4.87 <i>Gladiolus italicus</i> Miller.....	204
Şekil 4.88 ◆ <i>Gladiolus antakiensis</i> (2), ○ <i>G. atroviolaceus</i> (7), ■ <i>G. halophilus</i> (9), ● <i>G. illyricus</i> (4), ◇ <i>G. micranthus</i> (8).....	204
Şekil 4.89 ◆ <i>Gladiolus anatolicus</i> (5), □ <i>G. humilis</i> (6), ● <i>G. kotschyanus</i> (3).....	205
Şekil 4.90 <i>Gladiolus kotschyanus</i> Boiss.....	208
Şekil 4.91 <i>Gladiolus anatolicus</i> (Boiss.) Stapf.....	211
Şekil 4.92 <i>Gladiolus atraviolaceus</i> Boiss.....	218
Şekil 4.93 <i>Gladiolus micranthus</i> Stapf.....	219
Şekil 4.94 <i>Gladiolus halophilus</i> Boiss. & Heldr.....	221
Şekil 4.95 <i>Gladiolus</i> inter. <i>halophilus</i> et <i>illyricus</i>	222
Şekil 5.1 ANK Herbariyumu ve Türkiye Florası'nın fitocoğrafik bölgeleri.....	237
Şekil 5.2 IUCN Tehlike Kategorileri Dağılım Grafiği.....	237
Şekil 5.3 Veritabanı Programı Herbariyum Örneğine Ait Etiket ve Resim Sayfası.....	244

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 1.1 Türkiye’de bulunan Index Herbariorum’a kayıtlı Herbaryumlar	Hata!
Yer işareti tanımlanmamış.	
Çizelge 1.1 Türkiye’de bulunan Index Herbariorum’a kayıtlı Herbaryumlar (devam).....	7
Çizelge 1.2 Dünyada bulunan Index Herbariorum’a kayıtlı Herbaryumlar.....	8
Çizelge 1.3 ANK Herbaryumu’ndaki <i>Iridaceae</i> familyasına ait örnek toplayan araştırmacılar.....	8
Çizelge 5.1 <i>Iridaceae</i> familyasına ait taksonların ANK ve Türkiye Flora’sındaki durumu.....	223
Çizelge 5.2 <i>Iris</i> cinsinin ANK Herbaryumu ve Türkiye Florası’ ndaki takson sayısı ..	224
Çizelge 5.3 <i>Iris</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’ nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları.....	224
Çizelge 5.3 <i>Iris</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam).....	225
Çizelge 5.3 <i>Iris</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam).....	226
Çizelge 5.3 <i>Iris</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam).....	227
Çizelge 5.4 <i>Hermodactylus</i> cinsinin ANK Herbaryumu ve Türkiye Florası’ ndaki takson sayısı.....	227
Çizelge 5.5 <i>Hermodactylus</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan takson ve tip lokalitesi veya yayılış alanı.....	227
Çizelge 5.6 <i>Crocus</i> cinsinin ANK Herbaryumu ve Türkiye Florası’ndaki takson sayısı.....	227
Çizelge 5.7 <i>Crocus</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları.....	228
Çizelge 5.7 <i>Crocus</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam).....	229
Çizelge 5.7 <i>Crocus</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam).....	230
Çizelge 5.7 <i>Crocus</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam).....	231
Çizelge 5.7 <i>Crocus</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam).....	232
Çizelge 5.7 <i>Crocus</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam).....	233
Çizelge 5.8 <i>Romulea</i> cinsinin ANK Herbaryumu ve Türkiye Florası’ndaki takson sayısı.....	233
Çizelge 5.9 <i>Romulea</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan taksonlar ve lokalitesi veya yayılış alanı.....	233
Çizelge 5.10 <i>Gladiolus</i> cinsinin ANK Herbaryumu ve Türkiye Florası’ndaki takson sayısı.....	234
Çizelge 5.11 <i>Gladiolus</i> cinsine ait ANK Herbaryumu’nda bulunmayan taksonlar ve tip lokalitesi veya yayılış alanı.....	234
Çizelge 5.12 <i>Iridaceae</i> familyası’na ait ANK Herbaryumu’nda bulunan endemik taksonlar ve yayılış alanları.....	235

Çizelge 5.13 ANK Herbaryumu'ndaki <i>Iridaceae</i> familyasının tür zenginliği yönünden cinsleri ve bu cinslere ait tür, türaltı taksonlar	236
Çizelge 5.14 ANK Herbaryumu ve Türkiye Florası'nın fitocoğrafik bölgeleri.....	236
Çizelge 5.15 <i>Iridaceae</i> familyasına ait ANK Herbaryumu ve Flora'da kayıtlı olan taksonların tehlike kategorileri.....	237
Çizelge 5.16 ANK'ta bulunan <i>Iridaceae</i> familyasına ait yapılan takson değişiklikleri.....	238
Çizelge 5.16 ANK'ta bulunan <i>Iridaceae</i> familyasına ait yapılan takson değişiklikleri (devam).....	239
Çizelge 5.16 ANK'ta bulunan <i>Iridaceae</i> familyasına ait yapılan takson değişiklikleri (devam).....	240
Çizelge 5.16 ANK'ta bulunan <i>Iridaceae</i> familyasına ait yapılan takson değişiklikleri (devam).....	241
Çizelge 5.16 ANK'ta bulunan <i>Iridaceae</i> familyasına ait yapılan takson değişiklikleri (devam).....	242
Çizelge 5.17 ANK Herbaryumu'nda bulunan <i>Iridaceae</i> familyasına ait tarafımızca yapılan takson değişiklikleri.....	242
Çizelge 5.18 <i>Crocus vallicola</i> ile <i>Crocus speciosus</i> arasındaki morfolojik farklılıklar.....	243
Çizelge 5.19 <i>Crocus pestalozzae</i> ile <i>Crocus danfordiae</i> arasındaki morfolojik farklılıklar.....	243
Çizelge 5.20 Veri Tabanı Programı Ana Menü Sayfası.....	245
Çizelge 5.21 Veri Tabanı Programı Arama Sayfası.....	246

1. GİRİŞ

Türkiye içinde bulunduğu coğrafik konumu, jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri, çeşitli toprak ve topoğrafik yapısı ve çeşitli iklimlerin etkisi altında olması, 3 farklı bitki coğrafyası bölgesinin (Avrupa-Sibirya, İran-Turan ve Akdeniz) kesişme noktasında bulunması nedeniyle zengin bir floraya sahiptir. Bu etkilerden dolayı ülkemiz bitkileri açısından dünyada zengin ve ilgi çekici ülkelerin başında gelmektedir. Tüm bu nedenlere bağlı olarak Türkiye florası 12.006 takson (tür ve tür altı) içermekte olup bunun da yaklaşık 3500'ü Türkiye için endemiktir ve endemizm oranı % 33 civarındadır.

Türkiye florası yerli ve yabancı birçok araştırmacının ilgisini çekmiş ve bu araştırmacılar Türkiye bitkileri ile ilgilenmiş, koleksiyonlar oluşturmuş ve değerli makaleler yayınlamışlardır. Türkiye florası ile ilgili ilk çalışma, Fransız botanikçi **Tournefort** tarafından 1700'lü yıllarda başlamıştır. Ülkemizle ilgili yapılan ilk önemli çalışma ise; İsviçreli botanikçi **E. Boissier** tarafından yayınlanan "Flora Orientalis" adlı 5 ciltlik eserdir. Boissier ilk cildi 1867, son cildi 1884 yılında yayınlanmıştır. Suplemanı 6. Cilt olarak ölümünden sonra 1888'de yayınlanmıştır. İkinci önemli çalışma 1965-1988 yılları arasındaki 23 yıllık süreyi kapsayan **P.H. Davis** tarafından yazılan "Flora of Turkey and The East Aegean Islands" isimli 10 ciltlik eser olmuştur. Bu eserin ilk cildi 1965 yılında çıkmış olmasına rağmen Floranın materyali durumundaki bitkilerin toplanma tarihi 1700'lü yıllara kadar uzanmaktadır. Ciltlerin yayınlanmasından sonra ortaya çıkan bulguların da eklenmesi amacıyla 2000 yılında Güner ve arkadaşları tarafından yayınlanan 11. ciltle (supplementum) Türkiye Florası tamamlanmıştır. Türkiye Florası'nın tanınmasında büyük katkıları olan diğer önemli botanist ise **Dr. Arthur Huber-Morath**'tır. 1935-1969 yılları arasında 16 kez Anadolu'ya gelmiş örnek toplayarak koleksiyon oluşturmuştur.

Ülkemizde bitki toplayan araştırmacıların faaliyetlerine kronolojik olarak baktığımızda şu tabloyu görürüz (Çıplak 1997):

- P.M. Aucher-Eloy. Fransız kimya ve doğa bilimcisi. 1830 yılından itibaren 8 yıl Anadolu'dan bitki toplamıştır.
- B.B. Balansae. Fransız botanikçi. 1854-1857 arası bitki toplamıştır.
- P.E. Boissier. İsviçreli Botanikçi. 1842- 1845 arasında bitki toplamıştır.
- K.H: Emil Koch. Alman botanikçi. 1836-1844 arasında bitki toplamıştır.
- P. Tchitatcheff. Rus doğacı, politikacı. 1848-1863 arasında bitki toplamıştır.
- J.P. Tournefourth. Fransız botanikçi, kaşif. 1700-1702 arasında bitki toplamıştır.
- G.V.A. Aznavour. Türk uyruklu botanikçi.1895-1930 arasında bitki toplamıştır.
- J.F.N. Bornmüeller. Alman botanikçi. 1892-1929 arasında bitki toplamıştır.
- K. Krause. Alman botanikçi. 1933-1939 arasında bitki toplamıştır.
- J.J. Manisadjian. Alman botanikçi. 1890-1915 arasında bitki toplamıştır.
- W.E. Siehe. Alman botanikçi. 1895-1924 arasında bitki toplamıştır.
- P.E.E. Sintenis. 1883-1890 arasında bitki toplamıştır.
- P.H. Davis. İngiliz botanikçi. 1938-1982 arasında bitki toplamıştır.
- A. Huber-Morath. İsviçreli amatör botanikçi. 1935-1964 arasında bitki toplamıştır.

Türkiye'de ilk modern eğitiminin temeli 1827 yılında kurulan Tıphane-i Amire'de atılmıştır. 1839 yılında da Mekteb-i Tıbbiye'nin kurulmasıyla botanik dersleri verilmeye devam edilmiştir. Türkiye'de botanikle ilgili ilk basılı metinler 1830'lu yıllardan itibaren görülmektedir. Dr. C.A. Bernard'ın yayımlanmış olduğu "Elémens de Botanique" kitabı Türkiye'de yayımlanmış ilk modern botanik ders kitabıdır (Baytop 2003).

Türkiye de, Türkiye bitkilerinden oluşan ilk herbaryum 1839 yılında İstanbul'da açılmış olan Mekteb-i Tıbbiye-i Adliye-i Şahane (Askeri Tıp Mektebi) bünyesinde, bu mektebin botanik bahçesi direktörü olan eczacı F.W. Noé tarafından 1845 yılında kurulmuştur. 1948 yılında çıkan bir yangın sonucunda Türkiyenin ilk herbaryumu tamamen yok olmuştur (Baytop 2003).

Herbaryum; kurutulmuş bitki örneklerinin belli bir düzen içerisinde saklandığı yer anlamına gelir. Preslenerek kurutulan, daha sonra kartonlara tespit edilen bitkiler

etiketlenerek dolaplar içinde belli bir sıralama ile düzenlenirler. Günümüzde başlıca dört tip herbaryum vardır (Ketenoğlu vd. 2009). Bunlar;

1. Genel herbaryumlar,
2. Ulusal herbaryumlar,
3. Yerel herbaryumlar ve
4. Özel herbaryumlardır.

ANK Herbaryumu içerdiği örneklerle ulusal herbaryum niteliğindedir. Uluslararası herbaryumlar birliğine (Index Herbariorum) kayıtlı olan Ankara Üniversitesi Botanik Enstitüsü Herbaryumu **ANK** kodu ile anılmaktadır (Ketenoğlu vd. 2009).

Herbaryumun iki ana amacı vardır. Biri araştırma merkezi olarak çalışmak, diğeri bir müze gibi koruma görevi görmek. Biyoloji, Tıp, Ziraat, Eczacılık ve benzeri bilim dallarına kaynak teşkil etmek, öğrencileri eğitmek amaçları arasındadır. Ayrıca, bir ülkenin, bir bölgenin, bir yörenin herbaryumları oraların bitki örtüsünün, bitki gruplarının, bitkisel özelliklerinin önemli verilerini oluştururlar. Bitki müzesi diyebileceğimiz herbaryum aynı zamanda yaşayan bir laboratuardır (Ketenoğlu vd. 2009).

Bir herbaryumda sayıca fazla materyal olduğunda aradığımız bitkiye kolayca ulaşabilmek için bir düzenlemeye gereksinim vardır. Dünyada kullanılan birçok sınıflandırma sistemleri vardır. ANK Herbaryumu'nda "Engler-Prantl" sistemi kullanılmaktadır. Bu sistem Adolf Engler ve Karl Prantl isimli iki araştırmacının bitkileri sınıflandırmak üzere önerdikleri bir sistemdir. Bu yöntemde akrabalık ilişkileri kullanıldığından yakın akraba familyalar sıralamada birbirlerini takip etmektedir (Ketenoğlu vd. 2009).

ANK Herbaryumu' nun Temelleri; 1933 yılında Yüksek Ziraat Enstitüsü bünyesinde Hikmet Birand tarafından başlatılmıştır. Ankara Üniversitesi'nin kurulmasından sonra Ankara Üniversitesi Botanik Enstitüsü Herbaryumu adını alan **Ank Herbaryumu Türkiye'deki ilk herbaryumdur** (Şekil 1.1). İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi

Herbaryumu (İSTF) ve İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Herbaryumu (İSTE) yine en eski herbaryumlarımızdandır. Şu an Türkiye’de 34 kayıtlı herbaryum bulunmaktadır (Ketenoğlu vd. 2009).

Ankara Üniversitesi’nin kuruluşuyla birlikte ANK Herbaryumu üniversite bünyesine geçmiş ve 1972 yılında Fen Fakültesi bahçesinde kendi binasının yapılması ile bugünkü yapısına kavuşmuştur (Ketenoğlu vd. 2009).

Şekil 1.1 ANK Herbaryumu’ndan genel görüntüler (Ketenoğlu vd. 2009)

Türkiye Florası yaklaşık 9000 bitki türüne sahiptir ve bu türlerin yaklaşık üçte biri endemiktir. İlk yıllarda herbaryumda teşhisli bitki sayısı 800-900 ve örnek sayısı da 5000 dolayında iken günümüzde ANK Herbaryumu çoğu Türkiye Florasına ait 150.000'nin üzerinde bitki örneğine sahiptir. 1970'li yıllardan bugüne kadar, bölümümüzde araştırmacı sayısının ve özellikle Türkiye Flora ve Vejetasyonu konusunda araştırmaların artması sonucunda toplanan çok sayıda bitki örnekleri ile herbaryumda tanımlanmış bitki sayısı devam eden çalışmalarla birlikte giderek artmaktadır. Herbaryumların değerleri içerdikleri tip örnekleri ile de ölçülmektedir. 500 civarında tip örneği ve Türkiye bitkilerinin % 80'inden fazla tür içeriği ile Türkiye'deki herbaryumların en büyüğüdür (Ketenoğlu vd. 2009).

ANK Herbaryumu'ndaki en eski örnek 1841 yılına aittir. *Iridaceae* familyasına ait en eski örnek ise 28.02.1889 yılında J.F.BORNMUELLER tarafından Amasya'dan toplanmış olan *Crocus reticulatus* Steven & Adams subsp. *reticulatus* (Syn: *C. micranthus* Boiss.) örneğidir.

Şekil 1.2 *Crocus reticulatus* Steven & Adams subsp. *reticulatus*

Herbaryumda bundan başka pek çok familyaya ait tarihi önemi olan ve 1800'ün ikinci yarısında toplanan bitki örnekleri de bulunmaktadır. "Flora of Turkey and the East Aegean Islands" isimli eserin editörü olan P.H. Davis'e ait birçok bitki örneği de yine ANK'da muhafaza edilmektedir. ANK Herbaryumu'nda Uluslar arası kaydı olan Karayosunu koleksiyonu, Liken koleksiyonu ve Mantar koleksiyonu bulunmaktadır.

Yurt dışında özellikle Avrupa'da çok büyük herbaryumalar vardır. Kuruluş tarihleri de oldukça eski olan bu herbaryumalar Genel Herbaryumlar standardında ve tüm Dünya'ya ait bitki örnekleri içermektedirler. Günümüzde çalışan en eski herbaryumlardan biri 1588-1589 yılları arasında kurulan İsviçre, Basel Üniversitesi Botanik Enstitüsü Herbaryumudur. Paris Milli İlimler Müzesi 1635, Torino Üniversitesi Botanik Enstitüsü Herbaryumu 1729 ve Viyana Tabii İlimler Müzesi Herbaryumu 1748 yılında kurulmuştur.

Türkiye'de ve dünyada bulunan **Index Herbariorum**'a kayıtlı Herbaryumlara ait bilgiler Çizelge 1.1 ve Çizelge 1.2'de verilmiştir.

Çizelge 1.1 Türkiye'de bulunan Index Herbariorum'a kayıtlı Herbaryumlar

Sıra No	Herbaryum Kodu	Kurum	İl
1	ADO	Kırıkkale Üniversitesi	Kırıkkale
2	AEF	Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Herbaryumu	Ankara
3	AIBU	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Bolu
4	ANES	Anadolu Üniversitesi Biyoloji Bölümü Herbaryumu	Eskişehir
5	ANK	Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Herbaryumu	Ankara
6	ANKO	Ormanlık Araştırma Enstitüsü	Ankara
7	ATA	Atatürk Üniversitesi Fen Fakültesi Herbaryumu	Erzurum
8	BIA	British Institute of Archaeology	Ankara
9	BULU	Uludağ Üniversitesi	Bursa

Çizelge 1.1 Türkiye’de bulunan Index Herbariorum’a kayıtlı Herbaryumlar (devam)

10	CUFH	Cumhuriyet Üniversitesi	Sivas
11	DUF	Dicle Üniversitesi	Diyarbakır
12	EGE	Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Herbaryumu	İzmir
13	ESK	Şeker Enstitüsü	Ankara
14	ESSE	Anadolu Üniversitesi	Eskişehir
15	FUH	Fırat Üniversitesi Fen Fakültesi Herbaryumu	Elazığ
16	GAZI	Gazi Üniversitesi	Ankara
17	HUB	Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi Herbaryumu	Ankara
18	HUEF	Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Herbaryumu	Ankara
19	ISTE	İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Herbaryumu	İstanbul
20	ISTF	İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Herbaryumu	İstanbul
21	ISTO	İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Herbaryumu	İstanbul
22	IZ	Aegean Agricultural Research Institute	İzmir
23	IZEF	Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Herbaryumu	İzmir
24	KATO	Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Herbaryumu	Trabzon
25	KNYA	Selçuk Üniversitesi Fen –Edebiyat Fakültesi Herbaryumu	Konya
26	MARE	Marmara Üniversitesi	İstanbul
27	MUFE	Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Herbaryumu	İstanbul
28	OMUB	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Samsun
29	VANF	Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Fakültesi Herbaryumu	Van

Çizelge 1.2 Dünyada bulunan Index Herbariorum'a kayıtlı Herbaryumlar

1	K	Kew Herbaryumu	İngiltere
2	LE	Leningrad Herbaryumu	Rusya
3	P	Paris Herbaryumu	Fransa
4	G	Cenevre Herbaryumu	İsviçre
5	GE	Genova Herbaryumu	İtalya

ANK her yıl çok sayıda yerli ve yabancı botanikçiler tarafından ziyaret edilmekte olup bu botanikçiler kendi araştırmalarında topladıkları bitki örneklerini herbaryum örnekleri ile karşılaştırmakta ve büyük ölçüde herbaryumumuzdan yararlanmaktadır. **İşte bu denli büyük bir öneme sahip herbaryumda düzenleme ve yeniden gözden geçirme çalışmasına ihtiyaç duyularak böyle bir çalışma yapılmıştır.** Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Herbaryumu (ANK)'nda *Iridaceae* familyasına ait 390 örnek mevcuttur. Bu örnekler 1889 ve 2001 yılları arasında değişik araştırmacılar tarafından toplanmıştır.

Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Herbaryumu (ANK)'ndaki, *Iridaceae* familyasına ait örnek toplayan ve teşhis yapan yerli ve yabancı araştırmacılar soyadı sırasına göre Çizelge 1.3'te verilmiştir.

Çizelge 1.3 ANK Herbaryumu'ndaki *Iridaceae* familyasına ait örnek toplayan araştırmacılar

Yerli Araştırmacılar		Yabancı Araştırmacılar	
Y. Akman	K. Karamanoğlu	Balls	M. Richter
Y. Altan	B. Kasaplıgil	J.F.N. Bornmüller	Siehe
H. Bağda	O. Ketenoğlu	P.H. Davis	
H. Birand	M. Kılınç	J.G. Gassner	
M. Bilgin	M. Koyuncu	Gleisberg	
K. Bilger	F. Kuntay	Gourlay	
R. Çetik	H. Malyer	Hedge	
N. Çelik	H. Ocakverdi	W. Kotte	
A. Düzenli	H. Peşmen	K. Krause	
M. Dermirörs	B. Sayın	Manissadjian	
T. Ekim	H. Sümbül	Müller	
H. Evren	T. Uslu	P. Nijhoff	
A. Güner	M. Vural	O. Polunin	
R. İlarlan	E. Yurdakulol	P. Quezel	

IRIDACEAE FAMILYASININ SİSTEMATİK YERİ

Alem (Kingdom) : *Plantae*

Altalem (Subkingdom) : *Tracheobionta*

Bölüm (Division) : *Magnoliophyta*

Sınıf (Class) : *Liliopsida*

Altsınıf (Subclass) : *Lilidae*

Takım (Order) : *Asparagales*

Aile (Family) : *Iridaceae L.*

Iridaceae familyasını diğer familyalardan ayırt eden özellikleri Flora of Turkey'de yayınlanan aşağıdaki anahtarla belirtilmiştir.

Ordo: LILIALES (LILIFLORAE)

Liliales ordosunda soğanlı ve rizomlu geofitler yaygındır. Dolayısıyla bütün biyolojik tipleri bulmamız mümkündür. Bu ordo, çiçeklerin hermafrodit (iki eşeyli) ve aktinomorf olmasıyla karakterize edilir. Ancak çok ender olarak tek eşeyli olabilir. Tipik olarak 3'lü (ender olarak daha fazla), ikili periantlı; sepal ve petalleri genellikle petaloid şeklindedir ve ender olarak kaliks ve korallaya ayrılmıştır. Çiçek formülü: $S_3P_3A_{(3+3)}G_3$. Tohum taslakları anatrop, ender olarak ortotrop, tohumlar besi dokulu, besi doku etli, kıkırdağımsı, yağ ve protein bakımından zengindir. Embriyo besi doku ile çevrilmiştir. Tozlaşma daima entomofil, meyve çeşitli tiplerde. Embriyogenez ve çimlenme bazen dikotiledon özelliğindedir (Akman vd. 2007).

Bu takım, hem drog veren hem kesme çiçek olarak değerli bitkilerin yer aldığı familyaları kapsayan bir taksondur.

Türkiye Florasında *Iridaceae*'yi İçeren Monokotiledonlar İçin Familya Anahtarı:

Kotiledon 1 tane, sonda veya gelişmemiş; yapraklar stipulasız, genellikle almaşık ve paralel damarlı, damarlar birbirine enine damarcıklar ile bağlanmış; çiçekler genellikle

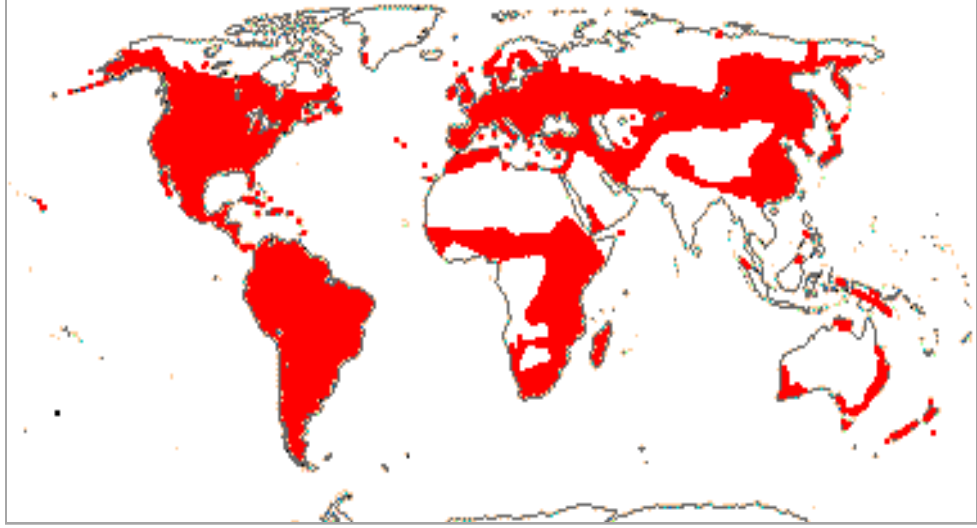
3 parçalı; gövde iletim demetleri dağınık, kambiyum eksik; polen taneleri bir oluklu veya 1-porlu; olgun kök sistemi tamamen adventif köklerden ibarettir.

1. Ovaryum tamamen veya kısmen alt durumlu; periant tam gelişmiş, genellikle petalimsi; eğer sucul ise çiçekler suya batık değil
2. Yaprak damarları orta damardan kenarlara doğru dağılır
3. Yapraklar ve brakteler helisel dizilişli; çiçekler olgunlaşmama sonucu tek eşeyli, 5 verimli stamenli; meyve uzamış bakka **130. Musaceae**
3. Yapraklar ve brakteler iki sıralı; çiçekler yarısı verimli olan bir stamen ile iki eşeyli; meyve kabarcıklı kapsül **131. Cannaceae**
2. Yaprak damarları (bazen belirsiz) kenara doğru paralel
4. Ortadaki petal dudak şeklini almış; stamen (dıştaki) 1, stigmanın sütunu ile birleşmiş; ovaryum genellikle çiçekte helisel bükülmüş, meyvada düz **138. Orchidaceae**
4. Yukarıdaki gibi değil
5. Tek eşeyli dikensiz tırmanıcılar; meyve (dıştaki) üzüm sü **139. Dioscoreaceae**
5. Yukarıdaki gibi değil
6. Kökleri bulunan veya su üstünde yüzen sucullar, stamenler 3'den fazla; çiçekler tek eşeyli ve iki eşeyli; plasentasyon parietal **121. Hydrocharitaceae**
6. Kara (nadiren bataklık) bitkileridir; stamen 3 veya 6; çiçekler iki eşeyli; plasentasyon eksensel
7. Stamen 3; yapraklar çoğu zaman equitant; periant bazen zigomorfik, hiçbir zaman koronalı değil **137. Iridaceae**
7. Stamen 6; yapraklar equitant değil; periant bazen koronalı **136. Amaryllidaceae**
1. Ovaryum üst durumlu veya çıplak; periant tam gelişmiş veya indirgenmiş veya yok; tamamen sualtı bitkileri dahil (karasal bitkiler gibi) tamamen suya batık çiçekler ile

Familya: IRIDACEAE

Bu familya bitkileri daha çok sıcak ve ılıman bölgelerde yayılış gösterir. Tüm dünyada yaygın olmakla beraber Afrika boyunca, Arap Yarımadası ile Orta Asya'da yayılış göstermemektedir (Şekil 1.3). Dünyada 70 cins ve 1800 kadar türü bulunmaktadır.

Ülkemizde ise 6 cins, 91 tür, 52 alttür, 11 varyete, 3 forma, 1 hibrit ve 1 kültür formu olmak üzere toplam 159 takson ile yayılış göstermektedir. ANK Herbariyumu'nda ise; 5 cins, 54 tür, 18 alttür, 3 varyete, 2 forma ve 1 hibrit ile temsil edilmektedir.

Şekil 1.3 *Iridaceae* familyasının dünyadaki yayılış haritası (www.mobot.org)

Otsu bitkilerdir, rizomlu, kormlu veya soğanlıdır. Yapraklar genellikle orta damarı boyunca ikiye katlıdır (equitant). Periant iki sıralı, iç ve dış segmentler benzer veya bariz olarak farklı veya periant zigomorfdur. Stamenler 3, dış periant segmentlerine karşıttır. Ovaryum alt durumlu, ovüller çok sayıdadır. Stilus 3 loplu, dallar tam veya bölünmüş, petalimsi veya değil. Tohumlar küresiden elipsoit veya armut şekline doğru, köşeliden yassıya doğru, kanatlı veya kanatsız, strofiollü veya değil (Davis 1984).

Çok yıllık otsular nadiren çalılar. Yapraklar çok sayıda, linear veya ensiform şeklindedir. Çiçek rasemus veya panikula durumunda veya nadiren tek, erdişi, aktinomorf veya zigomorf simettrili, spata tarafından sarılmıştır. Ovaryum 3 lokuluslu

ve karpelli ve plasantasyon eksensel, 1 lokuluslu ise plasantasyon parietal. Meyva lokulusit kapsula (Şekil 1.4) (Seçmen vd. 2000).

Ender olarak odunlu olurlar. Rizom her yıl farklı çiçek sapı verir ve bu çiçek sapsarı alttan itibaren kılıç şeklinde katlanmış birçok alternat yaprak oluşturur (tomurcuk fazında her yaprak boyuna katlanmış olup tümüyle bir diğeri çevirir). Tabanda toplanmış olan bu yaprakların üzerinde çiçek sapı gövdesel birkaç yaprak daha taşır. Simözün 3 çiçekli monokazyumundaki koltuklarından çıkan pulsu brakteler bulunur. Bazı gruplarda köklerde gerçek bir iletim demeti vardır. Bazılarında ise gövdede demetler mevcuttur. İnterfasiküler kambiyum geçicidir. Polisakkarit ve bitki esansı içerirler (Akman vd. 2007).

Süs bitkileri olarak ve rizomları parfüm sanayinde kullanılan türleri vardır. Ülkemizde yetişen ve bahçelerde süs bitkisi olarak kullanılan cinsleri; *Romulea* Maratti, *Gladiolus* L. ve *Hermodactylus* Miller' dir. Uçucu yağ ve müsilaj içeren türleri mevcuttur. Bazı türlerinden drog elde edilir. Drog eczacılıkta başlıca renk ve koku verici olarak kullanılır. Bazıları besin sanayiinde özellikle tatlılarda kullanılır. Ülkemizde çiğdem yumruları çiğ külden pişirilerek veya yemek içine konularak (çiğdem pilavı) yenilmektedir. *Crocus sativus* L. (safran) tıbbi açıdan önemli olduğu için kültürü yapılan bir türdür.

Şekil 1.4 *Iridaceae*'ye ait bazı cinslerin genel görünüşleri (Seçmen vd. 2000)

Iridaceae cins anahtarı

1. Periant zigomorf; çiçek durumu iyi gelişmiş gövde üzerinde başak **6. Gladiolus**
1. Periant aktinomorf; çiçek durumu düzensiz dallanmış veya tek çiçeğe indirgenmiş; gövde gelişmiş veya az belirli
 2. Periant segmentleri tamamen eşit veya eşite yakın biçimli çanak veya huni şeklinde çiçek; stilus dalları petalimsi değil
 3. Periant tüpü 1 cm' den az **5. Romulea**
 3. Periant tüpü 3 cm veya daha fazla **4. Crocus**
 2. Periant segmentleri farklı 2 sıra halinde, dıştakiler (dış tepal) düz aşağı doğru kıvrık veya dik aya ile; stilus dalları petalimsi
 4. Kök ağsı-lifli tunikaya sahip korm; periant tüpü yok; yapraklar oluklu **3. Gynandris**
 4. Kök rizom, soğan veya yumru; periant tüpü mevcut; yapraklar çeşitli (eğer kök ağsı-lifli tunikalı soğan ise yapraklar 4 köşeli veya silindirik, oluklu değil)
 5. Kök parması yumru; yapraklar 4 köşeli; çiçekler dış tepallere doğru siyahımsı lamina ile yeşilimsi; ovaryum 1 gözlü **2. Hermodactylus**
 5. Kök rizom veya soğan; yapraklar çeşitli ama eğer 4 köşeli ise ağsı-lifli soğan tunikaları ile beraber; çiçekler çeşitli renklere; ovaryum 3 gözlü **1. Iris**

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Güner (1979) tarafından hazırlanan doktora tezi, ekonomik değeri olan *Iris* cinci ile ilgili ayrıntılı bir çalışma yapılmıştır. Türkiye türlerinin dış morfolojik özelliklerine dayalı taksonomik bir çalışmadır. Çalışmada genus, subgenuslar ve türlerin ayrıntılı tanımları, yayılış alanları verilmiş ve türler için bir tayin anahtarı hazırlanmıştır. Çalışma kapsamında subgenuslara ait 21 takson saptanmıştır. Yeni türlerin de tanımlanmasıyla birlikte Türkiye Florası'na önemli katkıları olmuştur.

Malyer (1985) tarafından hazırlanan doktora tezinde taksonomik bir çalışma yürütülmüştür. Bu araştırmada fitoekolojik yönden önemli olan İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan *Iridaceae* familyasına ait taksonlar çalışılmıştır. Bu çalışmanın sonunda familyaya ait 3 cins ve 31 tür bulunmuştur. Taksonların ayrıntılı morfolojik çalışmaları yapılmış, belirgin karakteristik özellikleri belirtilmiş olup cins ve tür anahtarları ve bitki çizimleri ile taksonların birbirinden farklı yapıları açıkça ortaya konmuştur.

2001 yılında tekrar hazırlanan IUCN listesine göre araştırma alanında bulunan bitki türleri yeniden kategorilere ayrılmıştır. 1994 kategorilerinde farklı olarak, 2001 yılında yayınlanan yeni kategorilere göre, Lower Risk kategorilerinde değişiklik olmuştur. 1994 yılındaki kategorilerde Lower Risk (Az tehlike altında) kategorisi ve alt kategorileri olan Least Concern (En az endişe verici), Near Threatened (Tehlike altına girebilir) ve Conservation Dependent (Koruma önlemi gerektiren) bulunmaktaydı. Fakat 2001 yılındaki değişiklik ile Lower Risk (LR) kategorisi kaldırılmış, Conservation Dependent (LR/cd) kategorisi Near Threatened (NT) kategorisine dâhil edilmiş, Least Concern (LC), Near Threatened (NT) ayrı birer kategori haline getirilmiştir. Diğer kategorilerde ise bir değişiklik meydana gelmemiştir.

Özhatay ve Kültür (2006) tarafından yapılan çalışmada Türkiye florası'na ilave edilen 295 takson yer almaktadır. Bu çalışmada 2004 yılına kadar P.H.Davis tarafından hazırlanan ciltlere ve ek ciltlerine ayrıca daha önceden yapılmış olan Check-List I ve II'ye ilave taksonları içermektedir. Çalışmada *Iridaceae* familyasından olan *Crocus*

cinsine ait türler (2) ve alttürler (2) bulunmaktadır. Bunlar Türkiye Florası için endemik taksonlardır.

Özhatay vd. (2009) tarafından hazırlanan çalışma Türkiye Florası'na ilave taksonlar adlı seri halinde yayınlanan bir çalışmadır. Bu çalışma 2005-2007 yılları arasında yayınlanan 162 çalışmada verilen takson ile Türkiye Florası ve eklerinde yer almayan taksonlar ile bu serini ilk üçünde yer almayan toplam 175 taksonu içermektedir. Buna göre *Iridaceae* familyasından *Iris* (3), *Crocus* (4) ve *Gladiolus* (1) cinslerine ait toplam 8 takson yer almaktadır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışma materyalini ANK Herbaryumu'nda bulunan, 1889 ve 2001 yılları arasında birçok yabancı ve Türk araştırmacı tarafından toplanarak herbaryum örneği haline getirilen *Iridaceae* familyasına ait Türkiye'den toplanan 390 bitki örneği oluşturmaktadır.

Bitki örnekleri ile ilgili bilgilerin temini için literatür taraması yapılmıştır. Familyaya ait tüm örnekler "Flora of Turkey and The East Aegean Island" (Davis 1984) adlı eserden yararlanılarak teşhisleri yapılmıştır. Bitkilerin teşhisi sırasında, bazı taksonları teşhis etmek için "Flora Orientalis" (Boisser) ile "Flora Euopea" (Tutin and Heywood 1972) adlı eserlerden de faydalanılmıştır. Bazı türlerin karakterlerinin anlaşılmasında yaşanan zorluk durumunda "Botanical Latin" (Stearn 1968), "Mesleki Latince" (Brunner ve Tanker 1978), "Botanik Kılavuzu" (Baytop 1998), "Flowering Plants of The World" (Heywood 1978) adlı eselerden faydalanılmıştır. Kontrol amacıyla Med Checklist'e başvurulmuştur.

Familyaya ait cinslerin teşhis anahtarlarında ve taksonların verilişinde yapılan sıralamada "Flora of Turkey and The East Aegean Islands" dikkate alınmıştır. Bitki listesi yazılırken sırayla cins, tür ve tür altı taksonlar verilmiştir. Tür ve tür altı taksonlar için varsa sinonimleri, Flora'daki yayılış kayıtları, fitocoğrafik bölge ve endemizm durumu ile IUCN tehlike kategorileri verilmiştir. ANK Herbaryumunda bulunmayan taksonlar * işareti ile belirtilmiştir ve birden fazla sayıda bulunan aynı örnekler (x2/3) şeklinde belirtilmiştir. ANK Herbaryumunda bulunan taksonlara ait etiket bilgileri verilmiştir. Aynı taksona ait farklı bölgelerden çok sayıda dublet bulunuşu ve bundan sonra herbaryuma ilave edilecek örneklerin kontrol altına alınması gibi sebeplerden dolayı tüm örnekler bilgisayara girilmiş ve bir veri tabanı oluşturulmuştur. ANK Herbaryumu'ndaki bitki örneklerine ait fotoğraflar çekilerek ilgili yerlere eklenmiştir. Türlerin Türkiye Florası'ndaki dağılım haritaları verilmiştir.

Çalışma materyalimize ait taksonların ANK Herbariyumu'ndaki ve Türkiye florasındaki durumu karşılaştırmalı tablolar oluşturularak incelenip değerlendirilmiştir.

Oluşturulan tablolarda;

- *Iridaceae* familyasına ait taksonların ANK Herbariyumu'ndaki ve Türkiye Florası'ndaki durumu
- Cinslerin ANK Herbariyumu ve Türkiye Florası'ndaki takson sayısı
- Cinslere ait ANK Herbariyumu'nda bulunmayan taksonlar ile tip lokaliteleri veya yayılış alanları,
- *Iridaceae* familyasına ait ANK Herbariyumu'nda bulunan endemik taksonların yayılış alanları
- ANK Herbariyumu'ndaki *Iridaceae* familyasının tür zenginliği yönünden cinsleri ve bu cinslere ait tür, türaltı taksonlar (alttür, varyete, forma ve hibrit) ile bitki örnek sayıları
- Türlerin fitocoğrafik bölgelere göre dağılımı,
- Endemik veya endemik olmadıkları halde nadir yayılışı olan taksonların IUCN tehlike kategorileri,
- ANK Herbariyumu'nda bulunan *Iridaceae* familyasına ait takson değişiklikleri,
- Herbariyum materyallerinin incelenmesi sonucunda yapılan takson değişiklikleri verilmiştir.

Çalışmalarımız sırasında iyileştirme çalışmasına bağlı olarak, familyaya ait tüm bitki örneklerinin yıpranmış olan karton, gömlek ve üstlerindeki etiketleri yenilenmiş ve bitki örnekleri teşhis ve tanımlama tarihlerine uygun olarak sıraya dizilmiştir. Örneklerin kontrolleri yapılarak şüpheli ya da yanlış teşhis edildiği tespit edilen taksonlar düzeltilerek floradaki tanımlamalarına uygun olarak yerlerine yerleştirilmiştir. Düzeltilmiştir (Davis 1984, Özhatay and Kültür 2006, Özhatay *et al.* 2009).

Materyal olarak kullanılmış olan tüm bitki örneklerinin çalışma esnasında zarar görmemesine dikkat edilerek incelenmiş olup halen buldukları Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Herbariyumu'nda korunmaktadır.

Iridaceae familyasına ait bitki örneklerinin etiket bilgilerinin [Familya, Cins, Tür, Alttür, Varyete, Kare (Grid Sisteme Göre), İl, İlçe, Lokalite, Habitat, Minimum ve Maksimum Yükseklikler, Toplayıcı Adı, Teşhis Eden Kişi Adı] her türlü arama, görüntüleme ve çıktı alma işlemleri Windows XP programı altında çalışan veritabanı programı kullanılarak hazırlanmıştır (Geven vd. 2008).

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

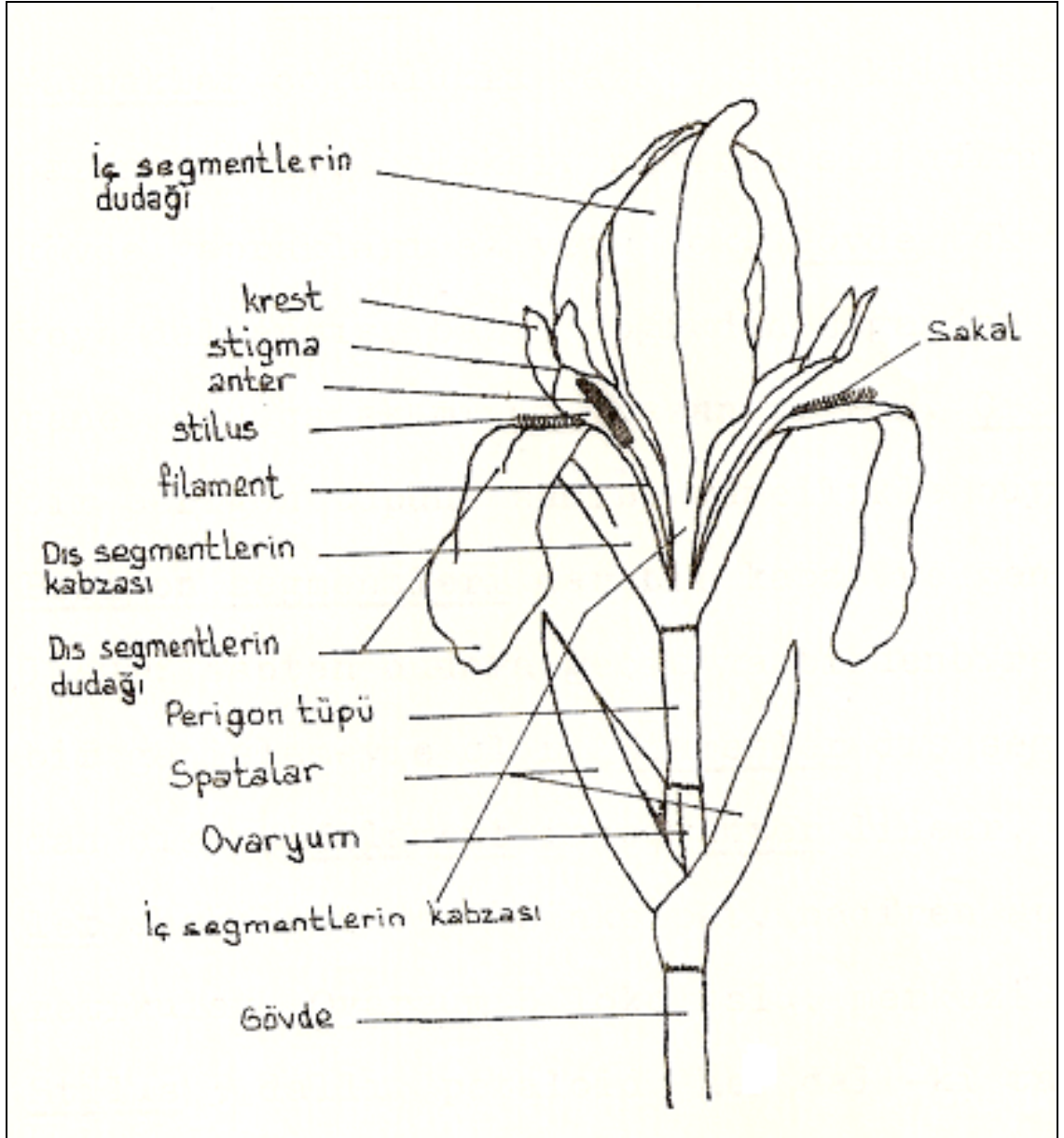
4.1 *Iris* L.

Rizomlu veya soğanlı. Gövde az çok eksilmiş veya iyi gelişmiş. Yapraklar çoğunlukla bazal, düz, orta damarı boyunca ikiye katlı (equitant), oluklu, 4 köşeli veya silindirik. Brakteler ve brakteoller (bazı yazarlara göre 'spata çenetleri') kısmen veya tamamen zarımsı veya otsu, bazen yaprağa benzer. Çiçekler sapsız veya kısa saplı, tek veya birkaç çiçek simde toplanmış. Periant segmentleri 6, iyi gelişmiş bir kısa tüp ile tabanda birleşik, iki şekillidir, dıştakiler 3 (dış tepaller) genellikle tüsüz veya sakallı yarıdik tırnak şeklinde farklılaşmış ve zıt rengin lekesi ve yükselmiş merkezi bir ibik ile döşenmiş; içtekiler 3 (iç tepaller) dik, yayık veya geri kıvrık, ya iyi gelişmiş ve az çok dış segmentlere eşit ya da indirgenmiş, bazen kılsıdır (Şekil 4.2). Anterler 3, dış segmentlerle karşılıklı, dış yüzden yarılır. Stilus dalları 3, petalimsidir, her dal bir stamenin ve dış tepalin tırnağı üzerinde yaysı şekilde, tepede iki loplulu; stigma her bir stilusun dış yüzeyinde zarsı bir tabaka oluşturur. Tohumlar çok sayıdadır, bazen arilluslu (Davis 1984).

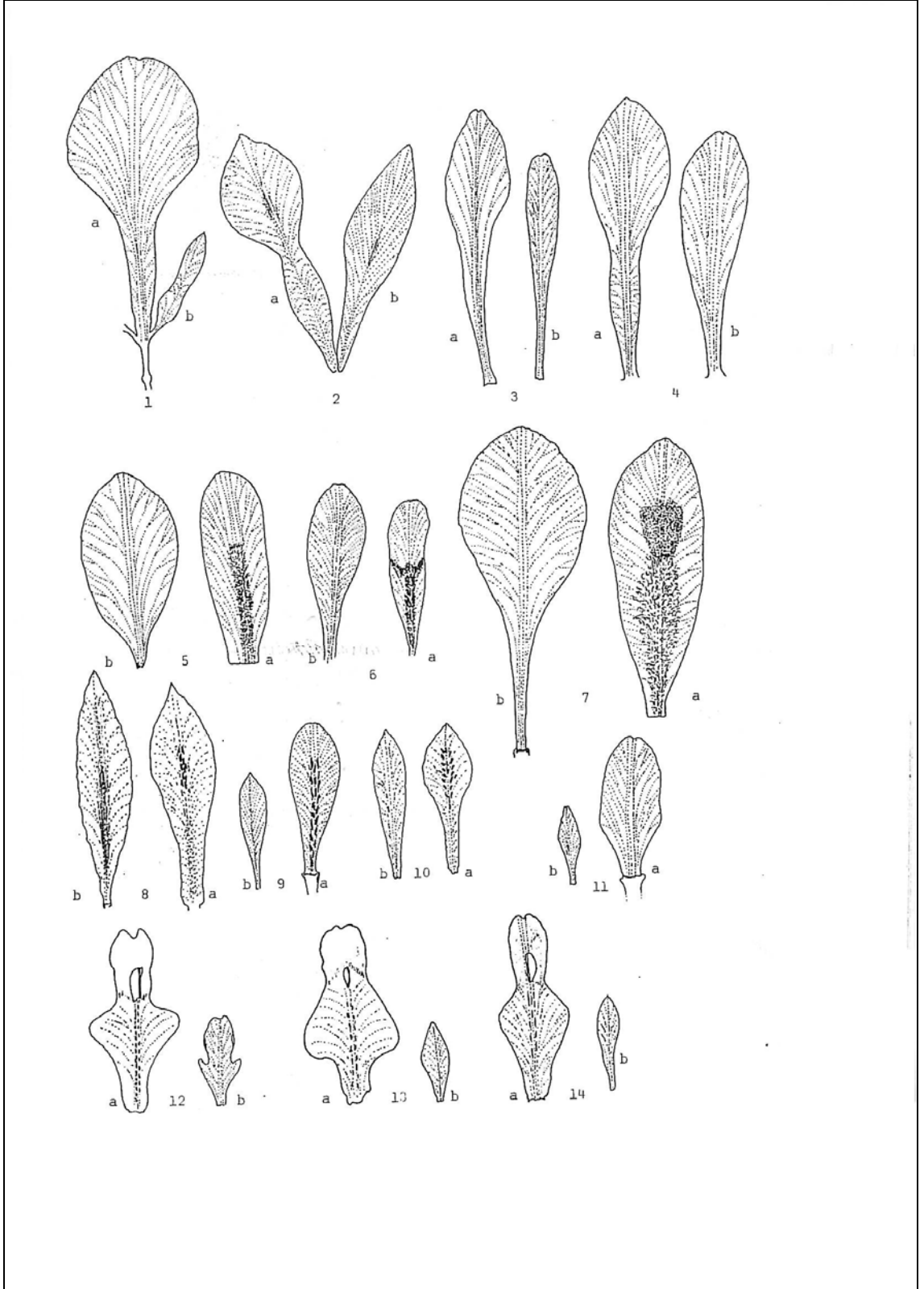
Bitki çok yıllıktır. Gövde yaprakları az veya çok. Gövde tek veya kümeli, bazen doğrudan soğandan çıkar. Spata 1-3 tane, uzunca akuminat, bazen şişkin. Çiçekler aktinomorf (Şekil 4.1). Periant segmentleri dar bir kabza ve geniş bir dudaktan oluşur; saptan dudağa geçiş ya birdenbire ya da dereceli bir genişlemeyle olur. Stigmanın üstünde stilus iki kısma ayrılır; genellikle yukarı kıvrık olan bu kısımlar krest adını alır. Ovaryum 3 lokuluslu, merkezi plasentasyonlu. Meyve 3 bölmeli, lokulisit kapsül tipinde (Şekil 4.3) (Güner 1979).

Çoğu süs bitkisi olarak kullanılır, ekseriya hibritlerdir. Kimyasal yapıları sistematik bakımdan çok önemlidir (Akman vd. 2007).

Ülkemizde 41 tür, 8 alttür, 7 varyete, 3 forma ve 1 kültür formu ile temsil edilmektedir. ANK Herbaryumu'nda ise; 25 türü, 4 alttürü, 2 varyetesi ve 2 forma olmak üzere toplam 33 taksonu bulunmaktadır.

Şekil 4.1 *Iris* çiçeğinin genel yapısı (Güner 1979)

Şekil 4.2 *Iris* dış (falls – a) ve iç (standards – b) tepalleri (Malyer 1985)

Şekil 4.3 *Iris* meyve, brakte ve brakteolleri (Malyer 1985)

4.1.1 *Iris pseudacorus* L.

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

A1(E) Kırklareli: Lüleburgaz, Davidov.

A2(E) İstanbul: Bebek, B. Post!

A2(A) İstanbul: Hünkar İskelesi-Beykoz arası, Azn.!

A7/8 Trabzon: Araklı-Trabzon arası, Balls 316!

B1 Çanakkale: Akçin Deresi, Virchow.

B3 Eskişehir: Boz Dağ, Eskişehir'in kuzeyi, 1000 m, Ekim 541(!).

C1 Aydın: Söke, T. Baytop (ISTE 11191) (!).

C2 Muğla: Marmaris ilçesi, Gökova, s.1., D. 41024!

C3 Isparta: Eğridir ilçesi, Pazarköy, 1100 m, Peşmen & Güner 2069!

C5 Adana: Pozantı'dan Belemelik'e doğru yaklaşık 7 km, yaklaşık 800 m, Güner 1258!

C6 Hatay: İskenderun, nr s.1. civarı, D. 26957!

Is: Samos, Fors.-Maj. 567.

Kuzey, Batı, Orta ve Güney Anadolu'da ve Adalar'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

-

ANK HERBARYUMU

1 *Iris pseudacorus* L.

Lokalite: A1 Balıkesir: Bandırma'ya 30 km, bataklık.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman & Quézel*, 20.05.1976.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 6275

- 2 *Iris pseudacorus* L.
Lokalite: A5 Yozgat: Çekerek, İshaklı çayır, sulak yerler, Ca: 1100 m.
Toplayıcı ve Tarih: R. İlarıslan, 17.06.1980.
Teşhis Eden: R. İlarıslan
Demirbaş No: 1124
- 3 *Iris pseudacorus* L.
Lokalite: A5 Çorum: Kargı, Beyginciođlu-Mamdıra köyleri arası, piriñ tarlaları arası, Ca: 350 m.
Toplayıcı ve Tarih: M. Kılınç, 30.05.1976.
Teşhis Eden: M. Kılınç.
Demirbaş No: 6423
- 4 *Iris pseudacorus* L.
Lokalite: A7 Trabzon
Toplayıcı ve Tarih: Balls & Gourlay, 28.05.1933.
Teşhis Eden: Balls & Gourlay.
Demirbaş No: 316.
- 5 *Iris pseudacorus* L.
Lokalite: B3 Eskişehir: Türkmen Dağı, Yörük hırka, Ca: 800 m.
Toplayıcı ve Tarih: T. Ekim, 19.06.1976.
Teşhis Eden ve Tarih: T. Ekim.
Demirbaş No: 2884
- 6 *Iris pseudacorus* L.
Lokalite: B3 Eskişehir: Taycular, Başören Köyü kuzeyi, ıslak çayır, Ca: 1100 m.
Toplayıcı ve Tarih: T. Ekim, 21.05.1971.
Teşhis Eden: T. Ekim.
Demirbaş No: 541
- 7 *Iris pseudacorus* L.
Lokalite: B6 Kayseri: Keykubat, bataklık.
Toplayıcı ve Tarih: H. Bağda, 27.05.1944.
Teşhis Eden ve Tarih: A. Güner, 1977.

8 *Iris pseudacorus* L.

Lokalite: B7 Elazığ: Merkez, Güntaşı köyü, çayırılık alan, Ca: 900 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Altan*, 30.04.1981.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 18.08.1983.

Demirbaş No: 3324

9 *Iris pseudacorus* L.

Lokalite: C4 Konya: Seydişehir, Taşağıl yol kenarı, sazlık (bataklık) içi, Ca: 1150 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Ocakverdi*, 20.03.1980.

Teşhis Eden: *H. Ocakverdi*.

Demirbaş No: 1151

10 *Iris pseudacorus* L.

Lokalite: C6 K.Maraş: Maraş'tan 15 km sonra, bataklık.

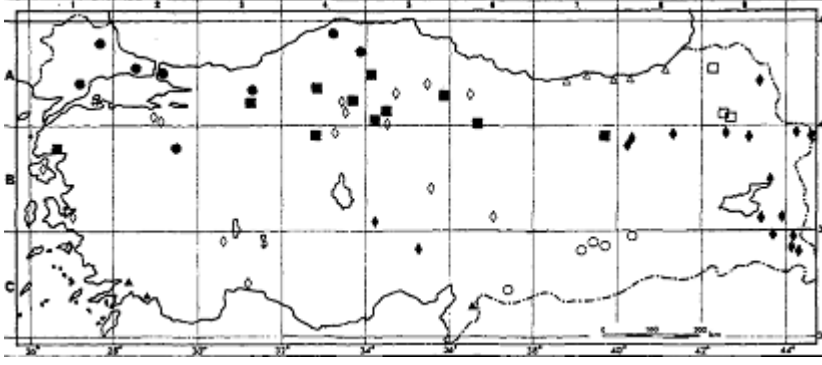
Toplayıcı ve Tarih: *H. Birand*, 25.05.1956.

Teşhis Eden: *Huber-Morath*.

Demirbaş No: 115

Şekil 4.4 *Iris pseudacorus* L.

Şekil 4.5 \triangle *Iris lazica* (10), \blacksquare *I. kerneriana* (6), \circ *I. masia* (8), \diamond *I. orientalis*, \square *I. sibirica* (2), \bullet *I. sintenisii* (7), \blacklozenge *I. spuria* subsp. *musulmanica* (3), \blacktriangle *I. xanthospuria* (5)

4.1.2 *Iris sibirica* L.

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

A6 Samsun: Samsun yukarısı, Tchihatcheff.

A9 Kars: Ziyaret Dağı, Ardahan-Artvin arası,
2250 m, D. 30283!

Erzurum: Horasan'ın kuzeyi.

Kuzeydoğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Euro-Sib. (Avrupa-Sibirya)

ANK HERBARYUMU

1 *Iris sibirica* L.

Lokalite: A9 Kars: Ziyaret Dağı (Yalnızçam Dağı), Ardahan-Artvin, Ca: 2250 m. Toplayıcı ve Tarih: *Davis et Hedge*, 29.06.1957.

Teşhis Eden: *Davis et Hedge*.

Demirbaş No: 30283

Şekil 4.6 *Iris sibirica* L.

4.1.3 *Iris spuria* L.

subsp. *musulmanica* (Fomin)

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

Iris musulmanica Fomin

A9 Kars: Arpaçay, Meydancık, yaklaşık 1700 m, Güner 1573!

B5 Kayseri: Yakyalı-Yeşilhisar arası, T. Baytop (ISTE 36799)!

B8 Erzurum: Erzurum, Çorak yakını Güzelova, 1750 m, Güner 1569!

Erzincan: Tercan'ın güneybatısı, 1450 m, D. 29310!

Muş: Manik-Chakej arası, Schischkin.

B9 Van: Hoşap-Havasor arası, D. 23308!

B10 Kars: Iğdır'ın 3 km doğusu, 800 m, D. 43839!

	C5 Niğde: Ulukışla'dan Aksaray'a doğru 26 km, 1100 m, A. Baytop et al. (ISTE 39897)!
	C9/10 Hakkari: Hakkari-Yüksekova arası, T. Baytop (ISTE 36808)!
	C10 Hakkari: Başkale'den Hakkari'ye doğru 30 km, 1900 m, D. 44672!
	Anadolu'da İç kesimlerinde bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan)

ANK HERBARYUMU

- 1 *Iris spuria* L. subsp. *musulmanica* (Fomin) Takht
Lokalite: B7 Erzincan: Tercan'ın güneybatısı, Ca: 1450 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Davis et Hedge*, 08.06.1957.
Teşhis Eden ve Tarih: *Davis et Hedge*.
Demirbaş No: 29310
- 2 *Iris spuria* L. subsp. *musulmanica* (Fomin) Takht
Lokalite: B8 Erzurum: Erzurum'un batısındaki bataklık, tınlı topraklar üzerinde, Ca: 1800 m.
Toplayıcı ve Tarih: *H. Birand*, 17.07.1958.
Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1978.
Demirbaş No: 10927 (x2)
- 3 *Iris spuria* L. subsp. *musulmanica* (Fomin) Takht
Lokalite: B9 Van: Hoşap-Havasor.
Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Polunin*, 30.07.1954.
Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 30.07.1954.
Demirbaş No: 23308
- 4 *Iris spuria* L. subsp. *musulmanica* (Fomin) Takht
Lokalite: C9 Hakkari: 138 km sonra, Pınar kenarı, Ca: 2480 m.
Toplayıcı ve Tarih: *K. Karamanoğlu & H. Birand*, 19.07.1956.
Teşhis Eden ve Tarih: *H. Birand*.
Demirbaş No: 492

Şekil 4.7 *Iris spuria* L. subsp. *musulmanica* (Fomin) Takht

4.1.4 *Iris orientalis* Miller

Sinonim

Iris ochroleuca L.

Iris longipedicellata Czecz.

Türkiye Florası Kayıtları

A2(A) Bursa: Bursa'dan Mustafakemalpaşa'ya doğru 10 km, Dudley (D. 34768)!

A4 Ankara: Çandır civarı, D. 21440!

A5 Çorum: Boğazkale'nin yaklaşık 5 km kuzeybatısı, yaklaşık 1000 m, It. Leyd. 1959:1962!

A6 Tokat: Erbaa-Taşova arası, 300 m, Mathew & Tomlinson 4387!

B1 İzmir: İzmir'in batısı, Bal. 1854:402!

B3 Afyon: Akşehir Gölü civarı, Krause 250.

B4 Ankara: Elmadağ, M. Tanker 4486!

B5 Kayseri: Kayseri sınırlarında, Keykubat

Dağı'nın kuzey yamaçları, 1030 m, Güner 1562!

B6 Maraş: Göksun-Elbistan arası, 1400 m, Stn. & Hend. 5576!

C3 Antalya: Serik-Karanlık Sokak arası, 150 m, Tengwall 620!

Is: Lesvos, Dip civarı, Rech 5661!

Samos, Fors.-Maj. 566!

Doğu, Orta ve Güney Anadolu ile Adalar'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E. Medit. (Doğu Akdeniz)

ANK HERBARYUMU

1 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: A3 Zonguldak: Filyos çayı çevresi, Hisarönü, bataklık yerler, Ca: 50 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Demirörs*, 23.05.1985.

Teşhis Eden: *M. Demirörs*.

Demirbaş No: 1502

2 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: A4 Ankara: Feyruz-Bayat arası, nemli çayırlar.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 09.06.1975.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 6647

3 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: A4 Ankara: Çandır.

Toplayıcı: *Davis*.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1977.

Demirbaş No: 21440

4 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: B1 Balıkesir: Bandırma'ya 30 km, bataklık.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman & Quézel*, 20.05.1976.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 9270

5 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: B3 Uşak: Banaz-Hocalar arası, Banaz'dan 6 km sonra, Ca: 930 m.

Toplayıcı ve Tarih: *R. Çetik*, 11.06.1975.

Teşhis Eden ve Tarih: *R. Çetik*.

Demirbaş No: 2381

6 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: B3 Eskişehir: Hamidiye.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 03.07.1945.

Teşhis Eden: *H. Bağda*.

7 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: B3 Eskişehir

Toplayıcı ve Tarih: *Gassner*, 07.06.1935.

Teşhis Eden: *Gassner*.

Demirbaş No: 101

8 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 28.06.1969.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 5004

9 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 08.06.1969.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 8291

10 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı, sulak derede.

Toplayıcı ve Tarih: *K. Karamanoğlu*, 10.06.1954.

Teşhis Eden: *K. Karamanoğlu*.

Demirbaş No: 1428

11 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: B4: Ankara: Beynam ormanı.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 28.06.1948.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1977.

Demirbaş No: 1429

12 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: B4 Ankara: Eymir Gölü.

Toplayıcı ve Tarih: *W. Kotte*, 25.06.1932.

Teşhis Eden: *Mgf.*

13 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: C4 Antalya: Elmalı.

Toplayıcı ve Tarih: *R. Çetik*, 30.06.1974.

Teşhis Eden: *R. Çetik.*

Demirbaş No: 1571

14 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: C4 Antalya: Pınarbaşı, Antalya'ya 30 km, maki, Ca: 250 m.

Toplayıcı: *H. Birand.*

Teşhis Eden: *Huber-Morath.*

Demirbaş No: 16

15 *Iris orientalis* Miller

Lokalite: C5 Mersin: Tarsus, Egemen köyü, set kenarlarında.

Toplayıcı: *Mgf*, 26.04.1935.

Teşhis Eden ve Tarih: *Mgf.*

16 *Iris orientalis* Miller

Toplayıcı ve Tarih: *K. Hikmet*, 03.02.1927.

Teşhis Eden: *K. Hikmet.*

Şekil 4.8 *Iris orientalis* Miller

4.1.5 *Iris xanthospuria* B. Mathew & T. Baytop

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	C2 Muğla: Dalaman, D. 13573! C6 Hatay: Kırıkhan-Hamam arası, T. Baytop (ISTE 36715)! Güney Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	VU

ANK HERBARYUMU

- Iris xanthospuria* B. Mathew & T. Baytop
Lokalite: C2 Muğla: Kızılkaya köyü, *Liquidambar* ormanı.
Toplayıcı ve Tarih: Y. Akman, 17.05.1989.
Teşhis Eden: Y. Akman.
Demirbaş No: 15093

Şekil 4.9 *Iris xanthospuria* B. Mathew & T. Baytop

4.1.6 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker

Sinonim

Iris haussknechtii Bornm. ex Bayer

Iris graminifolia Freyn

Türkiye Florası Kayıtları

A3 Bolu: Mudurnu civarı, 1170 m, Davidson 281!

A4 Çankırı: Çerkeş, 1600 m, Mathew & Tomlinson 4558!

A5 Kastamonu: Gavur Dağı, Tosya'nın 7.5 km kuzeybatısı, Sint. 1892:4238!

Çorum: Sungurlu civarı, Tanker 4487!

Amasya: Amasya, Bornm. 1890:1864!

A6 Tokat: Çamlıbel Dağı'nın kuzey kıyıları, 1500 m, Coode & Jones 1983!

B1 Balıkesir: Kaz Dağı, Kareikos civarı, Sint. 1883:434!

	B4 Ankara: Çankaya, Lindsay 66!
	B7 Erzincan: Sipikör Dağ, Erzincan'ın 15 km kuzeydoğusu, 1700 m, Sint. 1889:1134!
	B8 Erzurum: Erzurum, Zohrab 502!
	Kuzey ve Anadolu'nun İç kesimlerinde bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Euro-Sib. (Avrupa-Sibirya) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	LC

ANK HERBARYUMU

- 1 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker
Lokalite: A3 Bolu: Mudurnu-Vakıfalan arası, *Pinus nigra* altı, Ca: 1350 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 12.07.1976.
Teşhis Eden: *Y. Akman*.
Demirbaş No: 9269
- 2 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker
Lokalite: A4 Kastamonu: Saka Dağı yaylası, Ca: 1050 m.
Toplayıcı ve Tarih: *M. Demirörs*, 27.06.1980.
Teşhis Eden: *M. Demirörs*.
Demirbaş No: 356
- 3 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker
Lokalite: A4 Kastamonu: Daday-Devrent, meşelik, Ca: 800 m.
Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 11.06.1979.
Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1979.
Demirbaş No: 1176
- 4 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker
Lokalite: A4 Kastamonu: Daday, Ballıdağ altı, meşelik, Ca: 1000 m.
Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 11.06.1979.
Teşhis Eden: *A. Güner*.
Demirbaş No: 1177
- 5 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker
Lokalite: A5 Kastamonu: Tosya, Sehiler Köyü, Seki Deresi, Gavur'un Çiftliğinin

altı, Tilki pınarı mevki, tensil sahası, Ca: 1400-1600 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Kılınç*, 18.06.1975.

Teşhis Eden: *M. Kılınç*.

Demirbaş No: 3152

6 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker

Lokalite: A6 Tokat: Artova, Sineburnu Tepesi, *Quercus pubescens* orman altı, Ca: 1200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *R. İlarıslan*, 12.06.1981.

Teşhis Eden: *R. İlarıslan*.

Demirbaş No: 1402

7 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker

Lokalite: B3 Eskişehir: Türkmen Dağı, Hızar Deresi, *Pinus nigra* ormanı, Ca: 1300 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 25.06.1976.

Teşhis Eden: *T. Ekim*.

Demirbaş No: 2885

8 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker

Lokalite: B3 Eskişehir: Türkmen Dağı, Gemiş köyü civarı, korunmuş meşelik, Ca: 1200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 18.06.1976.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 3339

9 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker

Lokalite: B3 Eskişehir: Süseler yaylası üstü, korunmuş meşelik, Ca: 1200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 11.06.1971.

Teşhis Eden: *T. Ekim*

Demirbaş No: 540

10 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker

Lokalite: B3 Eskişehir: Sündiken Dağları, ıslak dağ çayırları, Ca: 1000-1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 20.06.1973.

Teşhis Eden: *T. Ekim*.

Demirbaş No: 540

- 11** *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker
Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı, *Quercus pubescens* açıklıklarında, Ca: 1450 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 09.06.1970.
Teşhis Eden: *Y. Akman*.
Demirbaş No: 8290
- 12** *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker
Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı, *Quercus pubescens* içinde, Ca: 1300 m.
Toplayıcı: *Y. Akman*.
Teşhis Eden *Y. Akman*.
Demirbaş No: 5003
- 13** *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker
Lokalite: B5/6 Yozgat: Akdağmağdeni, *Pinus sylvestris* ormanı açıklığı, kalkerli kayalıklar, Ca: 1400-1500 m.
Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 04.06.1980.
Teşhis Eden: *T. Ekim*.
Demirbaş No: 5137
- 14** *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker
Lokalite: B7 Erzincan: Karadağ, *Quercus pubescens* içinde.
Toplayıcı: *Balls & Gourlay*.
Teşhis Eden: *Balls & Gourlay*.
Demirbaş No: 1502

Şekil 4.10 *Iris kerneriana* Ascherson & Sint. Ex Baker

4.1.7 *Iris sintenisii* Janka

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

Iris urumovi Velen

A1(E) Kırklareli: Sergen'e giden yolda, A. Baytop (ISTE 29929)!

Tekirdağ: Malkara-İncecik arası, A. Baytop (ISTE 17983)!

A2(E) İstanbul: Çatalca, T. Baytop (ISTE 4477)!

A2(A) İstanbul: Alem Dağı, Azn. 2125!

A3 Bolu: Abant, 1000 m, Mathew & Tomlinson 4573!

A4 Kastamonu: Kastamonu'nun 5 km kuzeyi, 900 m, D. 21645!

B2 Kütahya: Tavşanlı, Wiedemann!

Kuzey Türkiye'nin 34° doğusunda bulunur.

ANK HERBARYUMU**1** *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A2 İstanbul: Belgrad ormanı.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 04.06.1935.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 2375

2 *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A3 Bolu: Abant yol ayrımı, Ca: 1100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 06.06.1982.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 1369

3 *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A3 Bolu: Abant, *Pinus sylvestris*, Ca: 1400 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 11.06.1978.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 9590

4 *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A3 Bolu: Mudurnu-Uluhan arası, Ca: 1400 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 22.06.1976.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 6276

5 *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A4 Zonguldak: Karabük, Üçbaşlar köyü, *Pinus nigra* topluluğu, Ca: 600 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Demirörs*, 18.06.1984.

Teşhis Eden: *M. Demirörs*.

Demirbaş No: 1500

6 *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A4 Kastamonu: Ilgaz Dağı, Kanlıgöl, *Pinus sylvestris* ormanı.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman & E. Yurdakulol*, 14.06.1982.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 12312

7 *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A4 Kastamonu: Kastamonu-Araç arası, Kastamonu çıkışı, meşelik, Ca: 1150 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Demirörs*, 22.06.1981.

Teşhis Eden: *M. Demirörs*.

Demirbaş No: 363

8 *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A4 Kastamonu: Cide-Gebeoğlu civarı, Ca: 750 m.

Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 12.06.1979.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*.

Demirbaş No: 1179

9 *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A4 Kastamonu: Azdavay.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 15.06.1977.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 7010

10 *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A4 Kastamonu: Cide-Kızılcasu, Ca: 1145 m.

Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 12.06.1979.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 1178

11 *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A4 Kastamonu: Ca: 900 m.

Toplayıcı: *Davis*.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1979.

Demirbaş No: 21691

12 *Iris sintenisii* Janka

Lokalite: A5 Kastamonu: Kastamonu-Samsun arası.

Toplayıcı: *Manissadjan*.

Teşhis Eden: *J.Frey*.

Şekil 4.11 *Iris sintenisii* Janka

4.1.8 *Iris masia* Stapf ex Foster

Sinonim

Iris grant-duffii Baker subsp. *masia* (Stapf ex Foster) Dykes

Iris grant-duffii Baker var. *caeruleo-violacea* Gombault

Iris caeruleo-violacea (Gombault) Mouterde

Türkiye Florası Kayıtları

C6 Gaziantep: Kızılhisar Deresi, Kilis yolu üzerinde Gaziantep'in 30 km güneyi, 750 m, D. 28015!

C7 Urfa: Karaca Dağı'nın doğu etekleri, Siverek'ten Diyarbakır'a doğru 25 km, 1050 m, D. 28276!

C8 Diyarbakır: Diyarbakır'dan Ergani'ye doğru 10 km, 750 m, D. 28808!

Doğu Anadolu (Mezopotamya)'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm
IUCN Tehlike Kategorisi

Ir.-Tur. (İran-Turan)
VU

ANK HERBARYUMU

1 *Iris masia* Stapf ex Foster

Lokalite: C7 Urfa: Siverek, Karacadağ'ın batısı, Ca: 1050 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis-Hedge*, 19.05.1957.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1977.

Demirbaş No: 28276

2 *Iris masia* Stapf ex Foster

Lokalite: C8 Diyarbakır: Çınar, Ovabağ, 15 km, tarlalarda.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Malyer*, 24.04.1979.

Teşhis Eden: *H. Malyer*.

Demirbaş No: 2169 (x2)

3 *Iris masia* Stapf ex Foster

Lokalite: C8 Diyarbakır: Diyarbakır-Ergani, Ca: 750 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis*, 01.06.1957.

Teşhis Eden: *Davis*.

Demirbaş No: 28808

Şekil 4.12 *Iris masia* Stapf ex Foster

4.1.9 *Iris unguicularis* Poiret.

Sinonim	<i>Iris stylosa</i> Desf. <i>Iris stylosa</i> Desf. var. <i>angustifolia</i> Boiss. <i>Iris cretensis</i> Janka
Türkiye Florası Kayıtları	B1 İzmir: İzmir-Çeşme arası, A. & T. Baytop (ISTE 10697)! C1 Muğla: Datça'nın 19 km doğusu, Sorger & Buchner 82-24-14! C2 Muğla: Marmaris-Emecik arası, 10 m, D. 25343! C6 Hatay: İskenderun, Sint. 1888:45! Gaziantep: Fevzipaşa yukarısı, 700 m, Balla 760! Is: Khois, Spartourta, Platt 20! Rodhos, Profet Elias Dağı, 350-630 m, D. 40344a! Batı ve Güney Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Medit. (Akdeniz)

ANK HERBARYUMU

1 *Iris unguicularis* Poiret.

Lokalite: C3 Antalya: Finike.

Toplayıcı: Gleisberg.

Teşhis Eden: T. Baytop.

Demirbaş No: 49

2 *Iris unguicularis* Poiret.

Lokalite: C4 Antalya: *Pinus brutia* ormanı, Ca: 400 m.

Toplayıcı: Y. Akman.

Teşhis Eden: Y. Akman.

Demirbaş No: 13625

3 *Iris unguicularis* Poiret.

Lokalite: C6 Hatay: İskenderun, *Pinus brutia* orman altı, Ca: 400-900 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 16.04.1968.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 207

4 *Iris unguicularis* Poiret.

Lokalite: C6 Hatay: İskenderun, *Pinus brutia* orman altı, Ca: 400 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 14.04.1967.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 207

Şekil 4.13 *Iris unguicularis* Poiret.

4.1.9.1* *Iris unguicularis* Poiret.

subsp. *carica* (Wern. Schulze) A. P. Davis & Jury

Sinonim

-

ANK Herbariyumu

Yok

4.1.9.1.1* *Iris unguicularis* Poiret.

subsp. *carica* (Wern. Schulze) A. P. Davis & Jury

var. *carica*

Sinonim	<i>Siphonostylis cretensis</i> (Janka) Wern. Schulze subsp. <i>carica</i> Wern. Schulze
Türkiye Florası Kayıtları	B1 İzmir: İzmir-Çeşme arası, İçmeler' den önce, <i>Baytop</i> (ISTE 10697)! C1 Muğla: Marmaris-Datça arası, Baytop, <i>Brickell & Mathew</i> 8302! C2 Muğla: Fethiye-Kaya arası, 100 m, <i>Davis &</i> <i>O. Polunin</i> (D. 25445!). Antalya: Kalkan'ın kuzeyi, 1000 m, <i>Guichard</i> TUR/6/62. Is: Rodhos, Profitis Ilias Dağları, 350-630 m, Davis 40344a! Kos, Keephalos, 100 m, <i>D.</i> 40510! Güneybatı Anadolu ile Adalar'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
ANK Herbariumu	Yok

4.1.9.1.2* *Iris unguicularis* Poiret.

subsp. *carica* (Wern. Schulze) A. P. Davis & Jury

var. *syriaca* (Wern. Schulze) A.P.Davis & Jury

Sinonim	<i>Siphonostylis cretensis</i> (Janka) Wern. Schulze subsp. <i>syriaca</i> Wern. Schulze
Türkiye Florası Kayıtları	C6 Hatay: İskenderun, Sint. 1888:45! Gaziantep: Fevzipaşa yukarısı, 700 m, <i>Balls</i> 760! Güney Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz)

ANK Herbariyumu

Yok

4.1.10 *Iris lazica* Albov

Sinonim

Iris unguicularis Poiret var. *lazica* (Albov)
Dykes

Türkiye Florası Kayıtları

A7 Giresun: Eynesil, 300 m, Güner 1473!

A7/8 Trabzon: Trabzon-Rize arası, 50 m,
Stainton 8136!

A8 Rize: Çamlıhemşin, 420 m, Güner 1458!
Kuzeydoğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Euxine (Öksin)

IUCN Tehlike Kategorisi

VU

ANK HERBARYUMU

1 *Iris lazica* Albov

Lokalite: A7 Trabzon: Yomra, Arsin arası, maki.

Toplayıcı ve Tarih: K. Karamanoğlu, 08.04.1957.

Teşhis Eden ve Tarih: K. Karamanoğlu, 1986.

Demirbaş No: 221

Şekil 4.14 *Iris lazica* Albov

4.1.11 *Iris germanica* L.

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

A5 Kastamonu: Tosya, Sint. 1892:3926!

Amasya: Amasya, Baker, s.n.!

A7 Trabzon: Verizana, Maçka-Meryemana arası, 450 m, Güner 1516!

C1 Muğla: Cumalı-Knidus arası, 50-100 m, D. 41259!

C6 Hatay: Antakya'dan Reyhanlı'ya doğru 10 km, 120 m, Güner 1407!

Maraş: Maraş'tan Türkoğlu'na doğru 10-15 km, 600 m, Güner 1510!

Is: Rodhos, Forsskal.

Adalar'da bulunur.

ANK HERBARYUMU

1 *Iris germanica* L.

Lokalite: C4 Antalya: Elmalı, orman üst sınırı, Ca: 1975 m.

Toplayıcı ve Tarih: *R. Çetik*, 27.06.1975.

Teşhis Eden: *R. Çetik*.

Demirbaş No: 1570 (x2)

2 *Iris germanica* L.

Lokalite: C4 Antalya: Graben.

Toplayıcı ve Tarih: *Gassner*, 03.04.1938.

Teşhis Eden: *Mgf*.

Demirbaş No: 950

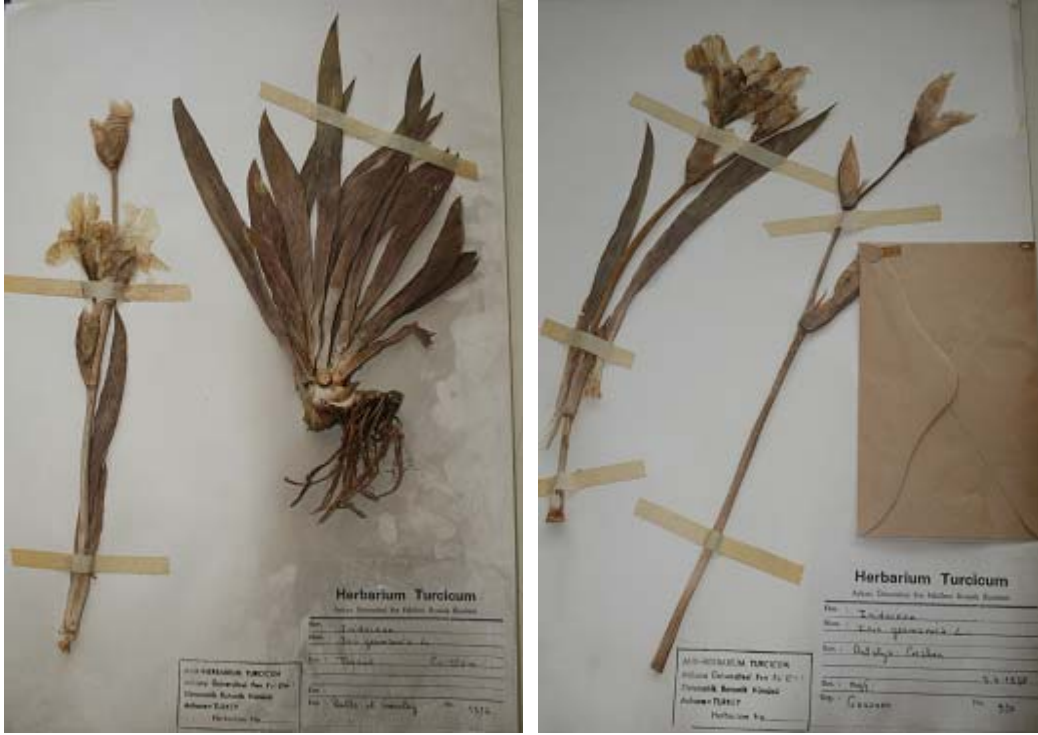
3 *Iris germanica* L.

Lokalite: C5 Mersin: Tarsus, Ca: 550 m.

Toplayıcı: *Balls & Gourlay*.

Teşhis Eden: *Balls & Gourlay*.

Demirbaş No: 1312

Şekil 4.15 *Iris germanica* L.

4.1.12* *Iris albicans* Lange.

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

ANK Herbariyumu

Iris madonna Sprengel

A6 Ordu: Perşembe-Radar arası, 70 m, Güner 1403!

B1 İzmir: Seferihisar, 50 m, Güner 1290!

C3 Antalya: Antalya, 30 km, Tengwall 682!

Türkiye’de geniş yayılış gösterir.

Yok

4.1.13* *Iris junonia* Schott & Kotschy ex Schott

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

-

C5 Adana: Pozantı, Kocaalan, Asmacık civarı, 1520 m, Güner 1568!

İçel: Gülek Boğazı, 750 m, T. Baytop (ISTE

36707)!

Güney Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E.Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	NT
ANK Herbariumu	Yok

4.1.14 *Iris purpureobracteata* B. Mathew & T. Baytop

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	A3 Sakarya: Adapazarı-Osmaneli arası, 100 m, D. 42048! B2 Uşak: Banaz, Murat Dağı, Gürlek'in yukarısı, Aktaş, 1600 m, Çırpıcı (ISTF 31928)! C2 Denizli: Honaz Dağı, Watson et al. 2075! Muğla: Muğla-Göktepe arası, Göktepe civarı, T. Baytop & Leep (ISTE 36674)! Kuzey, Batı ve Orta Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	NT

ANK HERBARYUMU

1 *Iris purpureobracteata* B. Mathew & T. Baytop

Lokalite: C4 Antalya: Elmalı-Çıglıkara, Sedir ormanı.

Toplayıcı ve Tarih: Y. Akman, 16.06.1976.

Teşhis Eden: A. Güner.

Demirbaş No: 6277 (x2)

Şekil 4.16 *Iris purpureobracteata* B. Mathew & T. Baytop

4.1.15* *Iris taochia* Woronow ex Grossh.

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

A8 Erzurum: Tortum, 1600 m, T. Baytop (ISTE 1991)!

Erzurum: Tortum'un 2 km kuzeyi, 1650 m, Marais 1572!

Erzurum: Tortum'dan Artvin'e doğru 3 km, 1700 m, Güner 1423!

Erzurum: Erzurum-İspir arası, 1700-2000 m, Huet du Pavillon!

Kuzeydoğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik

IUCN Tehlike Kategorisi

VU

ANK Herbariyumu

Yok

4.1.16 *Iris schachtii* Markgraf

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	A4 Çankırı: Çerkeş'ten İsmetpaşa'ya doğru 22 km, T. Baytop (ISTE 28327)! B3 Eskişehir: Eskişehir'den Beylikahır'a doğru 56 km, T. Baytop (ISTE 27817)! B4 Ankara: Beynam, Ankara'nın güneyi, D. 13095! B5 Yozgat: Boğazlıyan'a doğru Yozgat'ın 75 km güneyi, 1500 m, Coode & Jones 1482! Kayseri: Ali Dağı, 1500 m, Balls 238! B6 Kayseri: Pınarbaşı'nın 20 km doğusu, 1600 m, Watson 5538! Sivas: Hafik'ten Sivas'a doğru 24 km, 1500 m, T. Baytop (ISTE 31851)! C4 Konya: Kızılören, Konya'dan Beyşehir'e doğru 40 km, 1550 m, Güner 1410! Orta Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	LC

ANK HERBARYUMU

1 *Iris schachtii* Markgraf

Lokalite: B3 Ayfon: Bayat, Köroğlu Tepe, kuzeybatı yamaç, Ca: 1350 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Vural*, 24.05.1975.

Teşhis Eden: *M. Vural*.

Demirbaş No: 223

2 *Iris schachtii* Markgraf

Lokalite: B3 Ayfon: Bayat, Otlugedik sırtı, kuzeybatı yamaç, Ca: 1350 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Vural*, 24.05.1975.

Teşhis Eden: *M. Vural*.

Demirbaş No: 223

3 *Iris schachtii* Markgraf

Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı, açık taşlı yerler.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 31.05.1970.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 8292

4 *Iris schachtii* Markgraf

Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı, açık orman sahası, Ca: 1300-1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 26.05.1970.

Teşhis Eden: *H. Leep*.

Demirbaş No: 5002

5 *Iris schachtii* Markgraf

Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 17.05.1947.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1977.

Demirbaş No: 1486

6 *Iris schachtii* Markgraf

Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı.

Teşhis Eden ve Tarih: *H. Bağda*, 17.05.1947.

7 *Iris schachtii* Markgraf

Lokalite: B5 Kayseri: Ali Dağ.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls & Gourlay*, 11.05.1933.

Teşhis Eden: *T. Baytop*.

Demirbaş No: 238

8 *Iris schachtii* Markgraf

Lokalite: B6 Sivas: Yıldızeli, Çağlayan 10 km, anakaya kalker, step, Ca: 1400 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim & R. İlarıslan*, 22.05.1981.

Teşhis Eden ve Tarih: *F. Koca*, 12.07.1982.

Demirbaş No: 5381

9 *Iris schachtii* Markgraf

Lokalite: B6 Sivas: Sivas-Yıldızeli arası, 5-7. km'ler, Anakaya: Jips, Ca: 1400 m

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim & R. İlarıslan*, 22.05.1981.

Teşhis Eden: *T. Ekim*.

Demirbaş No: 5382

10 *Iris schachtii* Markgraf

Lokalite: C4 Konya: Seydişehir, Çelttek Tepesi, kuzey yamaç, kayalıklar, Ca: 500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Ocakverdi*, 18.05.1982.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 1375

Şekil 4.17 *Iris schachtii* Markgraf

4.1.17 *Iris suaveolens* Boiss. et Reuter

Sinonim

Iris mellita Janka

Iris rubromarginata Baker

Iris glockiana O. Schwarz

Türkiye Florası Kayıtları

A1(E) Çanakkale: Gelibolu, Suvla, Durham

68!

A1(A) Çanakkale: Erenköy, Sint. 1883:388!

A2(E) İstanbul: İstanbul, Grisebach!

A2(A) İstanbul: Üsküdar civarı, Barbey!

Bursa: Uludağ, Noe!

Kocaeli: Gebze, 50 m, D. 26264!

A4 Çankırı: Çerkeş'ten İsmetpaşa'ya doğru 10 km, T. Baytop (ISTE 36807)!

A5 Amasya: Amasya, Çeltek, Maniss. 572!

A6 Samsun: Samsun'un 30 km doğusu, Maniss. 572!

B1 Çanakkale: Ezine'nin 8 km kuzeyi, 200 m, Watson et al. 2528!

İzmir: Bornova, Kuratepe, 500 m, T. Baytop (ISTE 38966)!

Manisa: Manisa Dağı, 1250 m, T. Baytop (ISTE 39363)!

C1 Aydın: Kuşadası'nın 2 km kuzeyi, 70-150 m, Sorger & Buchner 82-9-10!

C2 Muğla: Köyceğiz ilçesi, Sandras Dağı, 100 m, E. Özhatay (ISTO 23379)!

Kuzey, Kuzeybatı ve Batı Türkiye ile Adalar'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E.Medit. (Doğu Akdeniz)

ANK HERBARYUMU

1 *Iris suaveolens* Boiss. et Reuter

Lokalite: A2 İstanbul: Paşaköy, Ömerli Baraj Gölü, Ca: alt 200 m.

Toplayıcı ve Tarih: Do, 21.04.2001.

Teşhis Eden: E. Yurdakulol.

Demirbaş No: 3606 (x2).

2 *Iris suaveolens* Boiss. et Reuter

Lokalite: A4 Kastamonu: Ilgaz Dağları, Pırlaklar köyü, Ca: 800 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman & E. Yurdakulol*, 13.05.1982.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 12311

Şekil 4.18 *Iris suaveolens* Boiss. et Reuter

4.1.18 *Iris attica* Boiss. & Heldr.

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

A3 Bilecik: Vezirhan'dan Bilecik'e doğru 10 km, T. Baytop (ISTE 27831)!

Bolu: Göynük'ün doğusu, Rückbrodt!

B2 Balıkesir: Bigadiç'ten Balıkesir'e doğru 14 km, 400 m, T. Baytop (ISTE 44071)!

B3 Eskişehir: Söğüt-Eskişehir arası, 900 m, D. 42116!

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E.Medit. (Doğu Akdeniz)

ANK HERBARYUMU**1** *Iris attica* Boiss. & Heldr

Lokalite: A3 Bolu: Mudurnu-Uluhan yolu, degrade yerler.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 08.05.1978.

Teşhis Eden ve Tarih: *F. Koca*, 12.07.1982.

Demirbaş No: 9371

2 *Iris attica* Boiss. & Heldr

Lokalite: Mudurnu-Uluhan yolu, degrade yerler, Ca: 700 m.

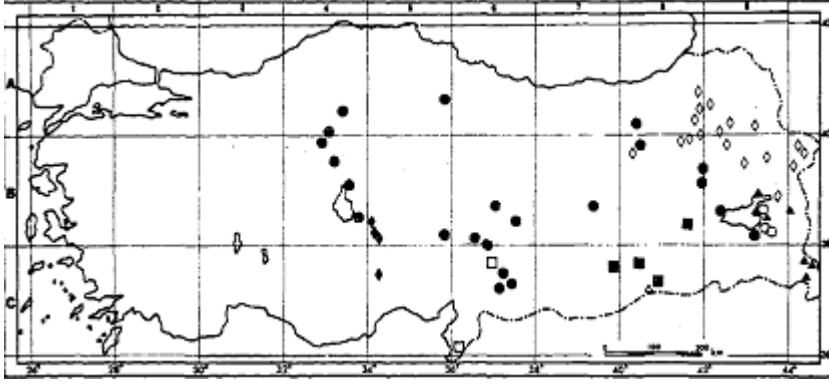
Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 08.05.1978.

Teşhis Eden ve Tarih: *F. Koca*, 12.07.1982.

Demirbaş No: 9371

Şekil 4.19 *Iris attica* Boiss. & Heldr

Şekil 4.20 ▲ *Iris barnumae* (23), ■ *I. gatesii* (19), ◇ *I. iberica subsp. elegantissima* (21), □ *I. kirkwodii* (20), ▲ *I. nectarifera* (25), ○ *I. paradoxa* (22), ● *I. sari* (24), ◆ *I. sprengeri* (26)

4.1.19 *Iris gatesii* Foster

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

B8 Siirt: Halkis Dağı, Sason'un batısı, 1850 m, Watson et al. 1230!

C7 Urfa: Karaca Dağı, 1550 m, Malyer (ISTE 43527)!

C8 Mardin: Mardin'in 5 km doğusu, 1100 m, D. 28592!

Diyarbakır/Mardin: Diyarbakır-Mardin arası, Kotschy 1843:307!

Güneydoğu Anadolu ve Mezopotamya'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan)

IUCN Tehlike Kategorisi

VU

ANK HERBARYUMU

1 *Iris gatesii* Foster

Lokalite: B8 Siirt: Sason, Seyhan (Erdemli), kalkerli sarp kayalıklar, Ca: 1600-1800 m.

Toplayıcı ve Tarih: A. Güner, 07.06.1977.

Teşhis Eden: A. Güner.

Demirbaş No: 1561

2 *Iris gatesii* Foster

Lokalite: Halkis Dağı.

Toplayıcı: *Davis*.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1977.

Demirbaş No: 28592

Şekil 4.21 *Iris gatesii* Foster

4.1.20* *Iris kirkwoodii* Chaudhary

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

C6 Maraş: Ahir Dağı, 1700 m, Balls 917!

Hatay: Kışlak'ın 5 km batısı, 750 m, Watson et al. 845!

Gaziantep: Gaziantep, G. Post 44.

Güney Anadolu (başlıca Amanus)'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan)

ANK Herbariumu Yok

4.1.21* *Iris iberica* Hoffm.

Sinonim -

ANK Herbariumu *Yok*

4.1.21.1 *Iris iberica* Hoffm.

subsp. *elegantissima* (Sosn.) Takht. & Fedorov

Sinonim

Iris elegantissima Sosn.

Türkiye Florası Kayıtları

A8 Erzurum: Tortum, Özyurt 1065.

A9 Erzurum: Horasan, 1800 m, Baron 2166!

Kars: Kağızman'dan Kars'a doğru 25 km, 1720 m, Güner 1549!

B8 Erzurum: Erzurum'un doğusu, 2000 m, Furse & Synge 207!

B9 Erzurum: Tahir'i geçince, Aktaş'ın doğusu, 2250 m, Watson et al. 1612!

Ağrı: Tutak'ın 10 km doğusu, 1500 m, D. 43471!

Van: Van-Muradiye arası, T. Baytop (ISTE 27833)!

B10 Kars: Ağrı Dağı, Iğdır'ın güneyini geçince, 1100 m, Mathew & Tomlinson 4277!

Ağrı: Doğubeyazıt, Ayyıldız Gürbudak civarı, 1600 m, Güner 152!

Doğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan)

ANK HERBARYUMU

1 *Iris iberica* Hoffm. subsp. *elegantissima* (Sosn.) Takht. & Fedorov

Lokalite: B8 Erzurum: Pasinler ile Horasan arası, Pasinler'den 13 km, tarla kenarları, metamorfik arazi, Ca: 1650 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Güner*, 30.05.1977.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 1576

Şekil 4.22 *Iris iberica* Hoffm. subsp. *elegantissima* (Sosn.) Takht. & Fedorov

4.1.21.2 *Iris iberica* Hoffm.

subsp. *lycotis* (Woronow) Takht.

Sinonim

Iris iberica Hoffm. var. *belli* Baker

Iris lycotis (Woronow) Takht.

Türkiye Florası Kayıtları

C10 Hakkari: Ovacık'tan Şemdinli'ye doğru
12 km, 1750 m, T. Baytop (ISTE 27832)!

Hakkari: Yüksekova, Esendere, Yıldız köyü,
1850 m, Güner 1751!

Güneydoğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan)
IUCN Tehlike Kategorisi	VU

ANK HERBARYUMU

1 *Iris iberica* Hoffm. subsp. *lycotis* (Woronow) Takht

Lokalite: C10 Hakkari: Yüksekova, Esendere, Yıldız köyü yukarıları, step, metamorfik arazi, Ca: 1850 m.

Toplayıcı ve Tarih: A. Güner, , 01.04.1978.

Teşhis Eden: A. Güner.

Demirbaş No: 1751

Şekil 4.23 *Iris iberica* Hoffm. subsp. *lycotis* (Woronow) Takht

4.1.22* *Iris paradoxa* Steven

Sinonim	-
ANK Herbariyumu	Yok

4.1.22.1 *Iris paradoxa* Steven

f. *choschab* (Hoog) Mathew & Weldelbo

Sinonim	<i>Iris paradoxa</i> Steven var. <i>choschab</i> Hoog <i>Iris medwedewii</i> Fomin
Türkiye Florası Kayıtları	B9 Van: Gürpınar'ın 5 km batısı, 1750 m, Mathew & Tomlinson 4212! Doğu Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan)

ANK HERBARYUMU

- 1 *Iris paradoxa* Steven f. *choschab* (Hoog) Mathew & Weldelbo
Lokalite: B9 Van: Van-Erciş, Van'dan 20 km, step, Ca: 1750 m.
Toplayıcı ve Tarih: A. Güner, 03.06.1977.
Teşhis Eden: A. Güner.
Demirbaş No: 1556

Şekil 4.24 *Iris paradoxa* Steven f. *choschab* (Hoog) Mathew & Weldelbo

4.1.23* *Iris barnumae* Baker & Foster

Sinonim	-
ANK Herbariyumu	Yok

4.1.23.1 *Iris barnumae* Baker & Foster

f. *barnumae*

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	B9 Van: Van'ın 20 km kuzeydoğusu, 1750 m, Mathew & Tomlinson 4244! B10 Van: Özalp'ten Saray'a doğru 6 km, 2120 m, Güner 1554! C10 Hakkari: Yüksekova'nın 14 km kuzeydoğusu, 2000 m, Watson et al. 1550! Güneydoğu Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan)
IUCN Tehlike Kategorisi	VU

ANK HERBARYUMU

1 *Iris barnumae* Baker & Foster f. *barnumae*

Lokalite: B10 Van: Özalp-Saray arası, Özalp'ten 6 km, tarla kenarları ve step, metamorfik arazi, Ca: 2120 m.

Toplayıcı ve Tarih: A. Güner, 03.06.1977.

Teşhis Eden: A. Güner.

Demirbaş No: 1554

2 *Iris barnumae* Baker & Foster f. *barnumae*

Lokalite: C10 Hakkari: Yüksekova, Esendere, metamorfik arazi, Ca: 750-1850 m.

Toplayıcı ve Tarih: A. Güner, 31.05.1978.

Teşhis Eden: A. Güner.

Demirbaş No: 1716

Şekil 4.25 *Iris barnumae* Baker & Foster f. *barnumae*

4.1.23.1* *Iris barnumae* Baker & Foster

f. *urmiensis* (Hoog) Mathew & Wendelbo

Sinonim	<i>Iris urmiensis</i> Hoog <i>Iris chrysantha</i> Baker
Türkiye Florası Kayıtları	C10 Hakkari: Yüksekova, Esendere, 1750-1850 m, Güner 1716! Güneydoğu Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan)
IUCN Tehlike Kategorisi	VU
ANK Herbariyumu	Yok

4.1.24 *Iris sari* Schott ex Baker

Sinonim	<i>Iris lupina</i> Foster <i>Iris manissadjanii</i> Freyn
---------	--

Türkiye Florası Kayıtları

A4 Çankırı: Şabanözü, Gümerdiğin, 1100 m, Güner 1777!

A5 Amasya: Karaman civarı, Maniss. 1091c!

A8 Gümüşhane: Bayburt, Taşdağ, 1850 m, 12 v 1975, Akman.

B4 Niğde: Tuz Gölü'nün güneydoğu köşesi, 950 m, Mathew & Tomlinson 4457!

B5 Kayseri: Bakır Dağı, 2170 m, Kotschy 1859:86!

B6 Sivas: Pınarbaşı-Gürün arası, 1700 m, Stn. & Hend. 5190!

B7 Elazığ: Harput, Buslutasch, Sint 1889:450!

B8 Erzurum: Hamurpet Dağı, Karaağıl'dan itibaren, 2250 m, Watson et al. 2792!

C6 Gaziantep: Dülük Baba civarı, 1300 m, Haradj. 1208!

İç kesimlerde ve Güney Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik

IUCN Tehlike Kategorisi

LC

ANK HERBARYUMU

1 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: A4 Ankara: Çubuk barajı.

Toplayıcı ve Tarih: *F. Kuntay*, 28.04.1936.

Teşhis Eden: *T. Baytop*.

2 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: A4 Ankara: Çubuk deresi.

Toplayıcı ve Tarih: *Krause*, 10.05.1935.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1977.

Demirbaş No: 4717

3 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: A7 Bayburt: Taşdağ, Ca: 1850 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 12.04.1975.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 9870

4 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: B4 Ankara: Hacıkadın Deresi.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 14.05.1948.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1977.

Demirbaş No: 1509

5 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: B4 Ankara: Bala, Hacıbekir çiftliği, dağ stebi.

Toplayıcı ve Tarih: *B. Kasaplıgil*, 13.05.1945.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1977.

6 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: B4 Ankara: Hacıkadın, step.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 11.05.1942.

Teşhis Eden: *T. Baytop*.

Demirbaş No: 69

7 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: B4 Ankara: Çubuk Deresi.

Toplayıcı ve Tarih: *Gassner*, 29.04.1936.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1977.

Demirbaş No: 229

8 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: B4 Ankara

Toplayıcı ve Tarih: *Balls-Gourlay*, 05.05.1933.

Teşhis Eden: *A. Güner*, 1977.

Demirbaş No: 153a

9 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: B4 Ankara

Toplayıcı: *W. Kotte*.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1977.

Demirbaş No: 1511

10 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: B6 Malatya: Kubbe Dağı, Mozik Dere mevki, çayırılık alan, kuzey kesimi, Ca: 2000 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Altan*, 02.06.1981.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 18.01.1983.

Demirbaş No: 1462

11 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: B7 Erzincan: Tercan-Aşkale, Ca: 800 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis-Hedge*, 08.06.1957.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 29306

12 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: C6 Gaziantep: Gaziantep-Bahçe arası, Gaziantep'ten 30 km, Acarobası Köyü, maki ve kalkerli kayalık arazi, Ca: 150 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Güner*, 06.05.1978.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1979.

Demirbaş No: 1678 (x2)

13 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: C6 Gaziantep: Gaziantep-Maraş.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 20.04.1935.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 2161

14 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: C6 Gaziantep

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 23.04.1934.

Teşhis Eden ve Tarih: *Balls*.

Demirbaş No: 821

15 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalite: Hatay: Zeytun, Ca: 1150 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 29.04.1934.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 821

16 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalise: C6 K.Maraş: Akher dağı, Ca: 1700 m.

Toplayan ve Tarih: *Balls*, 17.05.1934

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 917

17 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

Lokalise: Ankara

Toplayan: *B.Kasaplıgil*

Teşhis Eden: *B.Kasaplıgil*.

Demirbaş No: 1513

Şekil 4.26 *Iris sari* Boiss. et Heldr.

4.1.25* *Iris nectarifera* Güner

Sinonim

-

ANK Herbariyumu

Yok

4.1.25.1* *Iris nectarifera* Güner
var. *nectarifera*

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	C8 Mardin: Kızıltepe, Şenyurt, Tozan Karakolu civarında, yaklaşık 490 m, Güner 1673! Doğu Anadolu (Mezopotamya)'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	EN
ANK Herbariumu	Yok

4.1.25.2* *Iris nectarifera* Güner
var. *mardinensis* Güner

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Tip: Türkiye C8 Mardin: Kızıltepe, Şenyurt-Tozan Karakolu arası, Suriye sınırı boyunca, yaklaşık 500 m, 17 iv 1979, A Güner 1858b!
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	EN
ANK Herbariumu	Yok

4.1.26* *Iris sprengeri* Siehe

Sinonim	<i>Iris elizabethae</i> Siehe <i>Iris ewbankiana</i> Foster var. <i>elizabethae</i> (Siehe) Dykes
Türkiye Florası Kayıtları	B5 Niğde: Aksaray'dan Taşpınar'a doğru 22 km, 1100 m, T. Baytop & Mathew 9647! Niğde: Aksaray'dan Ulukışla'ya doğru 5 km, Coode & Jones 177!

	C5 Konya: Ereğli, Aydos Dağı, Kayasaray, Erik 2257!
	Niğde: Niğde'nin kuzeyi, Siehe 26. Orta Anadolu (Konya)'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	VU
ANK Herbaryumu	Yok

4.1.27* *Iris reticulata* Bieb.

Sinonim	-
ANK Herbaryumu	Yok

ANK HERBARYUMU

1 *Iris reticulata* Bieb.

Lokalite: B7 Malatya: Kubbe Dağı, Karayolları bakımevi batısı, sulak çayırılık,
Ca: 1900 m.

Toplayıcı ve Tarih: Y. Altan, 07.05.1982.

Teşhis Eden: A. Güner.

Demirbaş No: 2135

2 *Iris reticulata* Bieb.

Lokalite: B8 Muş: Muş-Varto arası, Mercimekkale köyünün 4 km kuzeyi, step,
metamorfik arazi, Ca: 1250-1550 m.

Toplayıcı ve Tarih: A. Güner, 04.04.1978.

Teşhis Eden ve Tarih: A. Güner, 1979.

Demirbaş No: 1638

3 *Iris reticulata* Bieb.

Lokalite: C5 Mersin

Toplayıcı: Siehe

Teşhis Eden ve Tarih: A. Güner, 1977.

Demirbaş No: 1522

4 *Iris reticulata* Bieb.

Lokalite: C8 Diyarbakır: Çınar, Ovadağ, taşlık step, Ca: 1400 m.,

Toplayıcı ve Tarih: *H. Malyer*, 12.02.1979.

Teşhis Eden: *H. Malyer*.

Demirbaş No: 2087

Şekil 4.27 *Iris reticulata* Bieb.

4.1.27.1* *Iris reticulata* M. Bieb.

var. *reticulata*

Sinonim

Iris reticulata Bieb. var. *krelagei* Regel

Iris reticulata Bieb var. *sophenensis* Foster

Iris reticulata Bieb var. *atropurpurea* Dykes

Iridodictyum reticulatum (Bieb.) Rodion.

Türkiye Florası Kayıtları

A9 Kars: Sarıkamış'ı geçince, 2700 m, Furse & Synge 210!

B7 Elazığ/Diyarbakır: Maden-Ergani arası, Sauer 57/141!

Erzincan: Kemaliye, Sarıkonak, 1500-1550 m, Güner 1639!

B8 Bingöl: Bingöl, Çukurca, 1330 m, Güner 1632!

B9 Erzurum: Tahir'i geçince, batı tarafları, 2400-2500 m, Lamond 2646!

C6 Maraş: Ahir Dağı, 1800 m, Balls 931!

C7 Urfa: Karaca Dağı, 1550 m, T. Baytop (ISTE 41767)!

C8 Mardin: Mardin-Savur arası, Dereyanı, 1050 m, Güner 1601!

C9 Hakkari: Hakkari-Uludere arası, Süvari Halil'i geçince 1950 -2200 m, Güner 1669!

C10 Hakkari: Şemdinli, Ümit Tepesi, 1650 m, T. Baytop (ISTE 26121)!

Doğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan)

ANK Herbariyumu

Yok

4.1.27.2 *Iris reticulata* Siehe

var. *bakeriana* (Foster) Mathew & Wendelbo

Sinonim

Iris bakeriana Foster

Iridodictyum bakeranum (Foster) Rodion

Türkiye Florası Kayıtları

C8 Mardin: Mardin Savur arası, Çınaraltı, 1100 m, Güner 1593!

Doğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan)

IUCN Tehlike Kategorisi

VU

ANK HERBARYUMU

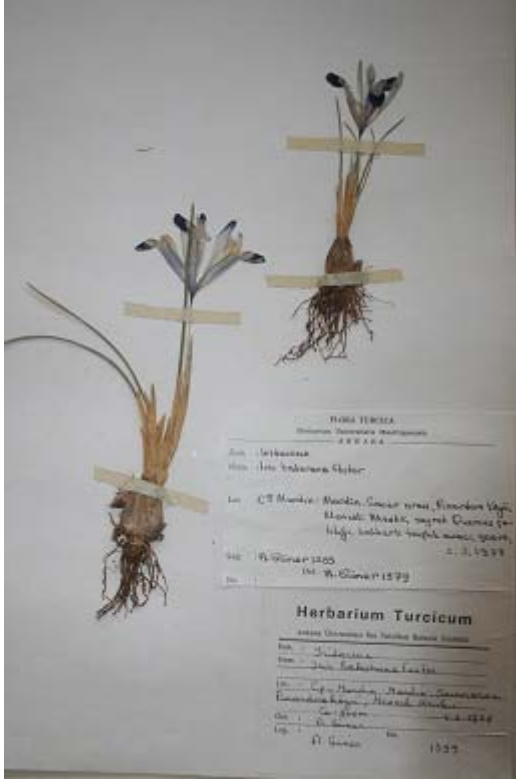
1 *Iris reticulata* Bieb. var. *bakeriana* (Foster) Mathew & Wendelbo

Lokalite: C8 Mardin: Mardin-Savur arası, Pınardere köyü, Menzeli mevki, Ca: 900 m.

Toplayıcı ve Tarih: A. Güner, 02.03.1978.

Teşhis Eden ve Tarih: A. Güner, 1979.

Demirbaş No: 1599

Şekil 4.28 *Iris reticulata* Bieb. var. *bakeriana* (Foster) Mathew & Wendelbo

4.1.27.3* *Iris reticulata* M. Bieb.

var. *kurdica* Ruksans

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

Tip: (Türkiye) **B9** Van: Başkale'nin 27 km güneyi, Hankari'den 60 km önce, 27.v.2004, Ruksans, Seisums & Zetterlund BATM 04-118 (holo. GB).

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Endemik

ANK Herbariyumu

Yok

4.1.28 *Iris histrioides* (Wilson) Arnott

Sinonim	<i>Iris reticulata</i> Bieb. var. <i>histrioides</i> Wilson
Türkiye Florası Kayıtları	A5 Samsun: Ladik, Ak Dağ, Dere Başalan köyünden itibaren, 1500 m, Tobey 977! Amasya: Ak Dağ, Değirmendere Yaylası, 1500 m, T. Baytop (ISTE 38980)! Amasya: Suluova civarı Amasya, Maniss. 1090! Kuzey Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Euxine (Öksin) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	VU

ANK HERBARYUMU

1 *Iris histrioides* (Wilson) Arnott

Lokalite: A5 Amasya: Yenice, Direkli köyü, Gölcağızın Çal mevki, *Quercus* çalılığı, kalkerli kayalık arazi, Ca: 1300-1350 m.

Toplayıcı ve Tarih: A. Güner, 22.03.1978.

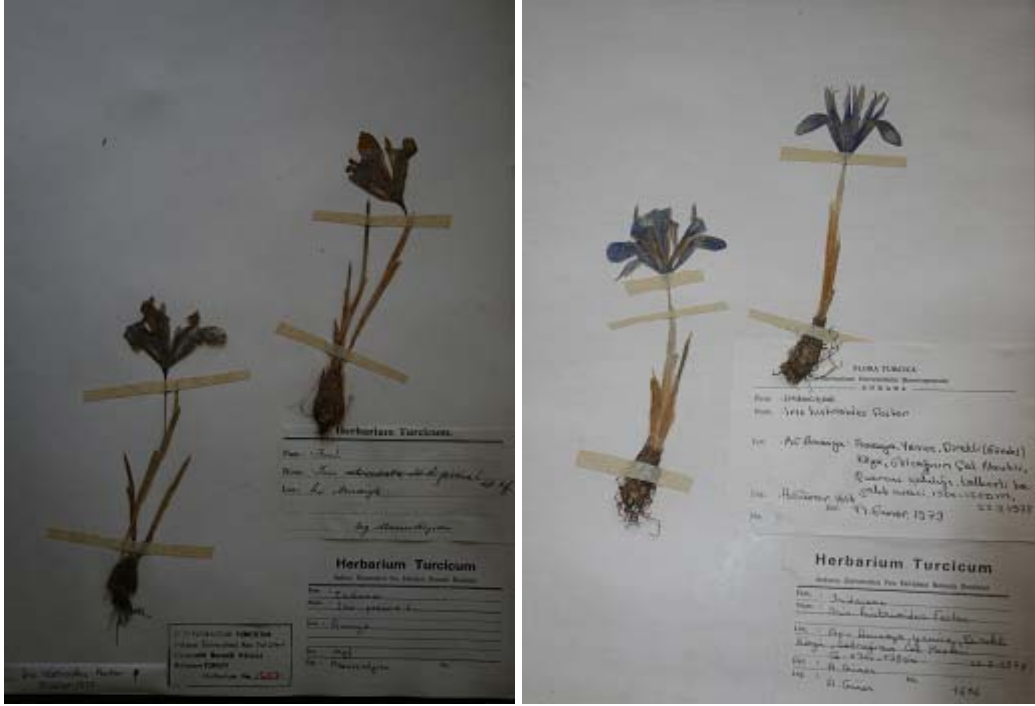
Teşhis Eden ve Tarih: A. Güner, 1979.

Demirbaş No: 1616

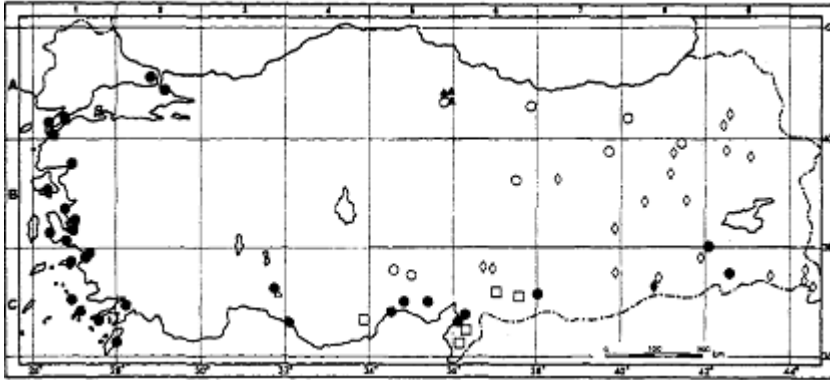
2 *Iris histrioides* (Wilson) Arnott

Toplayıcı: Manissadijan

Teşhis Eden ve Tarih: A. Güner, 1977.

Şekil 4.29 *Iris histrioides* (Wilson) Arnott

Şekil 4.30 ● *Gynandiris sisyrinchium* (1), ○ *Iris danfordiae* (31), □ *I. histiro* (29), ▲ *I. histrioides* (28), △ *I. pamphylica* (30), *I. reticulata* ◆ var. *bakeriana* ◇ var. *reticulata*

4.1.29 *Iris histrio* Reichb.

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

C4 İçel: Silifke, Uzuncaburç, 1150 m, Güner 1575!

C5/6 Hatay: Akra Dağı, Thiébaud.

C6 Gaziantep: Gaziantep'in 25 km doğusu,

	1000 m, Haradj. 1766!
	Hatay: Belen'i geçince, 800 m, Watson et al. 2451!
	Güney Anadolu (Toros, Amanus)'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E.Medit. (Doğu Akdeniz)
IUCN Tehlike Kategorisi	VU

ANK HERBARYUMU

1 *Iris histrio* Reichb var. *aintabensis*

Lokalite: C6 Gaziantep: Gaziantep-Bahçe arası, Gaziantep'ten 30 km, Acarobası köyü, Kesmeli-Burun mevki, maki içi ve bağ araları, kalkerli kayalık, Ca: 1100 m.

Toplayıcı ve Tarih: A. Güner, 22.03.1978.

Teşhis Eden ve Tarih: A. Güner, 1979.

Demirbaş No: 1581

Şekil 4.31 *Iris histrio* Reichb var. *aintabensis*

4.1.30* *Iris pamphylica* Hedge.

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	C3 Antalya: Manavgat-Akseki yolu arası, Çaltı mevki Fersin, 850 m, T. Baytop et al. 8415! Güney Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E.Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	VU
ANK Herbariumu	Yok

4.1.31 *Iris danfordiae* (Baker) Boiss.

Sinonim	<i>Xiphion danfordiae</i> Baker <i>Iris bornmlelleri</i> Hausskn. <i>Iris crocifformis</i> Freyn <i>Iris amasiana</i> Bornm.
Türkiye Florası Kayıtları	A5 Amasya: Amasya, Maniss. 577! A6 Ordu: Muzamana köyü civarı, Mesudiye'den Gölköy'e doğru 15 km, 1100 m, Güner 1474! A7/8 Gümüşhane: Bayburt-Gümüşhane arası, 2000 m, Stainton 8215! B6 Sivas: Kangal civarı, T. Baytop (ISTE 12783)! B7 Erzincan: Sipikör Dağı, Erzincan'ın 15 km kuzeydoğusu, 2000 m, Sint.1889:117! B8 Erzurum: Erzurum civarı, Holmboe! C5 Adana: Bürücek, 1000 m, Balls 1201! Niğde: Ulukışla, Gobet Deresi, 1800 m, Güner 1499! Adana: Anascha civarı, 1800 m, Siehe!

	C6 Adana: Hacin Dağı, 1500 m, Siehe 1898:681!
	Kuzey, Orta ve Güney Anadolu'da bulunur. 'Kapadokya', Montbret!
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	LC

ANK HERBARYUMU

1 *Iris danfordiae* (Baker) Boiss.

Lokalite: A5 Amasya

Toplayıcı: *Manissadjian*

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1977.

Demirbaş No: 577

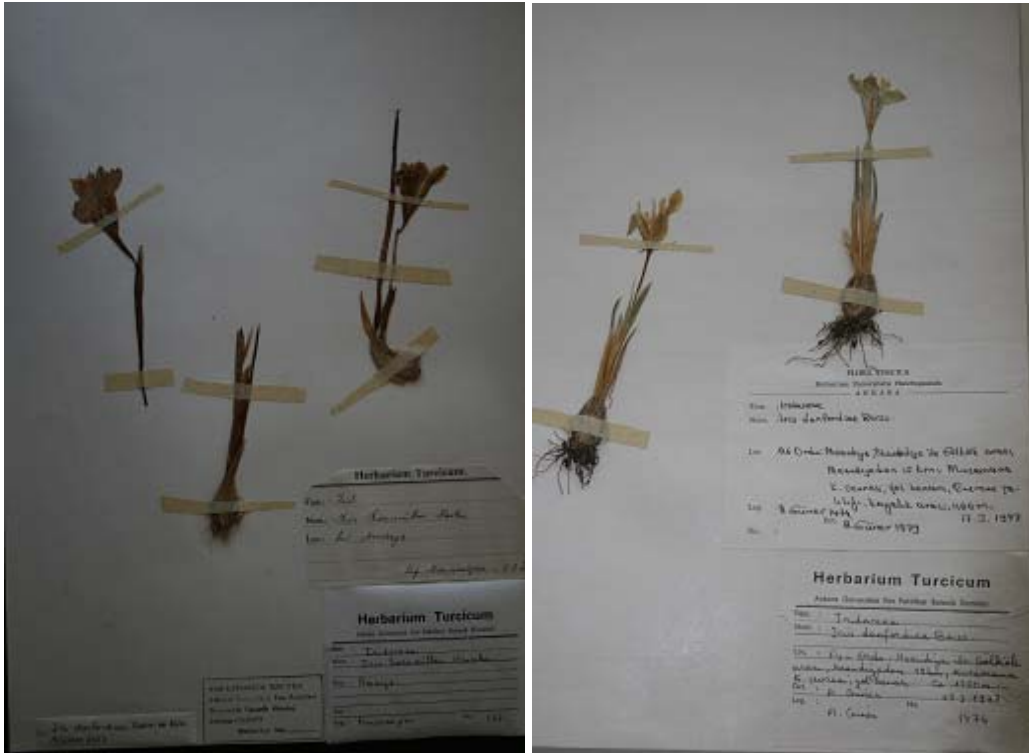
2 *Iris danfordiae* (Baker) Boiss.

Lokalite: A6 Ordu: Mesudiye ile Gölkök arası, Mesudiye'den 15 km,
Muzamana kuzey çevresi, yol kenarı, Quercus çalılığı, kayalık arazi, Ca: 1100
m.

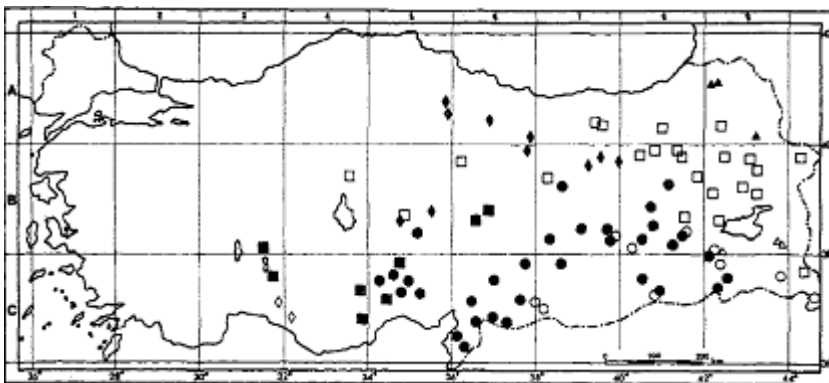
Toplayıcı ve Tarih: *A. Güner*, 17.03.1977

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1979.

Demirbaş No: 1474

Şekil 4.32 *Iris danfordiae* (Baker) Boiss.

Şekil 4.33 ○ *Iris aucheri* (32), *I. caucasica* (33) ▲ subsp. *caucasica* □ subsp. *turcica*, ◆ *I. galatica* (36), ● *I. persica* (37), △ *I. pseudocaucaucasica* (34), *I. stenophylla* (35) ◇ subsp. *allisonii* ■ subsp. *stenophylla*

4.1.32 *Iris aucheri* (Baker) Sealy

Sinonim

Xiphion aucheri Baker

Juno aucheri (Baker) Klatt

Iris fumosa Boiss. & Hausskn. ex Boiss.

Iris sindjarensis Boiss. & Hausskn. ex Boiss.

Türkiye Florası Kayıtları

Iris assyriaca Hort. ex Irving

B7 Elazığ: Maden'den Ergani'ye doğru 3 km,
T. Baytop (ISTE 34435)!

B7/8 Diyarbakır: Diyarbakır-Ergani arası,
Leylek istasyonu, 800 m, Güner 1629!

B8 Siirt: Sason, Şeyham köyü üstündeki
Halkis Dağı yönündeki Karataş, 1300 m,
Güner 1529!

B9 Siirt: Şirvan, Demirkapı civarı, 1500 m,
Güner 1626!

C6 Hatay: Halep-Antakya arası, Rogers 0587!

C7 Urfa: Birecik ve Harran, 18 iii 1913,
Egger!

C8 Mardin: Mardin, Anon. 176!

C9 Siirt: Eruh, Üzümlük civarı, 1100 m,
Güner 1625!

Hakkari: Hakkari, Kaval mevki, 1300 m,
Güner 1668!

C10 Hakkari: Şemdinli, Ümit Tepesi, 1700 m,
T. Baytop (ISTE 26070)!

Doğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan)

IUCN Tehlike Kategorisi

VU

ANK HERBARYUMU

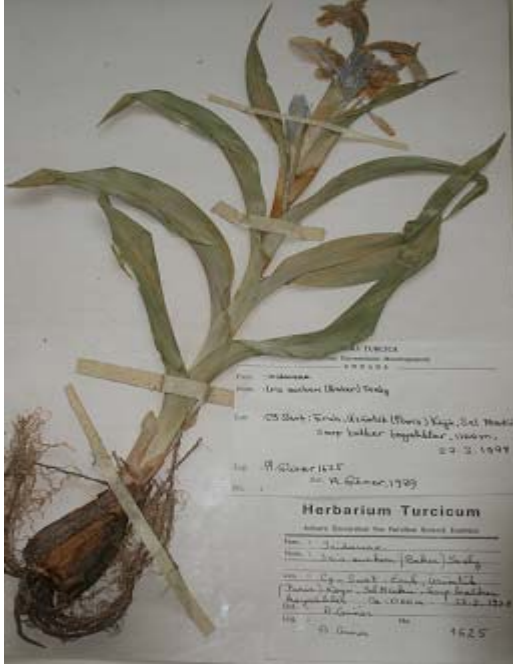
1 *Iris aucheri* (Baker) Sealy

Lokalite: C9 Siirt: Eruh, Üzümlük (Paris) köyü, Sel mevki, sarp kalker
kayalıklar, Ca: 1100 m.

Toplayıcı ve Tarih: A. Güner, 27.03.1978.

Teşhis Eden ve Tarih: A. Güner, 1979.

Demirbaş No: 1625

Şekil 4.34 *Iris aucheri* (Baker) Sealy

4.1.33* *Iris caucasica* Hoffm

Sinonim	-
ANK Herbaryumu	Yok

ANK HERBARYUMU

1 *Iris caucasica* Hoffm

Lokalite: A7 Bayburt: Taşdağ, Ca: 1850 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 12.04.1965.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1978.

Demirbaş No: 9871

2 *Iris caucasica* Hoffm

Lokalite: A7 Gümüşhane: Bağlarbaşı, Çamlıköy, volkanik arazi, Ca: 1700-2200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Güner*, 04.06.1976.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 1414

3 *Iris caucasica* Hoffm

Lokalite: A9 Kars: Yalnızçam Dağları, volkanik yamaçlar, Ca: 2300 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 16.06.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 29649 (x2).

4 *Iris caucasica* Hoffm

Lokalite: B4 Ankara: Ankara-Kırşehir.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls & Gourlay*, 09.05.1933.

Teşhis Eden: *Balls & Gourlay*.

Demirbaş No: 229

5 *Iris caucasica* Hoffm

Lokalite: B6 Sivas: Yıldızeli, kalker kayalık, Ca: 1750 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim & R. İlarıslan*, 22.05.1981.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 4992

6 *Iris caucasica* Hoffm

Lokalite: B6 Kayseri: Pınarbaşı, Tersakan köyü üzeri, Hınzır Dağı, Üçkuyular,
Ca: 750 m.

Toplayıcı ve Tarih: *N. Çelik*, 18.05.1980.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 1131

Şekil 4.35 *Iris caucasica* Hoffm

4.1.33.1* *Iris caucasica* Hoffm.

subsp. *caucasica*

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

A9 Kars: Yalnızçam Dağı, Yalnızçam-ardanuç arası, 2300 m, D. 29649!

Çoruh: Ardanuç, Urumdere kalesi üstünde, 2300 m, Güner 1430!

Kuzeydoğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Euro.-Sib. (Avrupa-Sibirya)

ANK Herbariyumu

Yok

4.1.33.2* *Iris caucasica* Hoffm.

subsp. *turcica* B. Mathew Sinonim

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

A7 Gümüşhane: Gümüşhane, 1400 m, Stainton 8311!

A8 İspir'den Erzurum'a doğru 40 km, 2150 m, Güner 1541!

A9 Kars: Karaorgan-Sarıkamış arası, Yağmurlu Dağ, 2200 m, D. 29468!

B4 Ankara: Ankara'dan Kayseri'ye doğru 78 km, 1500 m, Balls 229!

B5 Nevşehir: Göreme, 1300 m, Furse 7004!

B6 Yozgat: Akdağmadeni-Büyük Nalbant Dağı arası, 2000 m, Coode & Jones 2078!

B7 Sivas: Divriği, T. Baytop (ISTE 12835)!

B8 Muş: Muş'un güneyi, Haçreş Dağı, Kurtik Dağı, 2750 m, Watson et al. 2838!

B9 Ağrı: Hamur, 1750 m, Baron 2158!

B10 Kars: Ağrı Dağı'nın kuzeydoğu yamaçları, Serdar Bulak civarı, 2150 m, D. 43722!

C10 Hakkari: Mor Dağ, Watson et al. 3006!
İç Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan)

ANK Herbariyumu

Yok

4.1.34 *Iris pseudocaucaşica* Grossh.

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

B9 Siirt: Şirvan civarı Demirkapı, 1050 m, Güner, 1627!

Van: Çuh'u geçince, Hoşap-Başkale arası, yaklaşık 3000 m, Rix 1961!

Güneydoğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan)

ANK HERBARYUMU**1** *Iris pseudocaucasica* Grossh.

Lokalite: C8 Mardin: Ca: 1000 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis-Hedge*, 26.05.1957.Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1994.

Demirbaş No: 28638

2 *Iris pseudocaucasica* Grossh.

Lokalite: C10 Hakkari: Yüksekova, Esendere, sınırboyu kuzey kesimler, kurak kesimler, Ca: 1700-1800 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Güner*, 19.04.1979.Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 1898

Şekil 4.36 *Iris pseudocaucasica* Grossh.

4.1.35* *Iris stenophylla* Hausskn. & Siehe ex Baker

Sinonim	-
ANK Herbariyumu	<i>Yok</i>

**4.1.35.1 *Iris stenophylla* Hausskn. & Siehe ex Baker
subsp. *stenophylla***

Sinonim	<i>Iris tauri</i> Siehe ex Mallett <i>Iris heldreichii</i> Siehe
Türkiye Florası Kayıtları	B3 Isparta: Eğridir-Beyşehir arası, Şarkıkaraağaç civarı, Linzee-Gordon 5065! B6 Kayseri: Pınarbaşı'ndan Gürün'e doğru 27 km, Kızılçevlik civarı, 1650 m, T. Baytop (ISTE 34422)! C3 Konya: Beyşehir-Manavgat arası, Üzümlü'den 3 km kadar, 1470 m, Linzee-Gordon 5069! C4 Konya: Ayrancı civarı, 1970 m, A. Baytop (ISTE 34626)! İçel: Kirobaşı'nın 20 km kuzeyi, 1500 m, Mathew 9583! C5 İçel: Kızıl Dere, 400 m, Siehe 1896:2! Güney Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Medit. (Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	VU

ANK HERBARYUMU

1 *Iris stenophylla* Hausskn. & Siehe ex Baker subsp. *stenophylla*

Lokalite: C4 Konya: Ermenek, Kazancı, Kocabaşı-Burçak mevkii, Ca: 1400-1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Sümbül*, 06.03.1984.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1994.

Demirbaş No: 2649

2 *Iris stenophylla* Hausskn. & Siehe ex Baker subsp. *stenophylla*

Lokalite: C4 Konya: Seydişehir, Susuz yaylası, taşlık saha, Ca: 1500 m.

Toplayıcı ve Tarih *H. Ocakverdi*, 14.04.1982.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 1367

Şekil 4.37 *Iris stenophylla* Hausskn. & Siehe ex Baker subsp. *stenophylla*

4.1.35.2* *Iris stenophylla* Hausskn. & Siehe ex Baker
subsp. *allisonii* B. Mathew

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

C3 Antalya: Manavgat-Akseki arası, T. Baytop et al. 8422!

C4 Antalya: Gündoğmuş civarı, Allison et al. 77/16!

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Güney Anadolu'da bulunur. Medit. (Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	CR
ANK Herbariyumu	Yok

4.1.36 *Iris galatica* Siehe

Sinonim	<i>Iris purpurea</i> (Hort.) Siehe <i>Iris elenora</i> Holmboe
Türkiye Florası Kayıtları	A4/5 Siehe 1911:123! A5 Amasya: Kışlacık civarı Amasya, 1914, Maniss. 2002! A6 Tokat, Gökdere, 900-1000 m, Güner 1481! A7/8 Erzurum/Trabzon: Ermenistan yüksek düzlükleri, Holmboe! B5 Nevşehir: Nar, Nevşehir'in 3 km kuzeyi, 1250 m, Roper 48! Kayseri: Kayseri, Maniss. 2001! B6 Sivas: Zara'dan Suşehri'ne doğru 12 km, T. Baytop (ISTE 38987)! C4 Konya: Sertavul'u geçince, Karaman-Mut arası, 1600 m, Mathew & T. Baytop 9568! B7 Erzincan: Kemah'tan Erzincan'a doğru 4 km, Güner 1621! Orta ve Doğu Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	LC

ANKARA HERBARYUMU

1 *Iris galatica* Siehe

Lokalite: B5 Niğde: Ulukışla, Dar boğaz kasabası, Ulukışla'ya 20 km kuzeyde ve kuzeyi step alanlar, Ca: 700-950 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 06.04.1994.

Teşhis Eden: *Y. Akman & M. Erçen*.

2 *Iris galatica* Siehe

Lokalite: A5 Amasya: Ca: 5800 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Manissadjian*.

Teşhis Eden: *A. Güner*, 1994.

Demirbaş No: 156

Şekil 4.38 *Iris galatica* Siehe

4.1.37 *Iris persica* L.

Sinonim

Iris bolleana Siehe

Iris haussknechtii Siehe

Iris sieheana Lynch

Iris issica Siehe

Türkiye Florası Kayıtları

B7 Erzincan: Kemaliye, Sarıkonak, 1250-1550 m, Güner 1641!

Malatya: Bey Dağı, Lelikler yukarısı Konak, 1300 m, Güner 1392!

Elazığ: Elazığ'dan Malatya'ya doğru 45 km, 900 m, T. Baytop (ISTE 34429)!

B8 Bingöl: Bingöl, Çukurca, 1250 m, Güner 1631!

Diyarbakır: Lice civarı, T. Baytop (ISTE 34452)!

Siirt: Sason, Halkıs Dağı üzerinde Karataş, Şeyhan yukarısı, 1300 m, Güner 1530!

C5 Konya: Ereğli, Aydos Dağı, Delimahmutlu, 1400-1600 m, Erik 1783!

Niğde: Ulukışla, Aktoprak, Güner 1500!

İçel: Namrun, Balls 183!

C6 Adna: Yarpuz civarı, 800 m, 1912, Siehe!

Maraş: Develi civarı, 1000 m, Güner 1590!

Gaziantep: Gaziantep'in 25 km doğusu, 1000 m, Haradj. 1757!

Hatay: Karlık Tepe Soğukoluk,, 1100 m, Watson et al. 2489!

C7 Adıyaman: Gölbaşı Malahma Savran civarı, 1250 m, Güner 1396!

C8 Diyarbakır: Diyarbakır-Mardin arası, 1100 m, T. Baytop (ISTE 34437)

Mardin: Mardin-Savur arası, 900 m, Güner 15998!

C9 Siirt: Siirt-Cizre arası, Şırnak'tan 2 km, 500 m, Güner 1612!

Güney ve Güneydoğu Anadolu'da bulunur.

Ir.-Tur. (İran-Turan)

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

ANK HERBARYUMU**1** *Iris persica* L.

Lokalite: A5 amasya: Ca: 4-500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Bornmulleri*, 04.03.1889.

Teşhis Eden: *Bornmulleri*

2 *Iris persica* L.

Lokalite: B6 Sivas: Yıldızeli, Kiremitli, Kızılkaya, step, Ca: 1600-1700 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 19.07.1980.

Teşhis Eden: *T. Ekim*.

Demirbaş No: 4621

3 *Iris persica* L.

Lokalite: B6 Kayseri: Pınarbaşı, Kaynar üzeri, Hınzır Dağı etekleri, Kurudere, taşlı yamaçlar, Ca: 1750 m.

Toplayıcı ve Tarih: *N. Çelik*, 22.04.1980.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 1028

4 *Iris persica* L.

Lokalite: B7 Elazığ: Haroğlu Dağı, kuzey yamaç, TV vericisi civarı, Ca: 1750 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Evren*, 14.04.1980.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 9

5 *Iris persica* L.

Lokalite: C4 Konya: Bozkır, Fart türbesi.

Toplayıcı ve Tarih: *R. Çetik*, 05.03.1973.

Teşhis Eden ve Tarih: *Hubert & Morath*

Demirbaş No: 51

6 *Iris persica* L.

Lokalite: C5 Mersin: Namrun.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls-Gourlay*, 15.04.1933.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 183

7 *Iris persica* L.

Lokalite: C6 Hatay: Belen (Amanus), Karlık Tepe, Soğuk oluk, Ca: 1200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis-Hedge*, 24.04.1957.

Teşhis Eden: *Davis-Hedge*.

Demirbaş No: 27119

Şekil 4.39 *Iris persica* L.

4.1.38* *Iris aphylla* L.

Sinonim

Iris hungarica Waldst. & kit.

Türkiye Florası Kayıtları

-

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

-

ANK Herbariyumu

Yok

4.1.39* *Iris foetidissima* L.

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	-
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	-
ANK Herbariumu	Yok

4.1.40* *Iris (cf.) sofarana* Foster

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	C6 Hatay: Belen' i geçince İskenderun' un yukarısı, 700 m. Watson et al. 825! Güney Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan)
IUCN Tehlike Kategorisi	EN
ANK Herbariumu	Yok

4.1.41* *Iris reichenbachiana* Heuff.

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Is.: Lesvos, Agiassos' un yaklaşık 1 km kuzeyi, 400-500 m, 39°06'N, 26°22'E, Hansen & Nielsen 2588; aynı yerde, Strid & al. 26307. Güney Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz)
ANK Herbariumu	Yok

4.1.42* *Iris celikii* Akpulat et K.I. Chr.

Sinonim	-
---------	---

Türkiye Florası Kayıtları	Tip: (Türkiye) B6 Sivas: Celalli'den Hafik'e yol boyunca, Hafik'in köyünden önce 1 km, 4.iv.2003, Akpulat 3205 (holo. C; iso. CUFH).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik
ANK Herbariyumu	Yok

4.1.43* *Iris nezahatiae* Güner et H.Duman

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Tip: (Türkiye) A8 Artvin: Yusufeli, Kılıçkaya (Ersis) yukarısı, A.Güner 14024, M.Johnson, M.Öztekin, R.Unwin, P.Ravenhill, NGBB 2006-401 (holo. Hb. Of NGBB; iso. GAZI).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik
ANK Herbariyumu	Yok

4.1.44 *Iris acutiloba* C.A.Mayer subsp. *lineolata* (Trautv.)

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	-
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	-

ANK HERBARYUMU

1 *Iris acutiloba* C.A.Mayer subsp. *lineolata* (Trautv.)

Lokalite: A4 Ankara: Azap çayırı.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Birand*, 05.1983.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*

Şekil 4.40 *Iris acutiloba* C.A.Mayer subsp. *lineolata* (Trautv.)

4.1.45 *Iris histrio* Reichb

var. *histrio*

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	-
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	-

ANK HERBARYUMU

1 *Iris histrio* Reichb var. *histrio*

Lokalite: C4 Mersin: Silifke, Uzuncaburç Deli kılıç mevki, maki içi ve bağ araları, kalkerli kayalık, Ca: 1150 m.

Toplayıcı ve Tarih: A. Güner, 24.02.1978.

Teşhis Eden ve Tarih: A. Güner, 1979.

Demirbaş No: 1979

Şekil 4.41 *Iris histrio* Reichb var. *histrio*

4.2 *Hermodactylus* Miller

Uzun parmaklı yumru köklü çok yıllıklardır. Gövde iyi gelişmiştir. Yapraklar başlıca tabanda, 4 köşelidir. Brakteler (spatanın çenetleri) 1-2, otsudur. Çiçekler tektir. Periant segmentleri 6, tabanda çok küçük bir hipantiyum tüpüne birleşiktir, iki şekillidir; dış segmentler (dış tepaller) 3, tırnak şeklinde farklılaşmış ve özel şekilli lekeler ile geri kıvrık ayaya doğru yayık ama ibik eksiktir; iç segmentler (iç tepaller) 3, fazla indirgenmiştir. Anterler 3, dış segmentlerle karşılıklı, dış yüzeyden yarılır, verimsiz tepeli ve 2 verimsiz taban izdüşümü vardır. Stilus dalları 3, petalimsi, az çok dik, dış tepallere yarı eşit, yayık girintili ve tepede ikiye yarıktır. Ovaryum 1 lokulusludur. Kapsül uzamış elipsoit, ince verimsiz bir üst kısım şeklinde daralmıştır (Davis, 1984).

Ülkemizde 1 varyete ile temsil edilmekte olup ANK Herbariyumu'nda örneği bulunmamaktadır.

4.2.1* *Hermodactylus tuberosus* (L.) Miller

var. *longifolius* (Sweet) Baker

Sinonim	<i>Hermodactylus longifolius</i> Sweet <i>Iris longifolia</i> (Sweet) Spach.
Türkiye Florası Kayıtları	Is: Khios, Platt 413! Batı Anadolu(?) ile Adalar'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz)
ANK Herbariyumu	Yok

4.3 *Gynandriris Parl.*

Çok yıllık otsu bitkilerdir. Kök tunikalı kormdur. Katafiller zarımsıdır. Yapraklar 1-2. Gövde basit veya ya taban kenarından ya braktelerin koltuğundan dallanmıştır. Brakteler kın teşkil eder, zarımsıdır. Çiçek durumu simoz, az çiçekli, soluk düşey damarlı iki şeffaf brakte (spata) ile taşınır. Çiçekler geçici, mavi ile beyaz. Hipantiyum tüpü yok. Periant segmentleri ovaryumun tepesindeki gagaya bağlanır, dış tepaller iç tepallerden daha uzundur. Filamentler alt kısımda birleşik; anterler çizgisel dikdörtgensidir. Ovaryum çiçek durumu spatasında örtülüdür, hemen hemen sapsız, 1/3 oranında verimli, 3 lokuluslu, üst parça uzun ince verimsiz bir gaga gibi meydana gelir. Kapsül kapalı, şeffaf; tohumlar siyahımsı, çok sayıdadır (Davis, 1984).

Ülkemizde 1 tür ile temsil edilmektedir. Bu türe ait örnekler ANK Herbaryumun'da bulunmaktadır.

4.3.1 *Gynandriris sisyrinchium* (L.) Parl.

Sinonim

Iris sisyrinchium L.

Xiphion sisyrinchium (L.) Baker

Türkiye Florası Kayıtları

A1(E) Çanakkale: Eceabat'ın 6 km kuzeyi, 30 m, Sorger & Buchner 82-2-7!

A1(A) Çanakkale: Erenköy, Sint. 1883:60!

A2(E) İstanbul: Pitta, 14 v 1906, Azn.!

B1 Balıkesir: Edremit, vii 1960, Kayacık!

C1 İzmir: Kuşadası, 20 m, D. 25194!

C2 Muğla: Marmaris'in 4 km batısı, 30 m, Sorger & Buchner 82-15-9!

C3 Antalya: Akseki civarı, Guichard TUR/19/62!

C4 Antalya: Alanya kalesi, A. & T. Baytop et al. (ISTE 8562)!

C5 Adana: Kurt Tepe, Adana, 153 km, Balls

2097!

C6 Hatay: Belen'in kuzeyi, 800 m, Watson et al. 585!

C6/7 Urfa: Birecik, Maniss.

C8/B9 Siirt: Siirt-Şirvan arası, 950 m, T. Baytop et al. (ISTE 34471)!

C9 Siirt: Şırnak, 1400 m, D. 42694!

Is: Lesvos, Olympos Dağı'nın kuzey yamaçları, Ayiassos'un 3-4 km kuzeybatısı, 250 m, Edmondson & McClintock 2385!

Samos, Rech. 3482

Kalimnos, Fors.-Maj. 568

Kos, Dykes

Rodhos, Rech. 7222.

Adalar'da bulunur.

ANK HERBARYUMU

1 *Gynandrisis sisyrinchium* (L.) Parl.

Lokalite: B1 İzmir: Kuşadası, Ca: 20 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis-Hedge*, 22.03.1956.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

2 *Gynandrisis sisyrinchium* (L.) Parl.

Lokalite: B1 İzmir: Bornova, makiler arasındaki otluk yerlerde.

Toplayıcı ve Tarih: *O. Schwarz*, 04.1932.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

3 *Gynandrisis sisyrinchium* (L.) Parl.

Lokalite: C1 Muğla: Bodrum, Gölköy, Ca: 100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 08.04.1992.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 15372

4 *Gynandrisis sisyrinchium* (L.) Parl.

Lokalite: C4 Antalya: Şakir Dağ.

- Toplayıcı ve Tarih: *Gleisberg*, 03.1937.
Teşhis Eden: *A. Güner*.
Demirbaş No: 401
- 5** *Gynandriris sisyrinchium* (L.) Parl.
Lokalite: C5 Adana: Karsantı, Eğner Bölgesi, Yüksekören, mezarlıklar, *Pinus brutia* açıklıkları, çayırlarda, anakaya gre, Ca: 750 m.
Toplayıcı ve Tarih: *E. Yurdakulol*, 04.05.1974.
Teşhis Eden: *A. Güner*.
Demirbaş No: 1474
- 6** *Gynandriris sisyrinchium* (L.) Parl.
Lokalite: C5 Adana: Osmaniye, bahçeye bakan yolun kenarları, Ca: 450 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 16.04.1967.
Teşhis Eden: *A. Güner*.
Demirbaş No: 7601
- 7** *Gynandriris sisyrinchium* (L.) Parl.
Lokalite: C5 Adana
Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 09.04.1935.
Teşhis Eden: *A. Güner*.
Demirbaş No: 2097
- 8** *Gynandriris sisyrinchium* (L.) Parl.
Lokalite: C5 Mersin: Limonlu-Sandal Dağı, maki, Ca: 630 m.
Toplayıcı ve Tarih: *T. Uslu*, 07.04.1971.
Teşhis Eden: *A. Güner*.
- 9** *Gynandriris sisyrinchium* (L.) Parl.
Lokalite: C5 Mersin: Sandal Dağı, Ca: 610 m.
Toplayıcı ve Tarih: *R. Çetik*, 07.04.1971.
Teşhis Eden: *A. Güner*.
Demirbaş No: 229
- 10** *Gynandriris sisyrinchium* (L.) Parl.
Lokalite: C5 Mersin
Toplayıcı ve Tarih: *T. Uslu*, 07.04.1971.
Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No:

- 11** *Gynandriris sisyrinchium* (L.) Parl.
Lokalite: C5 Mersin: Tarsus.
Toplayıcı ve Tarih: *H.Bağda*, 26.03.1939.
Teşhis Eden: *A. Güner*.
- 12** *Gynandriris sisyrinchium* (L.) Parl.
Lokalite: C5 Mersin
Toplayıcı ve Tarih: *Gleisberg*, 03.1937.
Teşhis Eden: *A. Güner*.
Demirbaş No: 296
- 13** *Gynandriris sisyrinchium* (L.) Parl.
Lokalite: C5 Mersin
Toplayıcı ve Tarih: *Balls-Gourlay*, 07.04.1933.
Teşhis Eden: *A. Güner*.
Demirbaş No: 162
- 14** *Gynandriris sisyrinchium* (L.) Parl.
Lokalite: Orman Araştırma Enstitüsü bahçesinden.
Toplayıcı ve Tarih: *R. Çetik*, 21.03.1971.
Teşhis Eden: *A. Güner*.
Demirbaş No: 3963

Şekil 4.42 *Gynandris sisyrinchium* (L.) Parl.

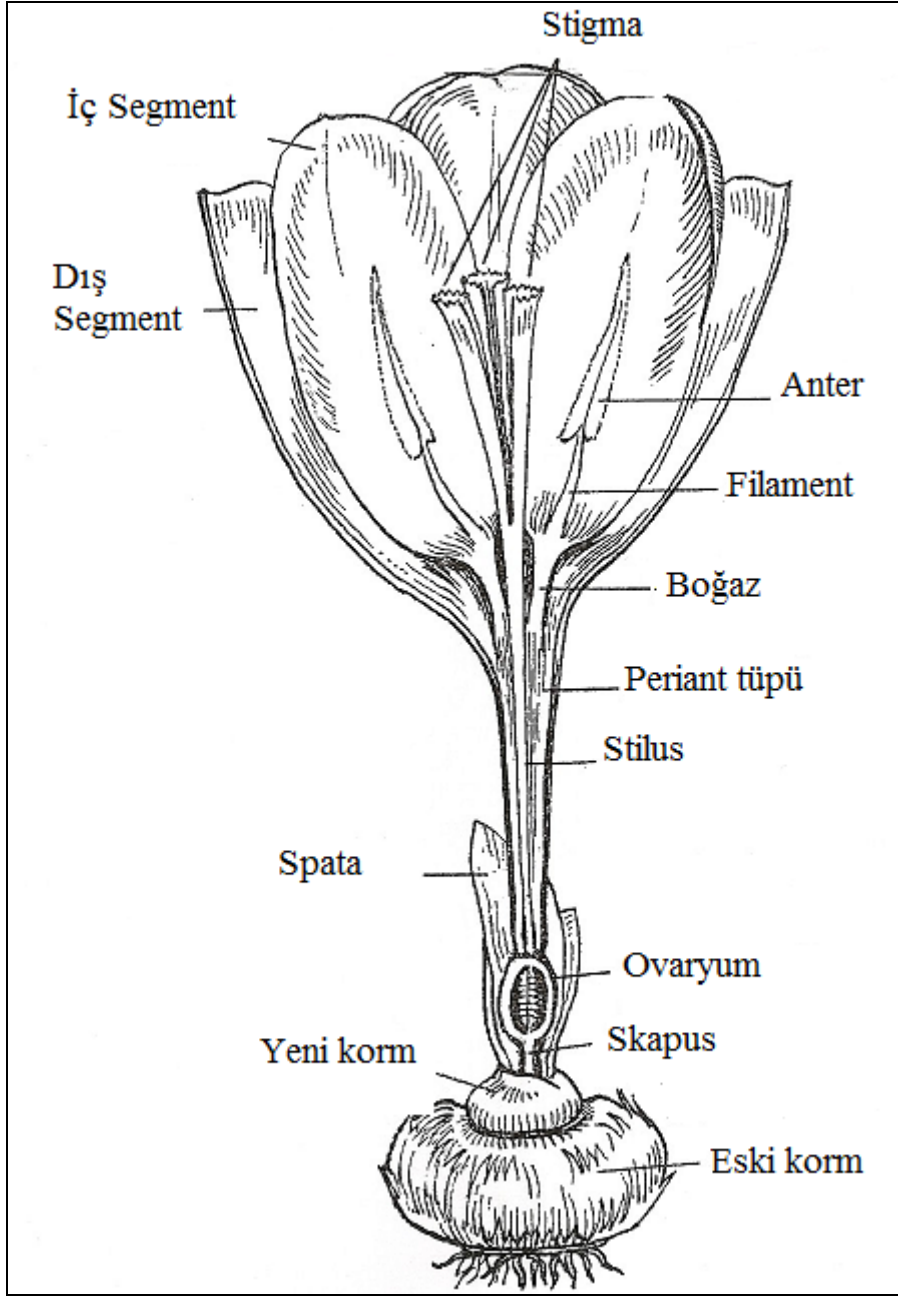
4.4 *Crocus* L.

Çok yıllık, kormlu bitkilerdir. Korm genellikle simetrik, birkaç lif ve zarımsı veya derimsi tunika tarafından örtülüdür. Katafil 5'e kadar olabilir, dışarıdaki sürgün kın teşkil eder. Yapraklar çiçeklerle beraber veya çiçeklerden sonra çıkar, hepsi bazal, üst yüzeyde düz veya olukludur, ortada beyazımsı çizgili; alt yüzey yassıca bir omurganın iki kenarında iki derin olukludur. Skapus yoktur. Çiçekler sonbaharda veya ilkbaharda açar, toprakaltında zarımsı profil tarafından taşınan kısa bir çiçek sapında bulunur. Brakte zarımsı; brakteol brakteye benzer veya indirgenmiş veya yoktur. Periant aktinomorf; tüp uzun ve dar; segmentleri 6, iki daire halinde, eşit veya farklı, iç daire nadiren daha kısadır. Stilus 3 dallı veya çok sayıda parçaya bölünmüştür. Ovaryum toprakaltındadır. Kapsül silindirik veya elipsoiddir. Tohumlar çok sayıda, küremsi veya elipsoid, kahverengimsi veya kırmızımsıdır (Davis 1984, Synge 1961).

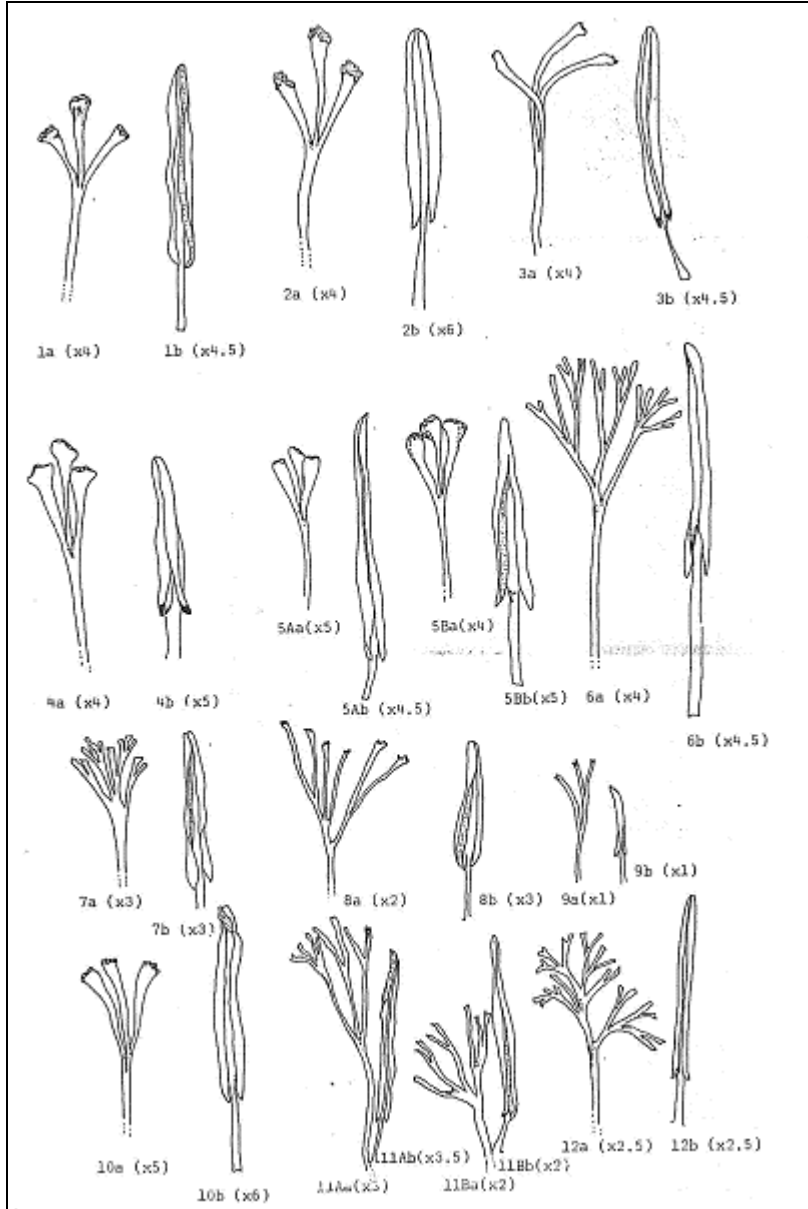
Otsu bitkilerdir. Üst üste bulunan ve biri küçük diğeri büyük olmak üzere iki kormu vardır. Yaprakları saran kın (katafil) ince, zarımsı, yeşilimsi, beyazımsı veya açık kahverengimsidir. Herbir saptan bir çiçek çıkar. Sap hiçbir zaman dallanmaz. Gerek profil (bazal spatula) gerek brakte ve brakteol bazen bulunmayabilir. Ovaryumun hemen üstünden çıkan dar ve uzun bir perigon tüpü vardır. Gerek ilkbaharda gerek sonbaharda çiçek açanların meyvaları mayıs-haziran aylarında olgunlaşır (Malyer 1985).

C. sativus (Safran) L. tıbbi açıdan önemli olduğu için kültürü yapılan bir türdür (Seçmen vd. 2000).

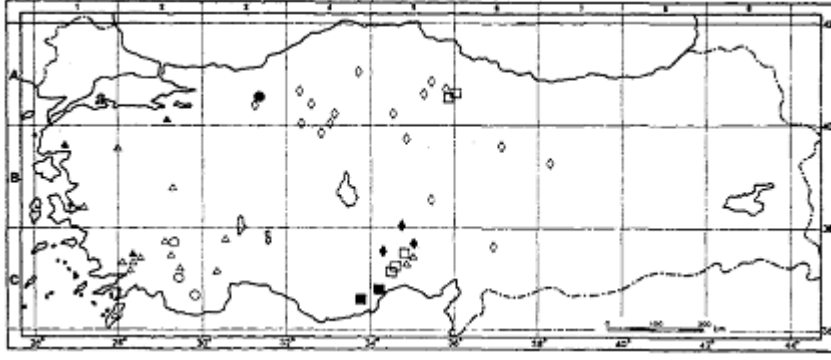
Ülkemizde 37 tür, 41 alttür ve 1 hibrit ile temsil edilmektedir. ANK Herbaryumu'nda ise 20 türü ve 12 varyetesi olmak toplam 32 takson bulunmaktadır.

Şekil 4.43 *Crocus* cinsinin çiçeğinin genel görünüşü (Synge 1961)

Şekil 4.44 *Crocus* stilus ve anterleri (Malyer 1985)

Şekil 4.45 ● *Crocus abantensis* (4), ◇ *C. ancyrensis* (6), ○ *C. baytopiorum* (1), △ *C. fleischeri* (2), ▲ *C. gargaricus* (5), *C. reticulatus* (3) ■ subsp. *hitticus* □ subsp. *reticulatus*, ◆ *C. sieheanus* (7)

4.4.1* *Crocus baytopiorum* Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	C2 Antalya: Çamkuyusu ormanı, 1900-2700 m, Allison & Ball 1! Denizli: Honaz Dağı, 1350 m, T. Baytop et al. 8262! Batı ve Güneybatı Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E.Medit.? (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	VU
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.2* *Crocus fleischeri* Gay

Sinonim	<i>Crocus parviflorus</i> Baker
Türkiye Florası Kayıtları	B1/2 Balıkesir: Balıkesir-Bigadiç arası, Horton & Stevens 2095! B2 Kütahya: Abide'den Uşak'a doğru 3 km, 750 m, T. Baytop et al. 8237! C2 Muğla: Göktepe-Muğla arası, T. Baytop et al.8352! Denizli: Kazıkbeli-Acıpayam arası, 1000 m,

A. Baytop (ISTE 23753)!

Burdur: Cybira, Forbes 512!

C3 Isparta: Isparta'dan Eğridir'e doğru 18 km, Sonderhausen 458!

Antalya: Korkuteli'nden 10 km, 1200 m, Sonderhausen 451!

C5 İçel: Cilician'ı geçince, Namrun, Siehe 9!

Adana: Bürücek, 1300 m, D. 26346!

Is: Khios, Thalopotami, Platt 371!

Rodhos, Colnaghi.

Güney ve Batı Anadolu'da ve Adalar'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik

IUCN Tehlike Kategorisi

LC

ANK Herbariyumu

Yok

4.4.3* *Crocus reticulatus* Steven ex Adams

Sinonim

-

ANK Herbariyumu

Yok

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus reticulatus* Steven & Adams

Lokalite: Namrun.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls et Gourlay*, 15.04.1933.

Teşhis Eden ve Tarih: *Balls et Gourlay*.

Demirbaş No: 180

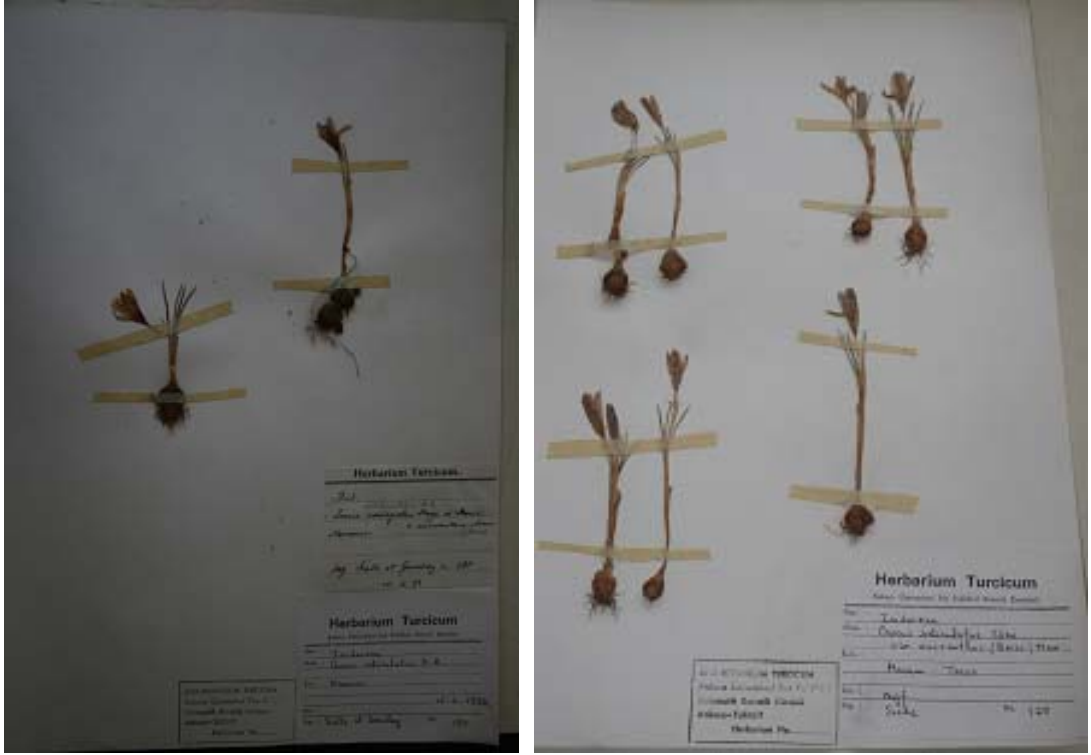
2 *Crocus reticulatus* Steven & Adams

Lokalite: Mersin: Toros.

Toplayıcı ve Tarih: *Siehe*, 15.04.1933.

Teşhis Eden ve Tarih: *Siehe*.

Demirbaş No: 125

Şekil 4.46 *Crocus reticulatus* Steven & Adams

4.4.3.1 *Crocus reticulatus* Steven ex Adams

subsp. *reticulatus*

Sinonim

Crocus variegatus Hoppe & Hornsch.

Crocus micranthus Boiss.

Türkiye Florası Kayıtları

A5 Amasya: Amasya, 500-800 m, Bornm. 1889:2!

C4 İçel: Mut, Kozlar Yaylası, 1600 m, Markgraff 11124!

C5 İçel: Mersin-Arslanköy arası, Arslanköy'ün 5 km öncesi, 1400 m, T. Baytop et al. 8472!

Adana: Pozantı, Eskikonacık, Anaşa Kalesi, 1200 m, T. Baytop (ISTE 23971)!

Orta ve Güney Anadolu'da bulunur.

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus reticulatus* Steven & Adams subsp. *reticulatus*

Lokalite: A5 Amasya: Ca: 5800 m

Toplayıcı ve Tarih: *Bornm.*, 28.02.1889.

Teşhis Eden ve Tarih: *Bornm.*

Şekil 4.47 *Crocus reticulatus* Steven & Adams subsp. *reticulatus*

4.4.3.1* *Crocus reticulatus* Steven ex Adams

subsp. *hittiticus* (T. Baytop & Mathew) Mathew

Sinonim

Crocus hittiticus T. Baytop & Mathew

Türkiye Florası Kayıtları

C4 İçel: Kavak yakını Silifke-Kirobaşı arası,
1350 m, Güner 1579!

C5 İçel: Erdemli-Güzeloluk arası,
Güzeloluk'tan 2 km önce, 1400 m, T. Baytop

	et al. 8466!
	Güney Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	VU
ANK Herbaryumu	Yok

4.4.4 *Crocus abantensis* T. Baytop & Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	A3 Bolu: Abant Gölü civarındaki tepelerin yamaçları, 1100 m, Brickell & Mathew 8507! Kuzeybatı Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Euro-Sib. (Avrupa-Sibirya) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	NT

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus abantensis* T. Baytop & Mathew

Lokalite: A3 Bolu: Abant, göl kenarı, çakıllı yamaç, Ca: 1100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Vural*, 30.03.1999.

Teşhis Eden: *M. Vural*.

Demirbaş No: 8176 (x2).

Şekil 4.48 *Crocus abantensis* T. Baytop & Mathew

4.4.5* *Crocus gargaricus* Herbert

Sinonim

Crocus aureus E.D. Clarke

Crocus thirkeanus C. Koch

Türkiye Florası Kayıtları

A2(A) Bursa: Uludağ, Marr 2216!

B1 Balıkesir: Kaz Dağ, Beypınarı, 1300 m, T. Baytop (ISTE 24001)!

C2 Muğla: Göktepe, 1600 m, Guichard TUR/63/62!

Kuzeybatı Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Euro-Sib. (Avrupa-sibirya)

ANK Herbariyumu

Yok

4.4.5.1* *Crocus gargaricus* Herbert
subsp. *herbertii* Mathew

Sinonim	? <i>Crocus thirkeanus</i> C. Koch
Türkiye Florası Kayıtları	A2(A) Bursa: Uludağ, Kirazlı, 24 iv 1964, T. & A. Baytop (ISTE 7584)!; Uludağ, 2200 m, Rix 1209a!; İbid, 1370 m, Marr 2216! Kuzeydoğu Anadolu’ da ve yerel olarak bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Euxine (Öksin) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	EN
ANK Herbaryumu	Yok

4.4.6 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Sinonim	<i>Crocus reticulatus</i> Steven ex Adams var. <i>ancyrensis</i> Herbert
Türkiye Florası Kayıtları	A3 Bolu: Abant’tan Mudurnu’ya kadar 2 km, 1100 m, T. Baytop et al. 8491! A4 Bolu: Gerede Kızılcahamam arası, 1350 m, D. 26284! Ankara: Kızılcahamam, Mathew & Tomlinson 4552a! Kastamonu: Ilgaz Dağı’nı geçince, 1550 m, Pasche 77/8! Zonguldak: Kel Tepe, 1800 m, Tobey 1841! A5 Çorum: Sungurlu’nun 26,5 km kuzeydoğusu, Grey-Wilson & Hewer 4! Amasya: Akdağ, Değirmendere Y., 1400 m, T. Baytop (ISTE 36625)! Samsun: TavşanDağı, Merzifon civarı, 1000-1200 m, Azn.!

	B4 Ankara: Ankara, 1000 m, Balls 152!
	B5 Yozgat: Yozgat civarı, Watson et al. 2531!
	Kayseri: Erciyes Dağı, Danford!
	B6 Sivas: Sivas civarı, 1400 m, Bornm. 1893:3532!
	B7 Sivas: Divriği, Demirdağ, T. Baytop (ISTE 2988)!
	C6 Maraş: Akher Dağı, Balls 945!
	Kuzey ve Orta Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	LC

ANK HERBARYUMU

- 1 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.
Lokalite: A3 Ankara: Beypazarı, Karaşar, Belen ovası, açık sahalarda, Ca: 1500 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 02.05.1971.
Teşhis Eden: *Y. Akman*.
Demirbaş No: 8749
- 2 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.
Lokalite: A3 Bolu: Mudurnu, karaçam altı, Ca: 1400 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 07.03.1978.
Teşhis Eden: *Y. Akman*.
Demirbaş No: 9589
- 3 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.
Lokalite: A4 Ankara: Kızılcahamam, Işık Dağı.
Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 23.03.1975.
Teşhis Eden: : *Y. Akman*.
Demirbaş No: 6402
- 4 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.
Lokalite: A4 Ankara: Ayaş Dağları, Ca: 1000 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 22.03.1975.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 6648

5 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: A4 Ankara: Kızılcahamam, Karpasekmez, *Quercus pubescens* birliği,
Ca: 1140 m.

Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 19.03.1974.

Teşhis Eden: *O. Ketenoğlu*.

Demirbaş No: 130

6 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: A4 Ankara: Kızılcahamam, Çamkoru, *Pinus sylvestris* açıklıklarında.

Toplayıcı ve Tarih: *K. Karamanoğlu*, 30.04.1955.

Teşhis Eden: *Huber-Morath*.

Demirbaş No: 5395

7 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: A4 Bolu: Gerede, Aktaş ormanı, Dikmentepe, sarıçam katı, Ca: 1500
m.

Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 23.04.1976.

Teşhis Eden: *O. Ketenoğlu*.

Demirbaş No: 496 (x3)

8 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: A4 Bolu: Gerede, Ca: 1350 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis-Hedge*, 31.03.1957.

Teşhis Eden: *Davis-Hedge*.

Demirbaş No: 26284

9 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: A4 Kastamonu: Ilgaz Dağı, Baldıran Tepesi, Ca: 1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 08.04.1982

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 12310

10 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: A4 Kastamonu: Saka Dağı, Göktepe, Ca: 1250 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Demirörs*, 10.04.1980.

Teşhis Eden: *M. Demirörs*.

Demirbaş No: 358

11 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: A4 Kastamonu: Seydiler-Küre arası, bozuk meşelik, Ca: 1000 m.

Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 21.03.1979.

Teşhis Eden: *O. Ketenoğlu*.

Demirbaş No: 1174

12 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: A4 Zonguldak: Karabük, Eğriova Bölgesi, Ca: 1000 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Demirörs*, 29.03.1985.

Teşhis Eden: *M. Demirörs*.

Demirbaş No: 1501

13 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: A5 Amasya: Ca: 4-600 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Bornmülleri*, 26.03.1889.

Teşhis Eden: *Bornmülleri*.

14 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: A5 Çorum: Kargı, Köşdağı Bölgesi, Abdullah yaylası civarı, Ca: 1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Kılınç*, 17.04.1976.

Teşhis Eden: *M. Kılınç*.

Demirbaş No: 3850

15 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: A5 Yozgat: Çekerek, Dondurmanın başı, *Quercus* altı, Ca: 1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *R. İlarıslan*, 25.03.1980.

Teşhis Eden: *R. İlarıslan*.

Demirbaş No: 327

16 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: B3 Eskişehir: Sündiken Dağı, Çatacık civarı, Ca: 1250 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 22.03.1972.

Teşhis Eden: *T. Ekim*.

Demirbaş No: 538

17 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı, açık taşlı yerler, Ca: 1450 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 24.03.1971.

Teşhis Eden: *Y. Akman*

Demirbaş No: 8284

18 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Elmadağ, Hasan Köyü civarı, Bakırlı Tepe, serpantin.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Kılınç*, 21.03.1971.

Teşhis Eden: *M. Kılınç*.

Demirbaş No: 113

19 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Kepekli Boğazı.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Düzenli*, 10.03.1971.

Teşhis Eden: *A. Düzenli*.

Demirbaş No: 241

20 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı.

Toplayıcı ve Tarih: *K. Bilger*, 20.03.1969.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 5380 (x2)

21 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Kalaba köyü sırtları, step.

Tarih: 15.03.1956

22 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Kalaba Köyü.

Tarih: 15.03.1956

Demirbaş No: 5402

23 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: B4 Ankara

Toplayıcı ve Tarih: *B. Kasaplıgil*, 01.04.1944.

Teşhis Eden:

- 24** *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.
Lokalite: B4 Ankara: Dikmen Dağı.
Toplayıcı ve Tarih: *Gassner*, 02.02.1936.
Teşhis Eden: *Gassner*.
Demirbaş No: 185
- 25** *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.
Lokalite: B4 Ankara: Solfa Köyü.
Toplayıcı ve Tarih: *Müller*, 22.03.1929.
Teşhis Eden: *Müller*.
Demirbaş No: 227
- 26** *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.
Lokalite: B4 Ankara: Elmadağ.
Toplayıcı: *Hikmet*.
Teşhis Eden: *Hikmet*.
- 27** *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.
Lokalite: B4 Ankara: Keçiören.
Toplayıcı: *K. Karamanoğlu*.
Teşhis Eden: *K. Karamanoğlu*.
- 28** *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.
Lokalite: B5 Niğde: Aksaray, Hasan Dağı, volkanik kuzey yamaç, alpinik step,
Ca: 2200 m.
Toplayıcı ve Tarih: *A. Düzenli*, 08.05.1974.
Teşhis Eden: *A. Düzenli*.
Demirbaş No: 528
- 29** *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.
Lokalite: B5 Yozgat: Çayıralan, Sarıkaya, 5 km, Ca: 1500-1550 m.
Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim-A. Düzenli*, 28.03.1980.
Teşhis Eden: *T. Ekim*.
Demirbaş No: 4594
- 30** *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.
Lokalite: B5 Yozgat: Milli Park, ağaçlama sahası, Ca: 1500 m.
Toplayıcı ve Tarih: *B. Sayın*, 10.03.1980.

Teşhis Eden: *B. Sayın*.

Demirbaş No: 87

31 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: B6 Kayseri; Pınarbaşı, Ortaköy üzeri, Hınzır Dağı, taşlı yamaçlar, Ca: 1750 m.

Toplayıcı ve Tarih: *N. Çelik*, 23.04.1980.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 1036

32 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

Lokalite: C6 Maraş: Akher Dağı, Ca: 300 m.

Toplayıcı: *Balls*.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 945

Şekil 4.49 *Crocus ancyrensis* (Herbert) Maw.

4.4.7 *Crocus sieheanus* Barr ex Burt

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

C5 Niğde: Misli, Niğde'nin kuzeydoğusu,

1500 m, Mathew & Tomlinson 4085!

Konya: Ereğli, Aydos Dağı, Kızılpınar Y.,

2000 m, Erik 1802!

Adana: Pozantı, Kamışlı, Hamidiye köyü,

2000 m, Güner 1495!

Güney ve Orta Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik

IUCN Tehlike Kategorisi

VU

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus sieheanus* Barr ex Burtt

Lokalite: B6 Kayseri: Pınarbaşı, taşlı yamaçlar, Ca: 2100 m.

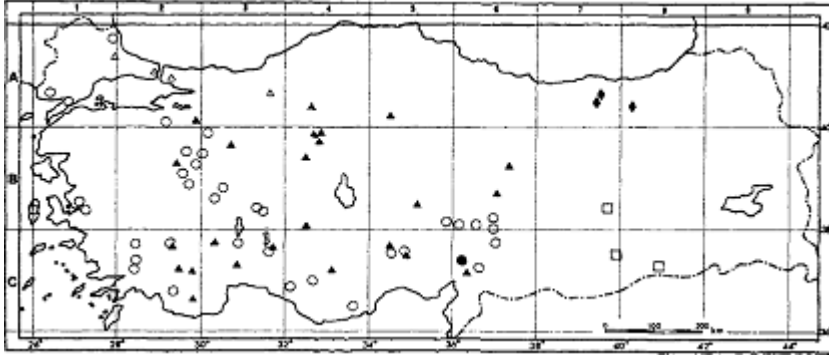
Toplayıcı ve Tarih: N. Çelik, 22.04.1980.

Teşhis Eden: S. Yüzbaşıoğlu, 2004.

Demirbaş No: 1005

Şekil 4.50 *Crocus sieheanus* Barr ex Burtt

Şekil 4.51 ● *Crocus adanensis* (12), ◆ *C. aerius* (13), ○ *C. chrysanthus* (8), ▲ *C. danfordiae* (9), □ *C. leichtlinii* (14), ▲ *C. pestalozzae* (10)

4.4.8 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

Sinonim

Crocus annulatus Herbert var. *chrysanthus*
Herbert

Crocus croceus C. Koch

Türkiye Florası Kayıtları

A1(E) Edirne: Keşan Enez arası, 50 m, A. Baytop (ISTE 23814)!

A2(A) Bursa: Uludağ, 1100 m, Mathew & Tomlinson 4579!

B1 İzmir: Boz Dağ, 1450 m, Pasche 82/87!

B2 Kütahya: Kütahya'dan Aslanapa'ya kadar 32 km, 1350 m, T. Baytop et al. 8220!

B3 Konya: Akşehir'in 11 km güneydoğusu, 2200 m, Watson et al. 2592!

B5 Kayseri: Bakırdağ, Mathew & Tomlinson 4134!

B6 Maraş: Göksun' geçince, Maraş'ın kuzeydoğusu, 1500 m, Mathew & Tomlinson 4503!

C2 Muğla: Göktepe Muğla arası, T. Baytop et al. 8353!

C4 Konya: Gencek'in kuzeyi, 1100-1200 m, Runem. & Wendelbo 87b!

C4 Antalya: Gaşir, Gündoğmuş civarı,
Allison & Ball 77/2!

C5 Niğde: Ulukışla civarı, T. Baytop (ISTE
12456)!

C6 Maraş: Solak Dağı, Zeytun, 1660 m, Balls
1051!

Khios, Rech. 5385.

Kuzey, Doğu,Orta ve Güney Anadolu'da,
Adalar'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm -

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

Lokalite: A5 Yozgat: Çekerek, Ca: 1250 m.

Toplayıcı ve Tarih: R. İlarşlan, 26.03.1980.

Teşhis Eden: R. İlarşlan

Demirbaş No: 332

2 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

Lokalite: B1 İzmir: Kemalpaşa, Nif Dağı, Ca: 1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: E. Yurdakulol & A. Yıldız, 15.04.1992.

Teşhis Eden: E. Yurdakulol.

3 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

Lokalite: B3 Afyon: Kumalar dağı, Ca: 1650 m.

Toplayıcı ve Tarih: Y. Akman, 05.05.1986.

Teşhis Eden: Y. Akman.

Demirbaş No: 14310

4 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

Lokalite: B3 Afyon: Bayat, Köroğlu Tepe-Yongalı Tepe arası, Ca: 1550 m.

Toplayıcı ve Tarih: M. Vural, 16.03.1975.

Teşhis Eden: Huber-Morath.

Demirbaş No: 35 (x2)

5 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

Lokalite: B3 Eskişehir: Türkmen Dağı, Ca: 1450 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 09.04.1976.

Teşhis Eden: *T. Ekim*.

Demirbaş No: 2993

6 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

Lokalite: Türkmen Dağı, Ca: 1300-1800 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 18.04.1976.

Teşhis Eden: *T. Ekim*

Demirbaş No: 2382

7 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

Lokalite: C3 Isparta: Eğirdir, Barla Dağ, Semirkant, Ca: 1600 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 08.05.1986.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 14309

8 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

Lokalite: C3 Konya: Beyşehir, serpantinli arazi, Ca: 1590-1740 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Peşmen-A. Güner*, 25.04.1974.

Teşhis Eden: *H. Peşmen*.

Demirbaş No: 1052

9 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

Lokalite: C4 Konya: Seydişehir, Maden ocakları civarı, Şahin kayası, *Abies cilicica* ormanı, Ca: 1550 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Ocakverdi*, 25.03.1981.

Teşhis Eden ve Tarih: *M. Koyuncu*, 1982.

Demirbaş No: 1365

10 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

Lokalite: C4 Konya: Ermenek, Yellibel, ıslak yerler, Ca: 1750 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Vural*, 04.04.1979.

Teşhis Eden: *M. Vural*.

Demirbaş No: 1228

Şekil 4.52 *Crocus chrysanthus* (Herbert) Herbert

4.4.9 *Crocus danfordiae* Maw.

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

-

A3 Bilecik: Vezirhan Bilecik arası, Gülümke civarı, T. Baytop s.n.!

A4 Ankara: Kızılcahamam, 1500 m, Mathew & Tomlinson 4053!

A5 Çorum: Sungurlu'nun 25 km kuzeydoğusu, 1150 m, Grey-Wilson & Hewer 5!

B2 Kütahya: Yenice, T. Baytop (ISTE 12485)!

B3 Eskişehir: Eskişehir'den Hamidiye'ye kadar 20 km, 950 m, T. Baytop et al. (ISTE 34407)!

B4 Ankara: Çankaya, 1000 m, Balls 2046!

B5 Nevşehir: Topuzdağ'ı geçince, Nevşehir'in güneydoğusu, 1535 m, Mathew & Tomlinson 4547!

B6 Sivas: Kangal civarı, T. Baytop s.n.!

C2 Burdur: Rahat Dağı, Dengere, 2000 m, T. Baytop et al. 8402!

C3 Isparta: Ak Dağ, 1400 m, Saviç (ISTE 24186)!

C4 Konya: Karaman'ın kuzeybatısı, Mertens 77/8!

C5 Adana: Pozantı, Eskikonacık, 1200 m, T. Baytop (ISTE 23968)!

Güney ve Orta Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Endemik

IUCN Tehlike Kategorisi

LC

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: A3 Ankara: Tavukçuluk E. civarı, tepeler.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 25.03.1843.

Teşhis Eden: *E. Özdeniz*, 13.07.2009.

Demirbaş No: 775

2 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: A6 Tokat: Artova, Alçakgedik, *Pinus nigra-Quercus* orman altı, Ca: 1200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *R. İlarıslan*, 26.03.1980.

Teşhis Eden: *R. İlarıslan*.

Demirbaş No: 334

3 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: B3 Eskişehir: Türkmen Dağı, açık çayırlar, Ca: 1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 18.04.1976.

Teşhis Eden: *T. Ekim*.

Demirbaş No: 2380

4 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: B3 Eskişehir: Mihalıççık, açık yerler, Ca: 1350 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 27.03.1971.

Teşhis Eden:

Demirbaş No: 539

5 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Haymana yolu, Ca: 900 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 24.02.1984.

Teşhis Eden: *T. Ekim*.

Demirbaş No: 13192

6 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Beytepe, Maslak Vadisi sırtları, step, Ca: 1000 m.

Toplayıcı ve Tarih: *S. Erik*, 23.03.1976.

Teşhis Eden ve Tarih: *Mathew*, 1979.

Demirbaş No: 1422

7 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı, açık yerler, Ca: 1400 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 24.03.1971.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 8285

8 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Step.

Toplayıcı ve Tarih: *K. Karamanoğlu*, 22.06.1946.

Teşhis Eden: *K. Karamanoğlu*.

Demirbaş No: 5401

9 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Step.

Toplayıcı ve Tarih: *R. Çetik*, 27.06.1948.

Teşhis Eden: *Huber-Morath*.

Demirbaş No: 225

10 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Dikmen Dağı.
Toplayıcı ve Tarih: *Gassner*, 02.02.1936.
Teşhis Eden: *Mgf*.
Demirbaş No: 184

11 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: B4 Ankara: Ziraat mektebi, step.
Toplayıcı ve Tarih: *Müller*, 22.03.1929.
Teşhis Eden: *Mgf*.
Demirbaş No: 228

12 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: B5 Yozgat: Sarıkaya, tarla içi, Ca: 1200-1300 m.
Toplayıcı: *T. Ekim & A. Düzenli*.
Teşhis Eden: *T. Ekim*.
Demirbaş No: 4592

13 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: B6 Kayseri: Akkışla çevresi, Ganişeyh Köyü üzeri, Hınzır Dağı,
Alaaddin'in ağılın çevresi, Ca: 1750 m.
Toplayıcı ve Tarih: *N. Çelik*, 24.03.1981.
Teşhis Eden ve Tarih: *M.Koyuncu*, 1982.
Demirbaş No: 1581

14 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: C2 Muğla: Fethiye, Ezen Dağ, Kemer-Seki, Ca: 1300 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Polunin*, 01.04.1956.
Teşhis Eden: *Davis & Polunin*.
Demirbaş No: 25578

15 *Crocus danfordiae* Maw.

Lokalite: Ankara: Dikmen Dağı

Şekil 4.53 *Crocus danfordiae* Maw.

4.4.10 *Crocus pestalozzae* Boiss.

Sinonim

Crocus biflorus Miller var. *nubigenus* (Herbert) Maw

Türkiye Florası Kayıtları

A1(E) Kırklareli: Saray Kıyıköy arası, 180 m, A. Baytop (ISTE 27246)!

A2(E) İstanbul: İstanbul golf sahası, 90 m, Balls 2058!

A2(A) İstanbul: Yakacık Samandıra arası, T. Baytop (ISTE 27210)!

Güney ve Orta Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E.Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik

IUCN Tehlike Kategorisi

VU

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus pestalozzae* Boiss.

Lokalise: A2 İstanbul: Paşaköy, Ömerli Baraj Gölü, fundalıkların açıklıkları, alt 200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Do*, 09.03.2001.

Teşhis Eden: *E. Yurdakulol*.

Demirbaş No: 3600

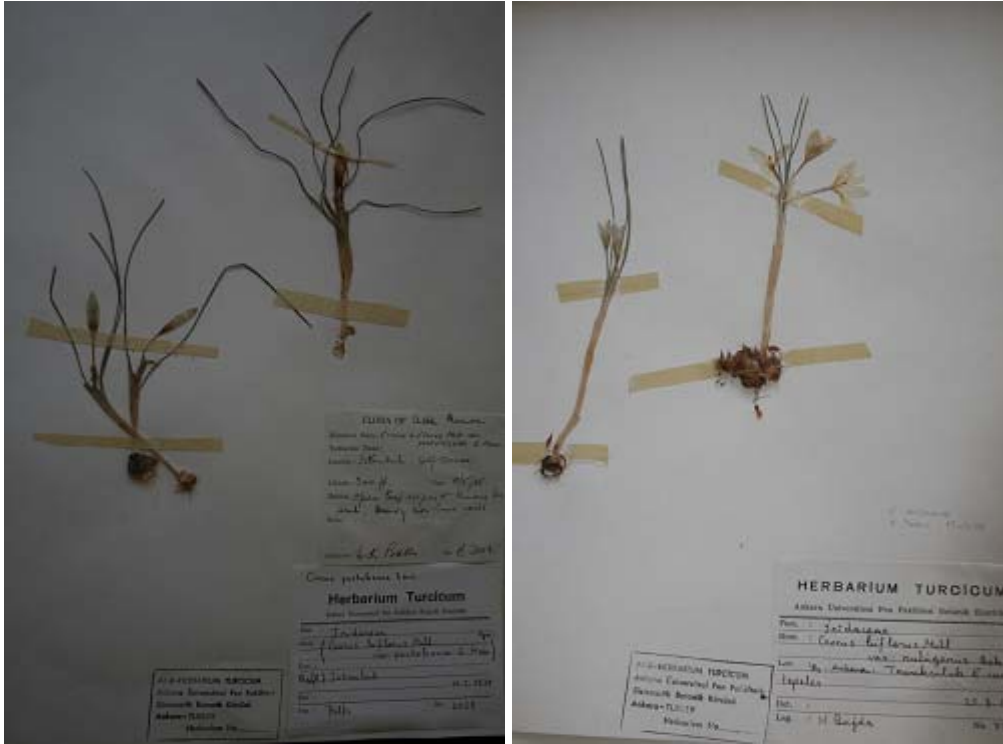
2 *Crocus pestalozzae* Boiss.

Lokalise: A2 İstanbul: Ca: 100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 11.05.1935.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 2058

Şekil 4.54 *Crocus pestalozzae* Boiss.

4.4.11 *Crocus biflorus* Miller

Sinonim

-

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus biflorus* Miller

Lokalite: A4 Bolu: Gerece, Aktaş ormanı, Dikmen Tepe, sarıçam katı, Ca: 1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 23.04.1976.

Teşhis Eden: *O. Ketenoğlu*.

Demirbaş No: 497 (x2).

2 *Crocus biflorus* Miller

Lokalite: A6 Tokat: Artova, Alçakgedik, *Pinus nigra-Quercus* orman altı, Ca: 1200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *R. İlarşlan*, 26.03.1980.

Teşhis Eden: *R. İlarşlan*.

Demirbaş No: 336

3 *Crocus biflorus* Miller

Lokalite: B3 Afyon: Kumalar Dağı, Ca:1650 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 05.05.1986.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 14307

4 *Crocus biflorus* Miller

Lokalite: B5 Yozgat: Milli Park, ağaçlama sahası, Ca: 1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Birant Sayın*, 10.03.1980.

Teşhis Eden: *Birant Sayın*.

Demirbaş No: 83

5 *Crocus biflorus* Miller

Lokalite: B6 Kayseri: Pınarbaşı, Kavak köyü üzeri, Hınzır Dağı, kayalık yamaçlar, Ca: 1850 m.

Toplayıcı ve Tarih: *N. Çelik*, 23.04.1980.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1980.

Demirbaş No: 1055

6 *Crocus biflorus* Miller

Lokalite: C4 Konya: Seydişehir, Mortaş batısı, Yalınçık Tepe, Ca: 2100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Ocakverdi*, 20.06.1980.

Teşhis Eden: *H. Ocakverdi*.

Demirbaş No: 1152

Şekil 4.55 *Crocus biflorus* Miller

4.4.11.1* *Crocus biflorus* Miller.

subsp. *biflorus*

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

-

A1(A) Çanakkale: Çanakkale Çan arası, Crook 3025!

A2(E) İstanbul: Terkos, A. Baytop (ISTE 14914)!

A2(A) İstanbul: Kayışdağ, T. Baytop (ISTE 4167)!

B1 Çanakkale: Truva Assos arası, Ayvacık yakınları, 100 m, Leep & Pasche 70/4!

Kuzeybatı Anadolu ile Adalar'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E.Medit. (Doğu Akdeniz)
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.11.2* *Crocus biflorus* Miller

subsp. *crewei* (Hooker fil.) Mathew

Sinonim	<i>Crocus crewei</i> Hooker fil.
Türkiye Florası Kayıtları	B3 Afyon: Afyon Sandıklı arası, Tarla yakınları, T. Baytop (ISTE 36418)!
	C2 Denizli: Honaz Dağı, Erikli Yaylası, 1200 m, A. Baytop (ISTE 23773)!
	C3 Isparta: Ak Dağ, 1700 m, Saviç (ISTE 24188)!
	Batı Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E.Medit. (Doğu Akdeniz)
IUCN Tehlike Kategorisi	VU
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.11.3 *Crocus biflorus* Miller

subsp. *nubigena* (Herbert) Mathew

Sinonim	<i>Crocus nubigena</i> Herbert
Türkiye Florası Kayıtları	B1 İzmir: Bergama, Acropolis Tepesi'nin kuzey yamaçları, Marr 90!
	C2 Muğla: Göktepe, 1850 m, Guichard TUR/64/62!
	C3 Antalya: Dereköyü, Korkuteli, T. Baytop (ISTE 21253)!
	Lesvos, Wittall 67!
	Ikaria, Whittall 38!
	Samos, mt. Kerketeus, 850 m, Ogilvie Grant!
	Güney ve Güneydoğu Anadolu ile Adalar'da

	bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E.Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	LC

ANK HERBARYUMU

Crocus biflorus Miller subsp. *nubigena* (Herbert) Mathew

Lokalite: A4 Bolu: Gerede, sarıçam katı, Ca: 1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: O. Ketenoğlu, 23.04.1976.

Teşhis Eden: T.Baytop.

Demirbaş No: 497

Crocus biflorus Miller subsp. *nubigena* (Herbert) Mathew

Lokalite: B4 Ankara: Beynam ormanı, açık yerler, Ca: 1400 m.

Toplayıcı ve Tarih: Y. Akman, 24.03.1971.

Teşhis Eden: Y. Akman.

Demirbaş No: 8285

4.4.11.4 *Crocus biflorus* Miller

subsp. *isauricus* (Siehe ex Bowles) Mathew

Sinonim

Crocus isauricus Siehe ex Bowles

Türkiye Florası Kayıtları

C2 Burdur: Rahat Dağı, Dengere civarı, T. Baytop et al. 8401!

Muğla: Fethiye, Eren Dağı, D. 25575!

Antalya: Akçay'dan Kasaba'ya kadar 5 km, 1400 m, T. Baytop et al. 8370!

C3 Antalya: Elmalı, Sarıyer Dağı, 1800 m, D. 25746!

C4 İçel: Anamur, Kaldokan Dağı, 1500 m, D. 25893!

Konya: Sertavul'u geçince, Karaman Mut arası, 1600 m, Rix 1828!

Güney Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E.Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	LC

ANK HERBARYUMU

- 1** *Crocus biflorus* Miller subsp. *isauricus* (Siehe ex Bowles) Mathew
Lokalite: C2 Muğla: Fethiye, Eren Dağ, Kemer-Seki, Ca: 1600 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Polunin*, 01.04.1956.
Teşhis Eden: *Davis & Polunin*
Demirbaş No: 25575
- 2** *Crocus biflorus* Miller subsp. *isauricus* (Siehe ex Bowles) Mathew
Lokalite: C3 Antalya: Elmalı, Sarıyer Dağ, Korkuteli, Ca: 1800 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Polunin*, 07.04.1956.
Teşhis Eden: *Davis & Polunin*.
Demirbaş No: 25746
- 3** *Crocus biflorus* Miller subsp. *isauricus* (Siehe ex Bowles) Mathew
Lokalite: C4 Antalya: Gündoğmuş, Akbelen Tepe, *Pinus brutia* orman açıklığı,
Ca: 1600-1700 m.
Toplayıcı ve Tarih: *R. İlarşlan & H. Dural*, 22.04.1992.
Teşhis Eden: *R. İlarşlan*.
Demirbaş No: 3187
- 4** *Crocus biflorus* Miller subsp. *isauricus* (Siehe ex Bowles) Mathew
Lokalite: C4 Antalya: Akseki, Ca: 1500 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Polunin*, 09.04.1956.
Teşhis Eden: *Davis & Polunin*.
Demirbaş No: 25787
- 5** *Crocus biflorus* Miller subsp. *isauricus* (Siehe ex Bowles) Mathew
Lokalite: C4 İçel: Anamur, Güneyli yaylası, Kırk kuyu mevkii, Ca: 1800-1900
m. Toplayıcı ve Tarih: *H. Sümbül*, 11.04.1984.
Teşhis Eden: *H. Sümbül*, 1985.
Demirbaş No: 2777
- 6** *Crocus biflorus* Miller subsp. *isauricus* (Siehe ex Bowles) Mathew
Lokalite: C4 Mersin: Anamur, Küldöken Dağ, Ca: 1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Polunin*, 13.04.1956.

Teşhis Eden: *Davis & Polunin*.

Demirbaş No: 25893

7 *Crocus biflorus* Miller subsp. *isauricus* (Siehe ex Bowles) Mathew

Lokalite: C4 Konya: Ermenek, Kazancı kasabası, Burçak alanı mevki, Ca:
1400-1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Sümbül*, 06.03.1984.

Teşhis Eden: *H. Sümbül*.

Demirbaş No: 2651

8 *Crocus biflorus* Miller subsp. *isauricus* (Siehe ex Bowles) Mathew

Lokalite: C4 Konya: Ermenek, Kazancı kasabası, Burçak alanı mevki, Ca:
1400-1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Sümbül*, 06.03.1984.

Teşhis Eden: *H. Sümbül*

Demirbaş No: 2652

Şekil 4.56 *Crocus biflorus* Miller subsp. *isauricus* (Siehe ex Bowles) Mathew

4.4.11.5* *Crocus biflorus* Miller
subsp. *punctatus* Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	C3 Burdur: Isparta Antalya arası, Burdur-Antalya yolu ile kavşaktan 8 km, Crook 3096! Güneybatı Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E.Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	NT
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.11.6* *Crocus biflorus* Miller
subsp. *pseudonubigena* Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	B8 Bitlis: Baykan Narlıdere arası, 800 m, Leep & Pasche 72/32! Diyarbakır: Diyarbakır Lice arası, 970 km, T. Baytop (ISTE 34448)! Siirt: Tuzlagözü Baykan arası, T. Baytp (ISTE 34466)! B9 Siirt: Şirvan, Mathew & T. Baytop 7653! C6 Maraş: Maraş yakınları, Mathew & Tomlinson 4502! Gaziantep: Yonas, Gaziantep' in 25 km doğusu, 100 m, Haradj. 1758! C8 Diyarbakır: Diyarbakır yakınları, E.S. Braown 4! Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	LC

ANK Herbariyumu Yok

4.4.11.7* *Crocus biflorus* Miller
subsp. *adamii* (Gay) Mathew

Sinonim *Crocus adamii* Gay
Türkiye Florası Kayıtları A1(E) Kırklareli: Kırklareli' nden Dereköy' e kadar 17 km, 470 m, A. Baytop (ISTE 27216)!
Türkiye bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm Euxine (Öksin)?
ANK Herbariyumu Yok

4.4.11.8* *Crocus biflorus* Miller
subsp. *artviensis* (J. Phil.) Mathew

Sinonim *Crocus biflorus* Miller var. *artviensis* J. Phil.
Crocus artvinensis (J. Phil.) Grossh.
Türkiye Florası Kayıtları **A8** Çoruh: Lomaşen, T. Baytop (ISTE 31253)!
Kuzeydoğu Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm Euro-Sib. (Avrupa-Sibirya) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi EN
ANK Herbariyumu Yok

4.4.11.9 *Crocus biflorus* Miller
subsp. *pulchricolor* (Herbert) Mathew

Sinonim *Crocus sibthorpianus* Herbert var.
pulchricolor Herbert
Crocus aereus Herbert var. *pulchricolor*
(Herbert) Herbert

Türkiye Florası Kayıtları	A2(A) Bursa: Uludağ, T. Baytop (ISTE 7583)!
	A3 Kocaeli: Keltepe, 1500-1650 m, A. Baytop (ISTE 27764)!
	Bolu: Abant, 1350 m, A. & T. Baytop (ISTE 21365)!
	A4 Bolu: Gerede Kızılcahamam arası, 1350 m, D. 26282!
	Ankara: Kızılcahamam, 1600 m, Mathew & Tomlinson 4552!
	Kuzeybatı Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Euro-Sib. (Avrupa-Sibirya) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	NT

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus biflorus* Miller subsp. *pulchricolor* (Herbert) Mathew

Lokalite: A4 Bolu: Gerede, Aktaş ormanı, Dikmentepe, sarıçam katı, Ca: 1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 23.04.1976.

Teşhis Eden: *O. Ketenoğlu*.

Demirbaş No: 497

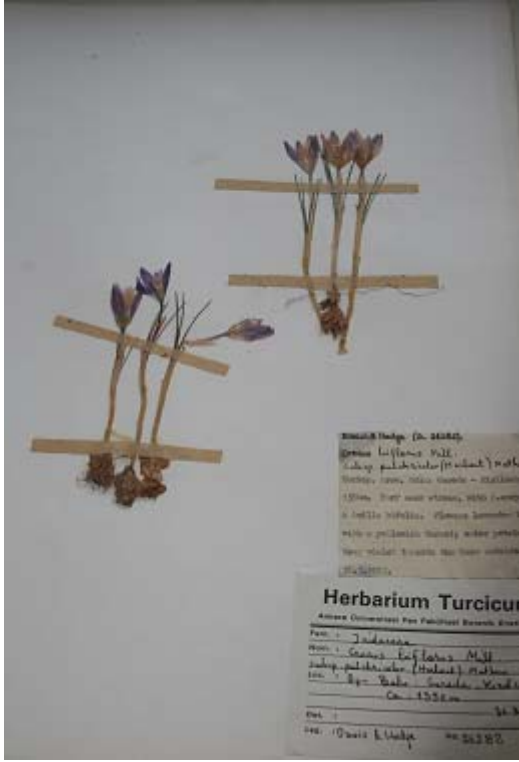
2 *Crocus biflorus* Miller subsp. *pulchricolor* (Herbert) Mathew

Lokalite: Gerede-Kızılcahamam, Ca: 1350 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 31.03.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 26282

Şekil 4.57 *Crocus biflorus* Miller subsp. *pulchricolor* (Herbert) Mathew

4.4.11.10 *Crocus biflorus* Miller
subsp. *tauri* (Maw) Mathew

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

Crocus tauri Maw

A7 Gümüşhane: Kaldırım Dağı, Sint. 1894:5471!

A8 Gümüşhane: Kop Dağı, 2700 m, Furse & Synge 35!

A9 Kars: Sarıkamış, İznos çayırı, E. Özhatay (ISTE 19713)!

B5 Kayseri: Bakır Dağı, 2000 m, Mathew & Tomlinson 4100!

B6 Malatya: Darendе'nin 35 km güneydoğusu, 1800 m, Leep & pasche 72/20!

B7 Sivas: Refahiye Zara arası, Leep & Pasche 72/60!

B8 Erzurum: Hınıs'ın 53 km kuzeyi, Marais 1559!

B9 Ağrı: Tahir Dağı, Rix 9!

C5 İçel: Gülek Boğazı, Aucher 2128!

C6 Maraş: Ahir Dağı, 1700 m, Balls 918!

C10 Hakkari: Yüksekova, Esendere, 1700-2150 m, Güner 1660!

Güney Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan)

IUCN Tehlike Kategorisi

NT

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus biflorus* Miller subsp. *tauri* (Maw) Mathew

Lokalite: C6 Maraş: Akher Dağı, Ca: 1600 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 01.05.1934.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 918 (x2).

Şekil 4.58 *Crocus biflorus* Miller subsp. *tauri* (Maw) Mathew

4.4.11.11* *Crocus biflorus* Miller

subsp. *albocoronatus* Kerndorff

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Tip: Türkiye [C4 veya C5] “Orta Toroslar”, 1990, H. Kerndorff & E. Pasche HKEP 9009 (holo. K!).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	EN
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.11.12* *Crocus biflorus* Miller

subsp. *fibroannulatus* Kerndorff

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Tip: Türkiye [A8 veya A9] Çoruh, sine loc. 400-1000 m, 1993, H. Kerndorff & E. Pasche HKEP 9361 (holo. K!).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	EN
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.11.13* *Crocus biflorus* Miller

subsp. *atrospermus* Kerndorff & Pasche

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Holotip: (Türkiye) Likya. Muğla: Boncuk Dağları, 1580-1990 m, 10.iii.1997, HKEP 9377 (K).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.11.14 **Crocus biflorus* Miller

subsp. *leucostylosus* Kerndorff & Pasche

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Holotip: (Türkiye) Pisidia. Denizli: Gatma Dağı (Çatma Dağı), 1750-1930 m, 11.iii.2002, HKEP 0214 (K).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.11.15* *Crocus biflorus* Miller

subsp. *caelestris* Kerndorff et Pasche

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Tip: (Türkiye) B2 Uşak: 1200-1400 m, 13.iii.2004, HKEP 0409 (holo. LI).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.11.16* *Crocus biflorus* Miller

subsp. *caricus* Kerndorff & Pasche

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Tip: (Türkiye) C2 Muğla: Batı Menteşe Dağları, 900-1200 m, HKEP 0307, 14.iii.2003 (holo. LI).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.11.17* *Crocus biflorus* Miller

subsp. *ionopharynx* Kernd. & Pasche

Sinonim	-
---------	---

Türkiye Florası Kayıtları	Tip: (Türkiye) C2 Muğla: Batı Menteşe Dağları, 800-1200 m, HKEP 0306, 14.iii.2003 (holo. LI).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.11.18* *Crocus biflorus* Miller

subsp. *yataganensis* Kerndoff et Pasche

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Tip: (Türkiye) C2 Muğla: Doğu Menteşe Dağları, 1000-1200 m, 18.iii.2004, HKEP 0402 (holo. LI).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.12* *Crocus adanensis* T. Baytop & Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	C6 Adana: Haruniye, Kurt kalesi, T. Baytop (ISTE 12468)! Güney Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E.Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	CR
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.13 *Crocus aeriis* Herbert

Sinonim	<i>Crocus aeriis</i> Herbert var. <i>stauricus</i> Herbert
Türkiye Florası Kayıtları	A7 Trabzon: Zigana Dağı, Sint. 1889:70! A8 Trabzon: Soğanlı'yı geçince, Marr 1081! Kuzeydoğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm
IUCN Tehlike Kategorisi

Euro-Sib. (Avrupa Sibirya) / Endemik
VU

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus aërius* Herbert

Lokalite: A2 Bursa: Uludağ, Oteller, Ca: 1850 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman & Quézel*, 20.05.1976.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Demirbaş No: 9268

2 *Crocus aërius* Herbert

Lokalite: A2 Bursa: Uludağ, Ca: 300 m.

Toplayıcı ve Tarih: *R. Çetik & E. Yurdakulol*, 20.05.1967.

Teşhis Eden: *R. Çetik*.

Demirbaş No: 224 (x2)

3 *Crocus aërius* Herbert

Lokalite: A3 Ankara: Beypazarı, Karaşar, Belen Ovası, orman açıklıklarında,
Ca: 1400 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 02.05.1971.

Teşhis Eden: *Huber-Morath*.

Demirbaş No: 862

4 *Crocus aërius* Herbert

Lokalite: A4 Ankara: Kızılcahamam, Çamkoru.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 29.03.1942.

Teşhis Eden: *H. Bağda*.

5 *Crocus aërius* Herbert

Lokalite: A7 Bayburt: Taşlı Dağ, Ca: 1800 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 12.04.1975.

Teşhis Eden ve Tarih: *Huber-Morath*, 1977.

Demirbaş No: 6295

6 *Crocus aërius* Herbert

Lokalite: B3 Eskişehir: Türkmen Dağı, Beke alanı, Ca: 1450 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 05.04.1974.

Teşhis Eden: *T. Ekim*.

Demirbaş No: 2995

Şekil 4.59 *Crocus aerius* Herbert

4.4.14 *Crocus leichtlinii* (D. Dewar) Bowles

Sinonim

Crocus biflorus Miller var. *leichtlinii* D. Dewar

Türkiye Florası Kayıtları

B7 Elazığ: Elazığ Maden arası, Maden'den 20 km, 1250 m, T. Baytop (ISTE 34430)!

Diyarbakır: Ergani Maden arası, T. Baytop (ISTE 31328)!

C7 Urfa: Karaca Dağı, 1100 m, T. Baytop (ISTE 31342)!

C8 Mardin: Mardin Savur arası, Sauer 128!

Doğu Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik

IUCN Tehlike Kategorisi

NT

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus leichtlinii* (D. Dewar) Bowles

Lokalite: B7 Elazığ: Haroğlu Dağı, güney yamaç, çayırlık alan, Ca: 1950 m.

Toplayıcı ve Tarih: H. Evren, 23.04.1980.

Teşhis Eden ve Tarih: S. Yüzbaşıoğlu, 2005.

Demirbaş No: 516

2 *Crocus leichtlinii* (D. Dewar) Bowles

Lokalite: C8 Diyarbakır: Çınar-Ovabağ, Dişli başak, Derin yaylanın güneydoğusu, step, Ca: 1200 m.

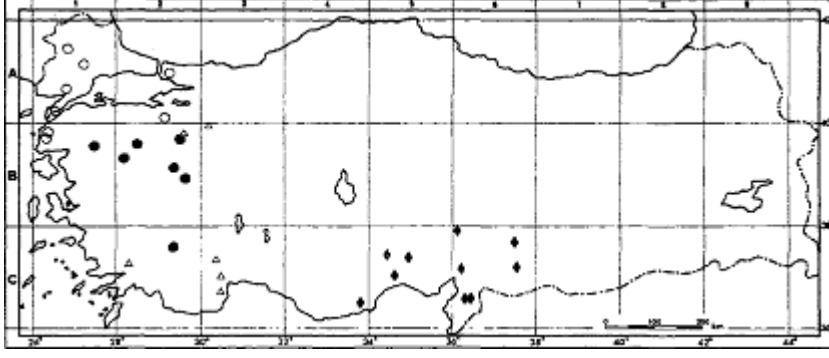
Toplayıcı ve Tarih: H. Malyer, 14.02.1979.

Teşhis Eden: : H. Malyer

Demirbaş No: 2095

Şekil 4.60 *Crocus leichtlinii* (D. Dewar) Bowles

Şekil 4.61 ▲ *Crocus antalyensis* (16), *C. flavus* (15) ● subsp. *dissectus* ○ subsp. *flavus*, ◆ *C. graveolens* (19)

4.4.15* *Crocus flavus* Weston

Sinonim	-
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.15.1 *Crocus flavus* Weston subsp. *flavus*

Sinonim	<i>Crocus maesiacus</i> Ker-Gawl.
Türkiye Florası Kayıtları	A1(E) Çanakkale: Sestus, Sibthorp! Edirne: Havsa, s.1., Guichard TUR/1/62! Tekirdağ: Tekirdağ'dan Hayrabolu'ya kadar 30 km, T. Baytop (ISTE 21321)! A1(A) Çanakkale: Kurudağ, 350 m, A. Baytop (ISTE 23817)! A2(A) İstanbul: Aydos, T. Baytop (ISTE 2482)! Bursa: Uludağ, Mathew & Tomlinson 4578! B1 Çanakkale: Truva, Kurşunlu Tepe civarı, Lander! Kuzey ve Doğu Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Euro-Sib. (Avrupa-Sibirya)

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus flavus* Weston subsp. *flavus*

Lokalite: A2 Bursa: Uludağ, Oteller, Ca: 1850 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman & Quézel*, 19.05.1976.

Teşhis Eden ve Tarih: *Huber-Morath*, 1977.

Demirbaş No: 6250

Şekil 4.62 *Crocus flavus* Weston subsp. *flavus*

4.4.15.2* *Crocus flavus* Weston

subsp. *dissectus* *T. Baytop & Mathew*

Sinonim

Crocus mouradii Whittall

Türkiye Florası Kayıtları

B1 Balıkesir: Balıkesir Edremit arası, 545 m,
Leep & Pasche 70/8!

B2 Balıkesir: Balıkesir İzmir arası,
Bigadiç'ten 18 km, A: & T. Baytop (ISTE
10667)!

	Kütahya: Murat Dağ, 1200 m, T. Baytop et al. 8227!
	C2 Denizli: Kazık Beli'ni geçince, Çukurköy'den 10 km, 1200 m, T. Baytop et al. 8280!
	Batı Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	VU
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.16 *Crocus antalyensis* Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	A/B3 Bilecik: Bilecik Bozüyük arası, T. Baytop (ISTE 21323)!
	B2 Bursa: Tahtaköprü'den Domaniç'e kadar 3 km, 800 m, T. Baytop et al. 8201!
	B3 Bilecik: Bozüyük'ün 10 km kuzeyi, 650 m, Pasche 82/13!
	C2 Muğla: Muğla Göktepe arası, 1200 m, T. Baytop et al. 8333!
	C3 Burdur: Burdur Antalya arası, 900 m, A. & T. Baytop (ISTE 9825)!
	Antalya: Antalya Korkuteli arası, T. Baytop (ISTE 9826)!
	Batı Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	NT

ANK HERBARIYUMU

1 *Crocus antalyensis* Mathew

Lokalite: B3 Eskişehir: Sündiken Dağları, Gökçekaya barajı civarı, Ca: 400 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 21.03.1972.

Teşhis Eden: *T. Ekim*.

Demirbaş No: 536

2 *Crocus antalyensis* Mathew

Lokalite: B3 Eskişehir: Sündiken dağları, Gökçekaya barajı civarı, Ca: 400 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 21.03.1972.

Teşhis Eden: *T. Baytop*.

Şekil 4.62 *Crocus antalyensis* Mathew

4.4.17* *Crocus olivieri* Gay

Sinonim	-
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.17.1 *Crocus olivieri* Gay
subsp. *olivieri*

Sinonim

Crocus suterianus Herbert

Crocus aucheri Boiss.

Crocus candidus E.D. Clarke var. *mountainii*
Hort.

Türkiye Florası Kayıtları

A1(E) Kırklareli: Çorlu Lüleburgaz arası, A.
Baytop (ISTE 27251)!

A2(E) İstanbul: Maslak Şişli arası, Anclich!

A3 Bolu: Abant, 1350 m, A. & T. Baytop
(ISTE 21370)!

A4 Ankara: Ayaş, Mathew & Tomlinson
4557a!

A5 Çorum: Çorum'un doğusu, 800 m, Mathew
& Tomlinson 4402!

B2 Kütahya: Tavşanlı Kütahya arası, T.
Baytop et al. 8219!

B3 Eskişehir: İmönü, 750 m, Balls 622!

B4 Kırşehir: Kaman civarı, 1300 m, Mathew &
Tomlinson 4549!

C2 Denizli: Pamukkale'nin 4 km güneyi, Fitz
& Spitz.

Imroz (Gökçeada), Dereköy, t. Baytop (ISTE
23966)!

Khios, Stans Hephita, Daphnona üzeri, Platt
372!

Kuzey, Batı, Orta ve Güney Anadolu ile
Adalar'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

-

ANK HERBARYUMU

- 1 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*
Lokalite: A4 Ankara: Ayaşbeli, Ca: 1200 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 16.04.1973.
Teşhis Eden: *Y. Akman*.
Demirbaş No: 6649
- 2 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*
Lokalite: A4 Bolu: Gerede, Ca: 1050 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 31.03.1957.
Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.
Demirbaş No: 26283
- 3 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*
Lokalite: A4 Kastamonu: Saka Dağı, Göktepe, Ca: 1250 m.
Toplayıcı ve Tarih: *M. Demirörs*, 10.04.1980.
Teşhis Eden: *R. İlarıslan*.
Demirbaş No: 361
- 4 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*
Lokalite: A4 Daday, Ballı Dağ, Sanatoryum üstü, Ca: 1150 m.
Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 07.04.1980.
Teşhis Eden: *O. Ketenoğlu*.
Demirbaş No: 1173
- 5 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*
Lokalite: A5 Yozgat: Çekerek, Özkavak'ı geçince, *Quercus* altı, Ca: 1400 m.
Toplayıcı ve Tarih: *R. İlarıslan*, 25.03.1980.
Teşhis Eden: *R. İlarıslan*.
Demirbaş No: 331
- 6 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*
Lokalite: A7/8 Trabzon
Toplayıcı: *Balls*.
Teşhis Eden: *Balls*.
Demirbaş No: 662
- 7 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*

Lokalite: B3 Eskişehir: Mihaliççık, orman açıklıklarında, Ca: 1300-1400 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 27.03.1971.

Teşhis Eden: *T. Ekim*.

Demirbaş No: 537

8 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*

Lokalite: B4 Ankara: Kepekli boğazı.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Düzenli*, 07.03.1971.

Teşhis Eden:

Demirbaş No: 243

9 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*

Lokalite: B4 Ankara: Kepekli boğazı.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Düzenli*, 07.03.1971.

Teşhis Eden: *A. Düzenli*.

Demirbaş No: 8287

10 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*

Lokalite: B4 Ankara: Dikmen Dağı, Ca: 1100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 20.03.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 26201

11 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*

Lokalite: B4 Ankara: Dikmen, dağ stebi.

Toplayıcı ve Tarih: *B. Kasaplıgil*, 23.04.1945.

Teşhis Eden: *B. Kasaplıgil*.

12 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*

Lokalite: B4 Ankara: Keçiören, Ca: 950 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Krause*, 22.03.1936.

Teşhis Eden: *Krause*.

Demirbaş No: 4462

13 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*

Lokalite: B4 Ankara: Keçiören, Hacıkadın Deresi.

Toplayıcı: *W. Kotte*.

Teşhis Eden: *W. Kotte*.

14 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*

Lokalite: B4 Ankara: Ca: 1000 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 05.03.1935.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 2055

15 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*

Lokalite: B4 Ankara: Tavukçuluk E. civarı, killi kalker, çakıllı yerler.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*.

Teşhis Eden: *H. Bağda*.

Demirbaş No: 773

16 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*

Lokalite: C5 Adana: Karaisali, Fındıklı-Pozantı, Ca: 1100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Polunin*, 21.04.1956.

Teşhis Eden: *Davis & Polunin*.

Demirbaş No: 26151

Şekil 4.63 *Crocus oliveri* Gay. subsp. *oliveri*

4.4.17.2* *Crocus olivieri* Gay

subsp. *balansae* (Gay ex Baker) Mathew

Sinonim	<i>Crocus balansae</i> Gay ex Baker
Türkiye Florası Kayıtları	B1 Manisa: Manisa, Tomlinson! İzmir: Manisa Dağı, 1000 m, T. Baytop (ISTE 21342)! C1 İzmir: Selçuk'tan 8 km, Marr 98! Aydın: Samsun Dağı, 450 m, Aç Baytop (ISTE 23806)! Khios, mt. Plaka Karies yakınları, 900 m, Rech. 5385! Samos, mt. Ambelos, 950 m, Goulimis! Batı Anadolu ile Adalar'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	NT
ANK Herbariumu	Yok

4.4.17.3* *Crocus olivieri* Gay

subsp. *istanbulensis* Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	A2(A) İstanbul: Alem Dağ, Tepedelen, 150 m, D. 25105! Taşdelen, 170 m, Demiriz (ISTF 2367)! Kuzeybatı Anadolu'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Euro-Sib. (Avrupa Sibirya) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	EN
ANK Herbariumu	Yok

4.4.18* *Crocus candidus* E. D. Clarke

Sinonim	<i>Crocus lagenaefflorus</i> Salisb. var. <i>candidus</i> (E. D. Clarke) Herbert
Türkiye Florası Kayıtları	A1(A) Çanakkale: Ezine'nin 8 km kuzeyi, 200 m, Watson et al. 2526! Erenköy: iii-iv 1856, Kirk! B1 Çanakkale: Truva civarı, Leep & Pasche 70/3! Lesvos, Ayiassos-Plomarion arası, Elick. Kuzeybatı Anadolu ile Adalar'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	NT
ANK Herbaryumu	Yok

4.4.19 *Crocus graveolens* Boiss. & Reuter

Sinonim	<i>Crocus lagenaefflorus</i> Salisb. var. <i>syriacus</i> Herbert
Türkiye Florası Kayıtları	B/C6 Adana: Saimbeyli Feke arası, 900 m, Mathew & Tomlinson 4139! C4 İçel: Gülnar'dan Silifke'ye kadar 18 km, 1100 m, T. Baytop et al. 8440! C5 İçel: Arslanköy'den Mersin' e kadar 5 km, 1400 m, T. Baytop et al. 8473! Konya: Ereğli, Aydos Dağı, 1400-1600 m, Erik 1785! Adana: Bürücek, T. Baytop (ISTE 12460)! C6 Gaziantep: Yonas, Gaziantep'in 25 km doğusu, 650 m, Haradj. 1281! Adana: Hasanbeyli Osmaniye arası, 500-850 m, Haradj. 3946!

Adıyaman: Maraş Adıyaman arası,
Gölbaşı'nın 40 km güneybatısı, 1000 m,
Marais 1540!

Maraş: Develi Cıvarı, 1000 m, Güner 1591!

Hatay: Belen, 750 m, Watson et al. 2457!

Batı Anadolu ile Adalar'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E. Medit. (Doğu Akdeniz)

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus graveolens* Boiss. & Reuter

Lokalite: C4 Konya: Ermenek, Kazancı kasabası, Burçak alanı mevki, Ca:
1400-1500 m.

Toplayıcı ve Tarih: H. Sümbül, 06.03.1984.

Teşhis Eden: H. Sümbül.

Demirbaş No: 2655

Şekil 4.64 *Crocus graveolens* Boiss. & Reuter

4.4.20 *Crocus vitellinus* Wahlenb.

Sinonim	<i>Crocus syriacus</i> Boiss. & Gaill. <i>Crocus balansae</i> Gay.
Türkiye Florası Kayıtları	C5 Hatay: Tuzluk, Arsuz'un 20 km doğusu, 750 m, Watson et al. 2480! C6 Hatay: Şenköy, Ziyaret Dağı, 1000 m, T. Baytop (ISTE 23983)! Güney Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz)
IUCN Tehlike Kategorisi	VU

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus vitellinus* Wahl.

Lokalite: C5 Mersin: Fındıklı pınar, maki, Ca:1100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Uslu*, 20.03.1972.

Teşhis Eden: *T. Baytop*.

Demirbaş No: 1239

2 *Crocus vitellinus* Wahl.

Lokalite: C6 Hatay: Zeytun, Solak Dağı, Ca: 1600 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 11.05.1934.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 1051

3 *Crocus vitellinus* Wahl.

Lokalite: Karaçay.

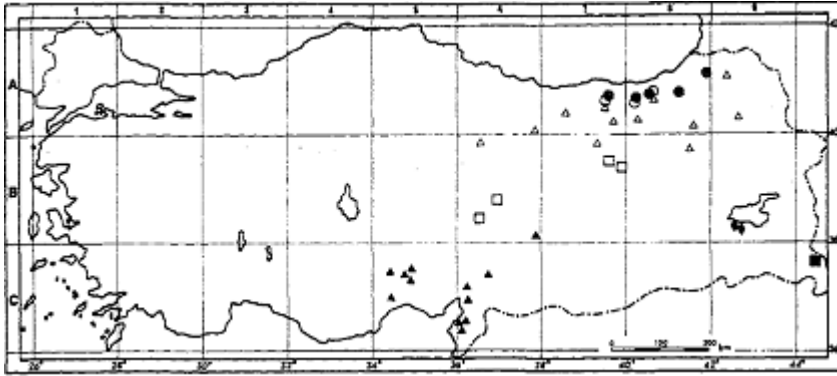
Toplayıcı: *Siehe*.

Teşhis Eden: *Siehe*.

Demirbaş No: 61

Şekil 4.65 *Crocus vitellinus* Wahl.

Şekil 4.66 ◆ *Crocus karduchorum* (24), *C. kotschyanus* (23), □ subsp. *cappadidus* ■ subsp. *hakkarensis* ▲ subsp. *kotschyanus*, △ *C. suworoarus*, ○ *C. scharojanii* (21), ● *C. vallicola* (22)

4.4.21 *Crocus scharojani* Rupr.

Sinonim

Crocus lazicus Boiss. & Bal. Ex Boiss.

Türkiye Florası Kayıtları

A7 Trabzon: Zigana'yı geçince, 2700 m, Furse 4110!

A8 Gümüşhane: Haldizan Dağ, 2700 m, Balls

	583!
	Rize: Cimil civarı, 2600 m, viii 1866, Bal!
	Çruh: Şavval Tepe Murgul üzeri, 2300 m, D. 32293!
	Kuzeydoğu Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Euxine (Öksin)
IUCN Tehlike Kategorisi	VU

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus scharojani* Rupr.

Lokalite: A7 Gümüşhane: Haldizan Dağ, Ca: 2600 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls & Gourlay*, 11.08.1934.

Teşhis Eden: *Balls & Gourlay*.

Demirbaş No: 1966 (x2)

2 *Crocus scharojani* Rupr.

Lokalite: A7 Gümüşhane: Haldizan Dağ, Ca: 2700 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls & Gourlay*, 23.08.1933.

Teşhis Eden: *Balls & Gourlay*.

Demirbaş No: 583

3 *Crocus scharojani* Rupr.

Lokalite: A8 Rize: Çamlıhemşin, Yukarı Amlakıt çevresi, alpinik çayırılık, granit arazi, Ca: 2100-2350 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Güner*, 25.06.1981.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 3855

4 *Crocus scharojani* Rupr.

Lokalite: A8 Çamlıhemşin, Hisarcık Köyü, Ortasırt-Lamlı arası, alpinik step, çayırılıklar, granit arazi, Ca: 2200-2400 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Güner*, 20.08.1981.

Teşhis Eden: *A. Güner*.

Demirbaş No: 4214

5 *Crocus scharojani* Rupr.

Lokalite: A8 Artvin: Çoruh, Şavval tepe-Murgul, Ca: 2300 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 12.08.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 32293

Şekil 4.66 *Crocus scharojani* Rupr.

4.4.22 *Crocus vallicola* Herbert

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

-

A7 Trabzon: Hamsiköy, 2000 m, Balls 2029!

Gümüşhane/Trabzon: Trabzon'u geçince, 1900 m, T. Baytop (ISTE 31149)!

A8 Gümüşhane/Trabzon: Soğanlı'yı geçince, 3000 m(?), Furse 4106!

Erzurum: Tatos Dağı, Kaçkar Dağı, Kayran Deresi, 2000 m, Watson et al. 2327!

Rize: Cimil, 2300 m, Bal. 1866:1532!

Çoruh: Genya Artvin'in yukarsı, 1700 m,
Guichard Tur/162/60!
Kuzeydoğu Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm Euxine (Öksin)

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus vallicola* Herbert

Lokalite: A7 Trabzon: Hamsiköy.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 12.09.1934.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 2090

2 *Crocus vallicola* Herbert

Lokalite: A7 Trabzon: Zigana.

Toplayıcı ve Tarih: *Gassner*, 22.09.1938.

Teşhis Eden: *Mgf*.

3 *Crocus vallicola* Herbert

Lokalite: A7 Bayburt

Toplayıcı ve Tarih: *Krause*, 15.09.1934.

Teşhis Eden: *Krause*.

Demirbaş No: 2034

4 *Crocus vallicola* Herbert

Lokalite: A8 Artvin: Göktaş, çayırıklarda, Ca: 970 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Düzenli*, 04.10.1978.

Teşhis Eden: *A. Düzenli*.

Demirbaş No: 1222 (x2)

5 *Crocus vallicola* Herbert

Lokalite: A8 Artvin: Göktaş, su yatakları içinde ve hemen kenarlarında, Ca:
990 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Düzenli*, 04.10.1978.

Teşhis Eden: *A. Düzenli*.

Demirbaş No: 1221 (x2)

6 *Crocus vallicola* Herbert

Lokalite: A8 Artvin: Köprübaşı-Saçınka mevkii, Ca: 1600 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Düzenli*, 12.10.1977.

Teşhis Eden: *A. Düzenli*.

Demirbaş No: 1046 (x2)

7 *Crocus vallicola* Herbert

Lokalite: A8 Rize: Çamlıhemşin, Ayder, Kaler-Kavrun arası, çayırliklar, granit anakaya, Ca: 1600-1750 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Güner*, 25.06.1980.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 27.12.1982.

Demirbaş No: 2516

8 *Crocus vallicola* Herbert

Lokalite: B6 Sivas

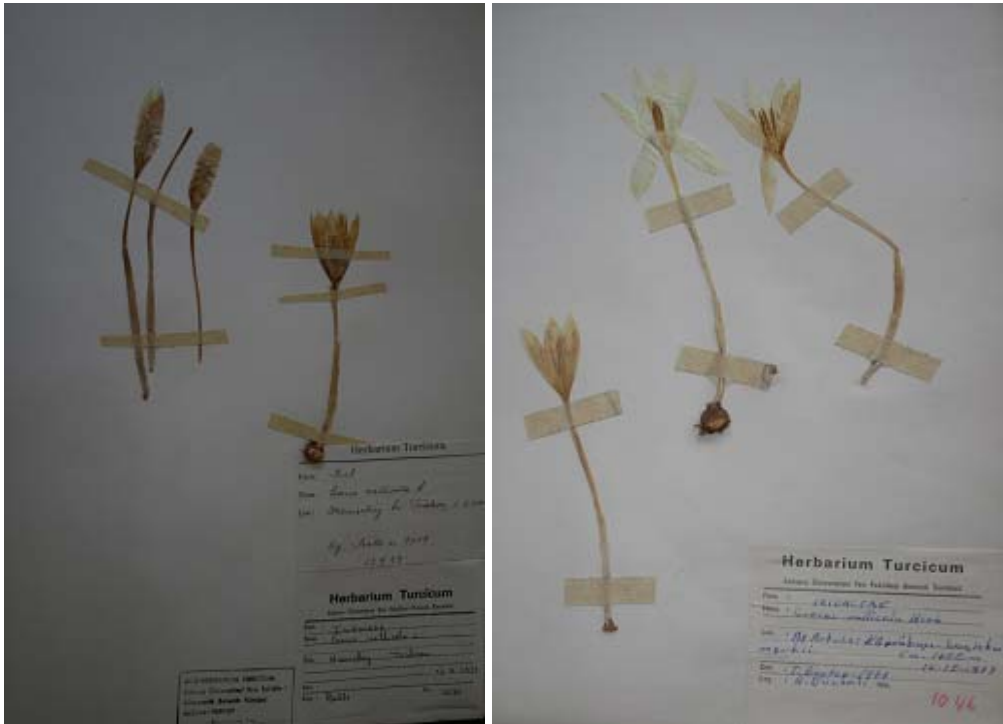
Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 20.09.1934.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 2042

9 *Crocus vallicola* Herbert

(Lokalitesi ve toplayanı/teşhis edeni hakkında bilgi yok)

Şekil 4.67 *Crocus vallicola* Herbert

4.4.23* *Crocus kotschyanus* C. Koch

Sinonim	-
ANK Herbariumu	<i>Yok</i>

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus kotschyanus* C. Koch

Lokalite: C6 Hatay: İskenderun, Amanos Dağları, Ca: 1200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 01.11.1967.

Teşhis eden: *P.H.Davis*.

Demirbaş No: 29

4.4.23.1 *Crocus kotschyanus* C. Koch subsp. *kotschyanus*

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	B6 Sivas: Güney Pontus, Halys' ın kuzeyi, Siehe! Malatya: Doğanşehir, gölün güneyi, Baron 2117! C5 İçel: Gülek Boğazı, Bal. 1855:823! Konya: Ereğli, Aydos Dağı, 1700 m, Erik 2744! Adana: Pozantı, 1200 m, Mathew & Tomlinson 4487! C6 Adana: Zorkun, Osmaniye'nin güneydoğusu, Wagenitz & Beug 383! Hatay: Amanus Dağları., Kızıldağ, Arsuz Antakya arası, 1500 m, Watson et al. 2719! Maraş: Amanus Dağları., Düldül Dağı, Karlık Tepe, 1850 m, Watson et al. 3812! Güney Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	-

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus kotschyanus* C. Koch subsp. *kotschyanus*

Lokalite: B7 Tunceli: Munzur Dağ, Ovacık, Ca: 2700 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 17.07.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 31243

2 *Crocus kotschyanus* C. Koch subsp. *kotschyanus*

Lokalite: C5 Adana: Karsanti, Hızır yaylası, kalker anakaya, Ca: 1230 m.

Toplayıcı ve Tarih: *E. Yurdakulol*, 29.10.1972.

Teşhis Eden: *E. Yurdakulol*.

Demirbaş No: 111

Şekil 4.68 *Crocus kotschyanus* C. Koch subsp. *kotschyanus*

4.4.23.2 *Crocus kotschyanus* C. Koch
subsp. *cappadocicus* Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	A6 Sivas: Suşehri Sivas arası, 2000 m, Balls 2042! B6 Sivas: Malatya Pınarbaşı arası, Ziyaret'i geçince, 2000 m, Rix 1610! Kayseri: Sarız yakınları, 1800 m, Mathew & Tomlains 4520! B7 Tunceli: Seteri Pülümbür arası, 2000 m, Watson et al. 2401! Erzincan: Munzur Silsilesi, Mercan Dağ, 2000 m, Watson et al. 3833! İç Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	NT

ANK HERBARYUMU

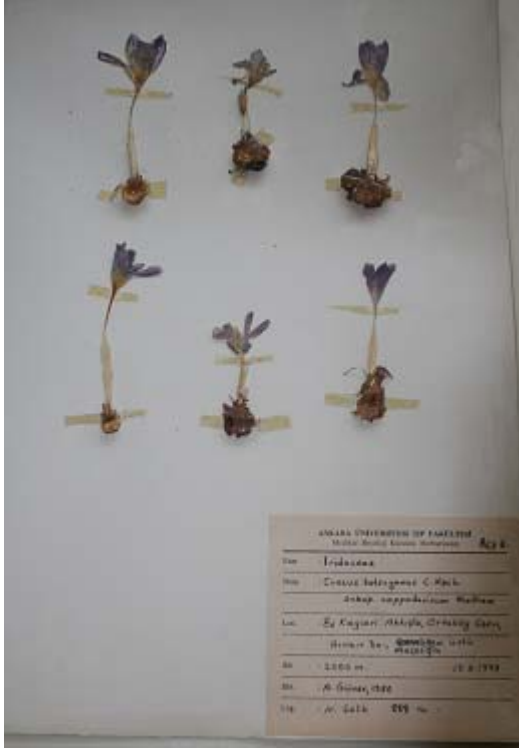
1 *Crocus kotschyanus* C. Koch subsp. *cappadocicus* Mathew

Lokalite: B6 Kayseri: Akkışla, Ortaköy üzeri, Hınzır Dağ, meşeliğin üstü, Ca: 2000 m.

Toplayıcı ve Tarih: *N. Çelik*, 15.09.1979.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 1980.

Demirbaş No: 888

Şekil 4.69 *Crocus kotschyanus* C. Koch subsp. *cappadocicus* Mathew

4.4.23.3* *Crocus kotschyanus* C. Koch

subsp. *suworowianus* (C. Koch) Mathew

Sinonim

Crocus suworowianus C. Koch

Crocus zorhabii Maw

Crocus karsianus Fomin

Crocus vallicola var. *suworowianus* &
lilacinus

Türkiye Florası Kayıtları

A7 Trabzon: Stavros, Zigana Dağı, Biliotti!

Gümüşhane: Köse Dağı'nı geçince, 2000 m,
Furse 9167!

Giresun: Balaban Dağı, Marr.

A8 Rize: İkizdere, Tatos Dağı, Cermanin
Yaylası yularısında Cimil, 2900 m, D. 21016!

Gümüşhane: Janhuteran, Bayburt'un kuzeyi,
1650 m, Balls 2034!

Erzurum: Erzurum'un 35 km, 2200 m, Watson et al. 3838!

A9 Çoruh: Yalnızçam'ı geçince, Ardahan Artvin arası, 2700 m, Guichard TUR/160/60!

Kars: Sarıkamış, Yağbaşan Y., 2500 m, Avcıgil (ISTE 26229)!

B7 Erzincan: Erzincan'ın 25 km kuzeyi, Sakaltutan, 2350 m, Watson et al. 3827!

B8 Erzurum: Palandöken Dağı, 2750 m, T. Baytop (ISTE 31142)!

Orta ve Kuzey Anadolu' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

-

ANK Herbariumu

Yok

4.4.23.4* *Crocus kotschyanus* C. Koch

subsp. *hakkariensis* Mathew

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

C10 Hakkari: Yüksekova Şemdinli arası, Yüksekova'dan 15 km, 1100 m, 27 ix 1974, T. Baytop (ISTE 31140).

Güneydoğu Anadolu' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Endemik

IUCN Tehlike Kategorisi

EN

ANK Herbariumu

Yok

4.4.24* *Crocus karduchorum* Kotschy ex Maw

Sinonim

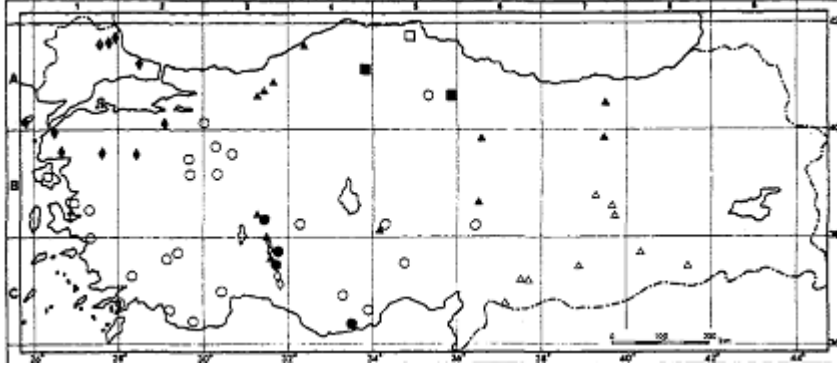
-

Türkiye Florası Kayıtları

B9 Bitlis: Hizan Tavan arası, Hizan'dan 19 km, 1950 m, T. baytop (ISTE 31134)!

Doğu Anadolu' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur (İran-Turan) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	EN
ANK Herbaryumu	Yok

Şekil 4.70 ◊ *Crocus asumaniae* (27), *C. pallasii* (25) ● subsp. *dispathaceus* ○ subsp. *pallasii* ▲ subsp. *turcicus*, ◆ *C. pulchellus* (30), *C. speciosus* (29) ■ subsp. *ilganzensis* ▲ subsp. *speciosus* □ subsp. *xantholaimos*

4.4.25 *Crocus pallasii* Goldb.

Sinonim -

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus pallasii* Goldb.

Lokalite: B3 Eskişehir: Türkmen Dağı, Yaylacık, kalkerli arazi, Ca: 1450 m.

Toplayıcı ve Tarih: T. Ekim, 07.10.1976.

Teşhis Eden: T. Ekim.

Demirbaş No: 2381

2 *Crocus pallasii* Goldb.

Lokalite: B3 Eskişehir: Türkmen Dağı, Gavur köyü, Ca: 900 m.

Toplayıcı ve Tarih: T. Ekim, 07.10.1976.

Teşhis Eden: T. Ekim.

Demirbaş No: 2429

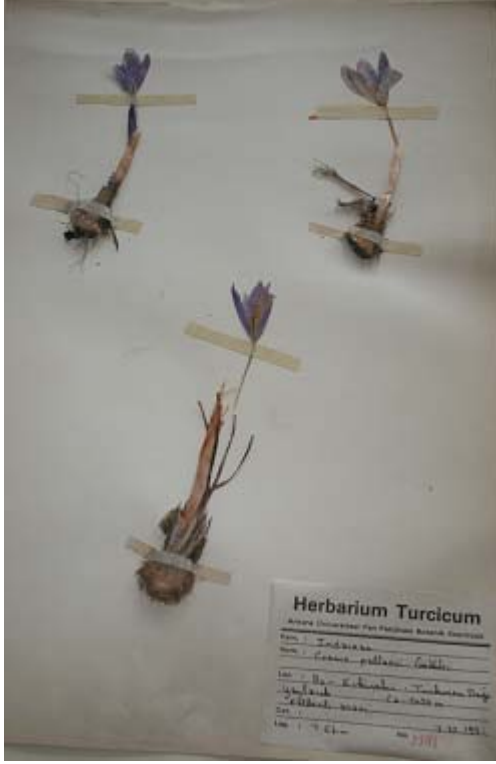
3 *Crocus pallasii* Goldb.

Lokalite: C4 İçel: Anamur, Anamur'dan Kazancı'ya yaklaşık 45 km, Kızıl alan mevki, Ca: 400 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Sümbül*, 11.10.1983.

Teşhis Eden: *S. Erik*.

Demirbaş No: 2504 (x2).

Şekil 4.71 *Crocus pallasii* Goldb.

4.4.25.1* *Crocus pallasii* Goldb. subsp. *pallasii*

Sinonim

Crocus hybernus Friv.

Crocus olbanus Siehe

Crocus elwesii (Maw) O. Schwarz

Crocus haussknechtii sensu Mouterde

Crocus sativus var. *elwesii*

Türkiye Florası Kayıtları

A1(E) Edirne: Lalapaşa, A. Baytop(ISTE 34070)!

A1(A) Çanakkale: Erenköy, Kirk!

A3 Bilecik: Bilecik'ten Vezirhan'a kadar 7 km, T. Baytop (ISTE 23953)!

A5 Çorum: Çorum Merzifon arası, Marais 1607!

B1 İzmir: Bergama, Yukarıbey, O. Schwarz 362!

B5 Niğde: Hasan Dağı, Niğde'nin batısı, 1000-1500 m, Mathew 6 Tomlinson 4063!

B6 Maraş: Göksun2dan 15 km, 1600 m, Mathew & Tomlinson 4517!

B7 Elazığ: Hazar Gölü, 1200 m, Leep & Pasche 72/22(!).

C1 Aydın: Kuşadası'ndan 1 km, 30 m, Watson et al. 3881!

C2 Antalya: Akçay Kaş arası, 1350 m, T. Baytop (ISTE 36257)!

C4 İçel: Uzuncaburç, 1400 m, Siehe 16!

C5 adana: Pozantı'nın 5 km batısı, Mathew & Tomlinson 4466!

Kuzey, Doğu, Orta ve Güney Anadolu' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

-

ANK Herbaryumu

Yok

4.4.25.2* *Crocus pallasii* Goldb.

subsp. *turcicus* Mathew

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

B7 Elazığ: Harput yakınları, 18 x 1865, Hauskn.

C6 Gaziantep: Gaziantep'ten Nizip'e kadar 20 km, 800 km, Mathew 7682!

C7 Urfa: Kirobası, Hilvan ve Urfa arasında, 700 m, T. Baytop & Mathew (ISTE 27022)!

	C8 Mardin: Midyat'ın 10 km batısı, 1000 m, Watson et al. 3857!
	Diyarbakır: Diyarbakır'dan Mardin'e kadar 10 km, 600 m, T. Baytop & Mathew (ISTE 27012)!
	Doğu Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	-
ANK Herbaryumu	Yok

4.4.25.3* *Crocus pallasii* Goldb.

subsp. *dispathaceus* (Bowles) Mathew

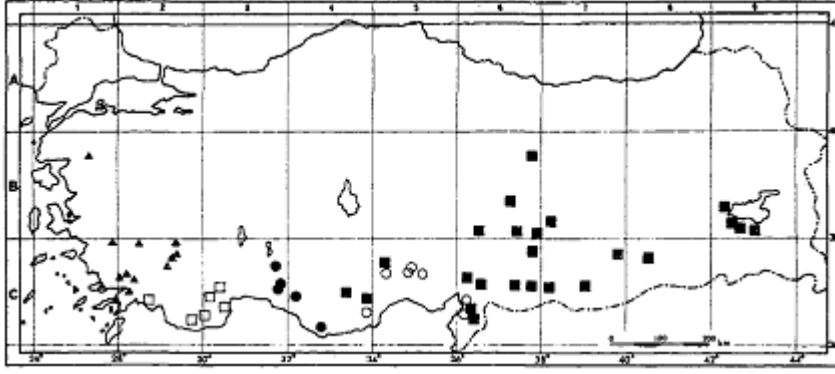
Sinonim	<i>Crocus dispathaceus</i> Bowles, Handb.
Türkiye Florası Kayıtları	B3 Konya: Sulatan Dağı, Dereçine' den 8 km, 1500 m, A. Baytop (ISTE 33987)!
	C3 Konya: Akseki Beyşehir arası, Beyşehir'den 48 km, A. Baytop (ISTE 26890)!
	C4 İçel: Aydıncık'tan Gülnar'a kadar 18 km, 700 m, T. Baytop et al. 8431!
	Güney Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	-
ANK Herbaryumu	Yok

4.4.26* *Crocus sativus* L.

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	-
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	-
ANK Herbaryumu	Yok

4.4.27* *Crocus asumaniae* Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	C3 Antalya: Cevizli' den 5 km, 1250 m, A.Baytop (ISTE 26884)! Güneydoğu Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	EN
ANK Herbariyumu	Yok

Şekil 4.72 *Crocus cancellatus* (28) ○ subsp. *cancellatus* ■ subsp. *damascenus* □ subsp. *lycius* ▲ subsp. *mazziaricus* ● subsp. *pamphylicus*

4.4.28* *Crocus cancellatus* Herbert

Sinonim	-
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.28.1 *Crocus cancellatus* Herbet subsp. *cancellatus*

Sinonim	<i>Crocus cancellatus</i> Herbert var. <i>kotschianus</i> Herbert <i>Crocus cilicicus</i> Maw <i>Crocus pylarum</i> J. Gay <i>Crocus cancellatus</i> var. <i>cilicicus</i>
---------	---

Türkiye Florası Kayıtları

C5 Adana: Adana Pozantı arası, Pozantı' dan 35 km, A. Baytop (ISTE 27090)!

İçel: Bulgar Dağı, 'Jokmus Koty' and Kara Kapu, 2460 m, Kotschy 317!

Konya: Ereğli, Aydos Dağı, 1600 m, Erik 2745!

C6 Hatay: İskenderun, şehrin güneyi, T. Baytop & Mathew (ISTE 27033)!

Güney Anadolu (Tarsus & Amanus)' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik

IUCN Tehlike Kategorisi

LC

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus cancellatus* Herbet subsp. *cancellatus*

Lokalte: C5 Adana: Karsantı, Hızır yolu, Ortaca köprüsünden 500 m ileride, kalker anakaya, Ca: 900 m.

Toplayıcı ve Tarih: *E. Yurdakulol*, 29.10.1972.

Teşhis Eden: Huber-Morath.

Demirbaş No: 109

Şekil 4.73 *Crocus cancellatus* Herbet subsp. *cancellatus*

4.4.28.2* *Crocus cancellatus* Herbet
subsp. *mazziaricus* (Herbert)

Mathew

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

Crocus mazziaricus Herbert

A2(A) Kocaeli: Pendik, 6 xi 1904 (fl) & 5 iv 1905 (lvs.) Azn.!

B1 Balıkesir: Edremit Balıkesir arası, 700 m, Horton & Stevens 2087!

C1 Muğla: Karaova Bodrum arası, Bodrum'dan 23 km, T. Baytop (ISTE 36268)!

Aydın: Samsun Dağı, 200-400 m, A. Baytop (ISTE 26796)!

C1/2 Muğla: Milas Muğla arası, Horton 1080!

C2 Aydın: Aydın Karacasu arası, Crook

	3071!
	Denizli: Honaz Dağı, 850-900 m, A. Baytop (ISTE 26820)!
	Samos, mt. Ambelos, 1000 m, Rec. 3873b!
	Kuzeybatı, Batı ve Orta Anadolu ile Adalar’ da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz)
ANK Herbaryumu	Yok

4.4.28.3* *Crocus cancellatus* Herbet
subsp. *lycius* Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	C2 Antalya: Kaş Akçay arası, Gomice’ den 3 km, 1100 m, T. Baytop et al. 8367! Muğla: Fethiye’ nin 42 km kuzeybatısı, 300 m, Watson et al. 3886!
	C3 Antalya: Antalya Korkuteli arası, Crook 3105!
	Güney Anadolu (Lycia)’ da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	NT
ANK Herbaryumu	Yok

4.4.28.4* *Crocus cancellatus* Herbet
subsp. *paphylicus* Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	C3 Antalya: Akseki’den Beyşehir’ e kadar 34 km, 1250 m, T. Baytop (ISTE 36253)!
	C4 İçel: Anamur’un yukarısındaki Naldöken Dağı, 1500 m, D. 25896!

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Güney Anadolu' da bulunur. E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	VU
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.28.5 *Crocus cancellatus* Herbet

subsp. *damascenus* (Herbert) Mathew

Sinonim	<i>Crocus damascenus</i> Herbert <i>Crocus dianthus</i> C. Koch
Türkiye Florası Kayıtları	B6 Sivas: Zara ve Divriği arasını geçince, 1700-1800 m, Ingham 136! Maraş: Göksun' un 15 km kuzeyi, 1600 m, Mathew & Tomlinson 4523! Malatya: Doğanşehir, göl yakınları, Baron 2102!b7 Malatya: Malatya Akçadağ arası, 800 m, D. 27681! B9 Muş: Tuzla Çay, C. Koch. Bitlis: Tatvan'ın 4 km kuzeyi, 1500 m, T. Baytop & Mathew (ISTE 27019)! Van: Arpit Deresi, Pisvanik'in güneyi, 1700 m, Watson et al. 3855! C4 Konya: Mut Karaman arası, Sertavul' u geçince, 1600 m, T. Baytop & Sütlüpınar (ISTE 33923)! C6 Gaziantep: Nurdağı'nı geçince, Fevzipaşa Gaziantep arası, 1600 m, Mathew & Tomlinson 4163! Adana: Düldül Dağı, Haruniye' nin kuzeyi, 1850 m, Watson et al. 3813! Maraş: Adıyaman, Gölbaşı' nın 40 km güneybatısı, 100 m, Marais 1540a!

Hatay: İskenderun, Soğukoluk, 600 m, T. Baytop & Mathew (ISTE 27036)!

Urfa: Birecik, Karaata (ISTE 24190)!

C7 Urfa: Urfa yakınları, 700 m, T. Baytop & Mathew (ISTE 27023)!

C8 Diyarbakır: Diyarbakır' dan Mardin' e kadar 40 km, 600 m, T. Baytop & Mathew (ISTE 27013)!

C10 Hakkari: Yüksekova Zab geçiti arası, Rix 1932.

Güney Anadolu (Amanus), İç Anadolu'da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan)

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus cancellatus* Herbet subsp. *damascenus* (Herbert) Mathew

Lokalite: B7 Malatya: Akçadağ, Ca: 800 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 09.05.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 27681

Şekil 4.74 *Crocus cancellatus* Herbet subsp. *damascenus* (Herbert) Mathew

4.4.29 *Crocus speciosus* Bieb.

Sinonim -

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus speciosus* Bieb.

Lokalite: A3 Bolu: Abant Gölü, göl kenarları.

Toplayıcı ve Tarih: R. Çetik, 11.09.1962.

Teşhis Eden: R. Çetik.

Demirbaş No: 226

2 *Crocus speciosus* Bieb.

Lokalite: A4 Kastamonu: Küre, Ağlı civarı, Ca: 1100 m.

Toplayıcı ve Tarih: O. Ketenoğlu, 07.10.1980.

Teşhis Eden: O. Ketenoğlu.

Demirbaş No: 802

3 *Crocus speciosus* Bieb.

Lokalite: A5 Kastamonu: Tosya, Köşdağı, Halkoluğu yaylası, Ca: 1850 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Kılınç*, 27.09.1977.

Teşhis Eden: *M. Kılınç*.

Demirbaş No: 6845

4 *Crocus speciosus* Bieb.

Lokalite: B5 Niğde: Aksaray, Hasan Dağı, volkanik kuzey yamaç, alpinik step, Ca: 2010 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Düzenli*, 07.10.1973.

Teşhis Eden: *T. Baytop*.

Demirbaş No: 529

5 *Crocus speciosus* Bieb.

Lokalite: B5 Niğde: Aksaray, volkanik kuzey yamaç, alpinik step, Ca: 1980 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Düzenli*, 17.01.1974.

Teşhis Eden: *A. Düzenli*.

Demirbaş No: 529

6 *Crocus speciosus* Bieb.

Lokalite: B5 Niğde: Aksaray, Hasan Dağı, volkanik kuzey yamaç, karaalının boğazı mevkii, alpinik step, Ca: 2010 m.

Toplayıcı ve Tarih: *A. Düzenli*, 07.10.1973.

Teşhis Eden: *E. Özdeniz*, 17.06.2009.

Demirbaş No: 529

7 *Crocus speciosus* Bieb.

Lokalite: Sırlıklı dağ, yüksek dağ çayırı, Ca: 2000 m.,

Toplayıcı: *T. Ekim & A. Düzenli*.

Teşhis Eden: *T. Ekim & A. Düzenli*.

Şekil 4.75 *Crocus speciosus* Bieb.

4.4.29.1* *Crocus speciosus* Bieb.
subsp. *speciosus* Mathew

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

-

A3 Bolu: Abant' tan 20 km, 1400 m, A. Baytop (ISTE 27129)!

Zonguldak: Bartın Amasra arası, T. Baytop (ISTE 21268)!

A7 Gümüşhane: Zigana Dağı, 1800 m, T. Baytop (ISTE 31147)!

B3 Konya: Sultan Dağı Akşehir' in yukarısı, 1900 m, T. Baytop (ISTE 33977)!

B5 Niğde: Hasan Dağı, 2100 m, Düzenli!

B6 Kayseri: Pınarbaşı Sarız arasını geçince, 1850 m, Leep & Pasche 72/16!

Sivas: Yıldız Dağı, Sivas Tokat arası, 2000

	m, Rix 2063!
	C3 Konya: Beyşehir'den Akseki'ye kadar 48 km, A. Baytop, (ISTE 26888)!
	Isparta: Dedegöl Dağı, 1650 m, Peşmen & Güner 1994!
	Kuzey, Orta ve Güney Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	-
ANK Herbariumu	Yok

4.4.29.2 *Crocus cancellatus* Herbet
subsp. *ilgazensis* Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	A4 Çankırı: Ilgaz Dağı, 1700 m, T. Baytop (ISTE 21266)!
	A5 Amasya: Akdağ, Amasya' dan yaklaşık 30 km, Maniss. 576!
	A8 Gümüşhane: Kop Dağı' nı geçince, 2300 m, Marais 1561!
	Kuzey Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Euro-Sib. (Avrupa-Sibirya) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	NT

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus speciosus* Bieb. subsp. *ilgazensis* Mathew

Lokalite: A4 Kastamonu: Ilgaz Dağları, İhsangazi üzeri-Ilgaz arası, Obruk ve Taşoluk yaylası, Ca: 1900 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman & E. Yurdakulol & M. Demirörs*, 22.09.1981.

Teşhis Eden: *O. Ketenoğlu*.

Demirbaş No: 11519

Şekil 4.76 *Crocus speciosus* Bieb. subsp. *ilgazensis* Mathew

4.4.29.3* *Crocus cancellatus* Herbert
subsp. *xantholaimos* Mathew

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	A5 Sinop: Sinop' un 60 km güneyi, 1350 m, Norman 81! Kuzey Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Euxine (Öksin) / Endemik
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.30 *Crocus pulchellus* Herbert

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	A1(E) Kırklareli: Demirköy, T. Baytop (ISTE 31190)! A2(E) İstanbul: Ormanlı köyü, A. Baytop

(ISTE 14589)!

A2(A) Bursa: Uludağ, 1800 m, Mathew & Tomlinson 4584!

B1 Balıkesir: Balıkesir'den Edremit'e kadar 28 km Gökçeyazı yakınları, A. Baytop (ISTE 18811)!

B2 Balıkesir: Dursunbey'in batısı, 800 m, Leep & Pasche 72/7!

Imroz (Gökçeada), Saviç (ISTE 26757)!

Kuzeybatı Türkiye ile Adalar' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E. Medit. (Doğu Akdeniz)

ANK HERBARYUMU

1 *Crocus pulchellus* Herbert

Lokalite: Amasya: Akdağ, Amasya'ya 30 km, kuzeydoğusu.

Toplayıcı ve Tarih: *Bornm.*

Teşhis Eden: *J. Freyn*

Demirbaş No: 1891/92

Şekil 4.76 *Crocus pulchellus* Herbert

4.4.31* *Crocus tournefortii* Gay

Sinonim

Crocus orphanidis Hooker

Crocus pholegandrius Orph.

Crocus fontenayi Nyman

Türkiye Florası Kayıtları

Is: Lipsoi, Leros' un adacıkları, Runem. & Bothmer 34/74!

Simi, Desio.

Simi, Rodhos, mt. Profetas Elias, 600 m, Crook 2306!

Adalar' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E. Medit. (Doğu Akdeniz)

ANK Herbariyumu

Yok

4.4.32* *Crocus boissieri* Maw

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	-
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	DD
ANK Herbaryumu	Yok

4.4.33* *Crocus wattiorum* (B. Mathew) B. Mathew

Sinonim	<i>Crocus biflorus</i> Mill. subsp. <i>wattiorum</i> B. Mathew
Türkiye Florası Kayıtları	Tip: Türkiye [C2/C3] Antalya, Tahtalı Dağ, 6 xi 1986, P. & P. Watt s.n., cult B. Mathew, fl. 20 x 1994 (Holo. K!).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
ANK Herbaryumu	Yok

4.4.34* *Crocus paschei* Kerndoff

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Tip: Türkiye [C5 veya C6] “Doğu Toros Dağları”, 1990, H. Kerndoff & E. Pasche HKEP 9034 (Holo. K!).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
ANK Herbaryumu	Yok

4.4.35* *Crocus kerndorffiorum* Pasche

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Tip: Türkiye [C4 veya C5] “Orta Toros Dağları”, 1990, H. Kerndoff & E. Pasche

	HKEP 9034 (Holo. K!).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.36* *Crocus mathewii* Kerndoff & Pasche

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	C2 Antalya: Kalkan, 600 m, E. Markus s.n. Güneybatı Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
ANK Herbariyumu	Yok

4.4.37 *Crocus nerimaniae* S. Yüzbaşıoğlu

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Holotip: (Türkiye) C1 Aydın: Milas, Labranda' dan Çine' ye kadar 5 km, 29 Ekim 2000, N. ve E. Özhatay ISTE 79808 (ISTE!).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik

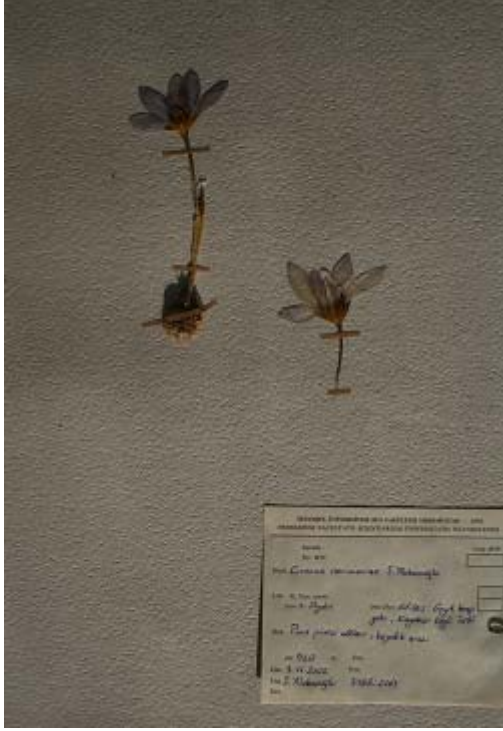
ANK HERBARYUMU

1 *Crocus nerimaniae* S. Yüzbaşıoğlu

Lokalite: Aydın: Milas, Geyik Baraj yolu, Kayabaşı köyü üstü, Pinus pinea altları, kayalık arazi, Ca: 520 m.

Toplayıcı ve Tarih: S. Yüzbaşıoğlu, 03.11.2002.

Teşhis Eden: S. Yüzbaşıoğlu.

Şekil 4.78 *Crocus nerimaniae* S. Yüzbaşıoğlu

4.4.38* *Crocus x paulineae* Pasche & Kerndoff

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

Holotip: (Türkiye) Bolu: Abant Dağları,
1400-1800 m, 21.03.1995 HKEP 9516 (K).

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Endemik

ANK Herbariyumu

Yok

4.5 *Romulea* Maratti

Korm tek taraflı taban çıkıntısı ile simetrisiz; tunika kahverengi, sert, pürüzsüz, tepede dişli ve lifler tabanda saçaklıdır (Türkiye'deki örneklerde). Taban yaprakları genellikle 2, iki sıralı, yassılaştırmış-silindirik, 4 oluklu; gövde yaprakları benzer, çoğunlukla daha kısadır. Skapus bitki çiçekli iken toprak üstünde meydana gelmez. Çiçek sapları yarı silindirik. Brakte kayık şeklinde, yeşil yapraksı; brakteol yeşil yapraksı veya zarımsı. Çiçekler aktinomorf, petalleri birleşik. Stilus ipliksi; dal 3 tane, ikiye yarı. Kapsül uzamış skapus üzerine taşınmıştır. Tohumlar küremsi, esmerimsidir (Davis, 1984).

Ülkemizde 2 tür, 3 alttür ve 3 varyete ile temsil edilmektedir. ANK Herbariyumu'nda ise 2 tür, 2 alttür ve 1 varyete olmak üzere toplam 5 taksonu bulunmaktadır.

4.5.1 *Romulea bulbocodium* (L.) Seb. & Mauri

Sinonim

-

ANK HERBARYUMU

1 *Romulea bulbocodium* (L.) Seb. & Mauri

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Polunin*, 1956.

Teşhis Eden: *Davis & Polunin*.

Demirbaş No: 25698

Şekil 4.79 *Romulea bulbocodium* (L.) Seb. & Mauri

4.5.1.1* *Romulea bulbocodium* (L.) Seb. & Mauri
var. *bulbocodium*

Sinonim

Crocus bulbocodium L.

Ixia bulbocodium (L.) L.

Türkiye Florası Kayıtları

B1 İzmir: Buca civarı İzmir, ii 1846, Heldr.!

C1 Aydın: Söke, Güllübahçe, Regel (EGE 13567)!

C2/3 Antalya: Likya, Forbes 607!

C6 Gaziantep: Kilis-Gaziantep arası, 7 iv 1893, G. Post!

Is: Lesvos, Cand.

Khios, 1939-40, Platt s.n.!

Rodhos, Hedenborg.

Başlıca Batı ve Güney Anadolu ile Adalar' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Medit. (Akdeniz)

ANK Herbariyumu

Yok

4.5.1.2 *Romulea bulbocodium* (L.) Seb. & Mauri
var. *crocea* (Boiss. & Heldr.) Baker

Sinonim	<i>Romulea crocea</i> (Boiss. & Heldr.) Baker
Türkiye Florası Kayıtları	C2 Antalya: Kasaba, 1 iv 1874, Elwes! C3 Antalya: Kumköy, Antalya-Serik arası, 5 m, D. 25698! C4 Antalya: Deretürbanaz'a doğru Alanya, Asmacaköy, A. Baytop et al. (ISTE 8532)! Güneybatı Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz)

ANK HERBARYUMU

- 1** *Romulea bulbocodium* (L.) Seb. & Mauri var. *crocea* (Boiss. & Heldr.) Baker
Lokalite: C4 Konya: Seydişehir, Olukbeli Tepe, kuzey yamaçlar, taşlık, Ca: 1400 m.
Toplayıcı ve Tarih: *M. Koyuncu*, 13.04.1982.
Teşhis Eden: *M. Koyuncu*.
Demirbaş No: 1360

Şekil 4.80 *Romulea bulbocodium* (L.) Seb. & Mauri var. *crocea* (Boiss. & Heldr.) Baker

4.5.1.3* *Romulea bulbocodium* (L.) Seb. & Mauri
var. *leichtliniana* (Heldr. ex Hal.) Bég.

Sinonim

Romulea leichtliniana Heldr. ex Hal.

Romulea bulbocodium Seb. & Mauri var.
pygmaea Bég.

Türkiye Florası Kayıtları

C5 Hatay: Yayladağ, 600 m, Rix 1366!

Is: Khios, Olivier & Bruguère

Patmos, Lefèvre.

Güney Anadolu (Amanus) ile Adalar'da
bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E. Medit. (Doğu Akdeniz)

IUCN Tehlike Kategorisi

VU

ANK Herbariumu

Yok

4.5.2 *Romulea tempskyana* Freyn

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	B1 İzmir: Meryamana Tepe, A. & T. Baytop (ISTE 10736)! C2 Muğla: Fethiye, T. Baytop (ISTE 4950)! C3 Antalya: Alantur, A. Baytop (ISTE 8557)! C6 Hatay: Antakya: St. Pierre Dağı, 13 iii 1975, T. Baytop! Is: Rodhos, Vacari 1109! Batı ve Güney Anadolu ile Adalar'da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz)

ANK HERBARYUMU

1 *Romulea tempskyana* Freyn

Lokalite: C3 Antalya: Adarasan köyü kuzeyi, serpantin arazi, Ca: 0-300 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Peşmen & A. Güner*, 29.02.1980.

Teşhis Eden : *H. Peşmen*.

Demirbaş No: 4784

2 *Romulea tempskyana* Freyn

Lokalite: C4 Antalya: Gazipaşa, Çobanlar Köyü, Orta mahalle, Ca: 50-100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Sümbül*, 10.03.1981.

Teşhis Eden: *H. Sümbül*.

Demirbaş No: 1046

Şekil 4.81 *Romulea tempiskyana* Freyn

4.5.3 *Romulea linaresii* Parl.
subsp. *graeca* Bég

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

-

A1(E) Edirne: Keşan'dan İpsala'ya doğru 20 km, A. Baytop (ISTE 16518)!

Çanakkale: Gelibolu, Kilyos, Ingoldby 7!

A1(A) Çanakkale: Thybra, Sint. 1883:7!

A2(E) İstanbul: Karamandere, A. Baytop (ISTE 12146a)!

A2(A) İstanbul: Burgaz Ada, 30 m, D. 26219!

B1 İzmir: Yamanlar Dağı'nın etekleri, A. & T. Baytop (ISTE 10727)!

C1 Aydın: İzmir-Aydın arası, N. & M. Tanker (ISTE 10810)!

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm Batı Türkiye ile Adalar'da bulunur.
E. Medit. (Doğu Akdeniz)

ANKARA HERBARYUMU

1 *Romulea linaresii* Parl. subsp. *graeca* Bég.

Lokalite: A2 İstanbul: Burgaz Ada, Ca: 30 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 24.03.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 29219

2 *Romulea linaresii* Parl. subsp. *graeca* Bég.

Lokalite: A2 İstanbul

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 25.03.1935.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 2077

3 *Romulea linaresii* Parl. subsp. *graeca* Bég.

Lokalite: A2 İstanbul: Belgrad ormanı.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 15.03.1935.

Teşhis Eden: *Mgf*.

Demirbaş No: 2070

Şekil 4.82 *Romulea linaresii* Parl. subsp. *graeca* Bég.

4.5.4* *Romulea ramiflora* Ten.
subsp. *ramiflora*

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

- A2(E)** İstanbul: Florya, 15 v 1907, Azn.!
- B1** Balıkesir: Ayvalık, s.1., Townsend 69/109!
- C1** Aydın: Didim civarı, s.1., D. 40731b!
- C6** Hatay: İskenderun' un güneybatı kıyıları, 10 m, 15 iii 1967, Watson et al. 2481!
- Is:** Khios, Kampochora, 150 m, Platt 55!
- Rodhos, Tsambikas, anon.
- Batı Türkiye, Güney Anadolu (Amanus) ile Adalar' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Medit. (Akdeniz)

ANK Herbariyumu

Yok

4.5.5 *Romulea columnae* Seb. & Mauri
subsp. *columnae*

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	A2(E) İstanbul: Sarıyer, 12 iv 1896, Azn.! A2(A) Kocaeli: Pendik-Dolaiba arası, 7 iii 1897, Azn.! B1 İzmir: Yamanlar Dağı'nın etekleri, A. & T. Baytop (ISTE 10728)! C6 Hatay: Konarlı, İskenderun'un 3 km güneybatısı, 10 m, Watson et al. 2462! Is: Khios, Kampos, Platt 389! Batı Türkiye, Güney Anadolu ile Adalar' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Medit. (Akdeniz)

ANKARA HERBARYUMU

1 *Romulea columnae* Seb. & Mauri subsp. *columnae*

Lokalite: A2 İstanbul: Paşaköy, Ömerli Baraj Gölü, fundalıkların açıklıkları, alt 200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *E. Yurdakulol*, 09.03.2001.

Teşhis Eden ve Tarih: *S. Yüzbaşıoğlu*, 17.02.2005.

Demirbaş No: 3599 (x2)

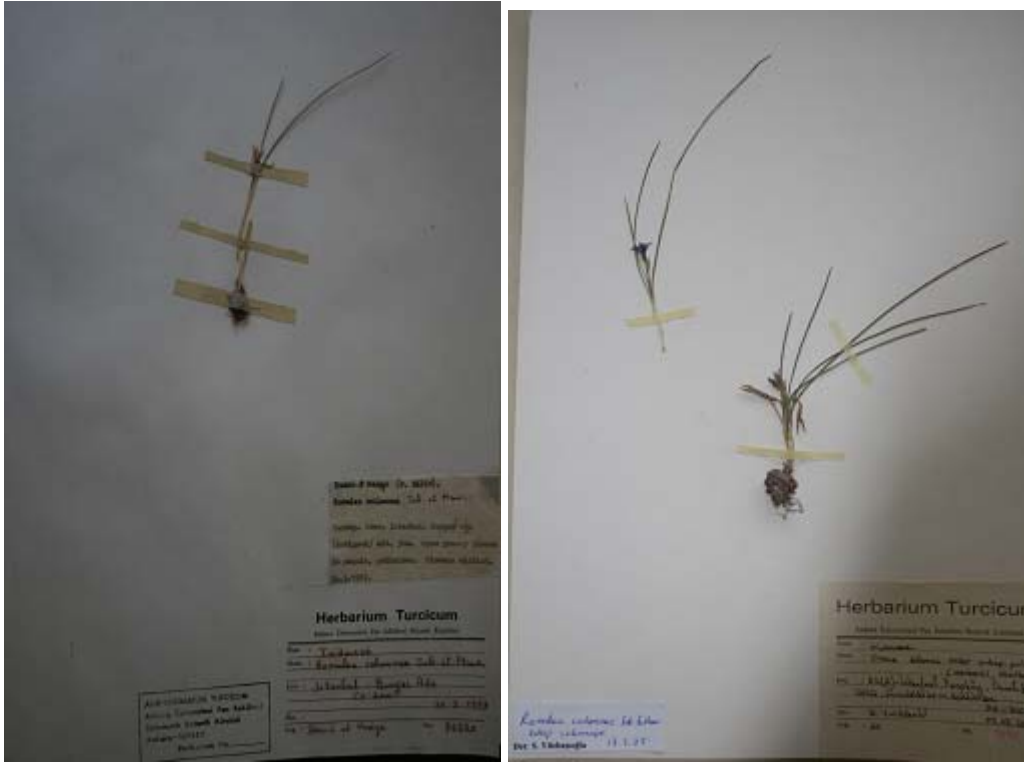
2 *Romulea columnae* Seb. & Mauri subsp. *columnae*

Lokalite: A2 İstanbul: Burgaz Ada, Ca: 30 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 24.03.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 26220

Şekil 4.83 *Romulea columnae* Seb. & Mauri subsp. *columnae*

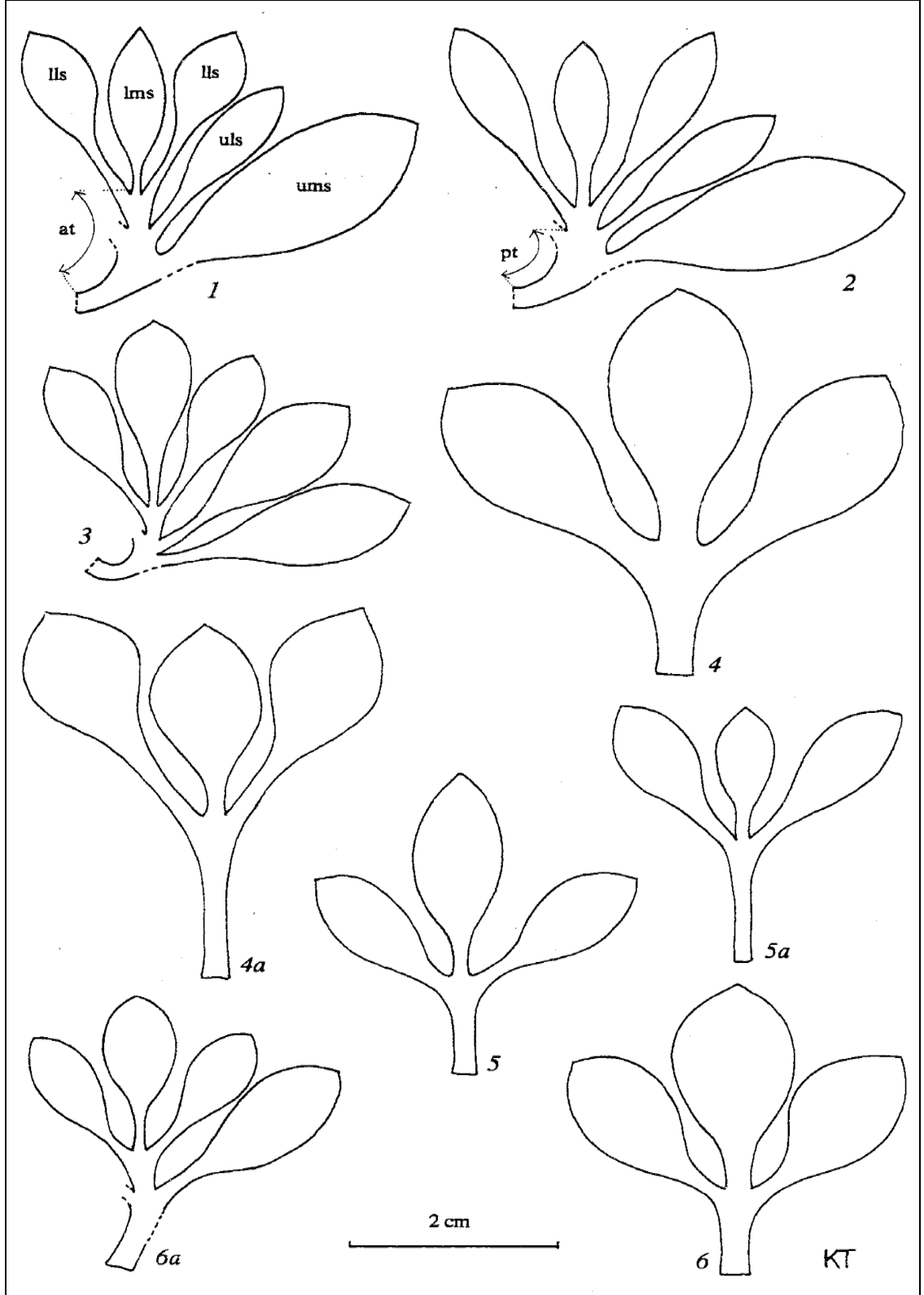
4.6 *Gladiolus* L.

Tüysüz çok yıllıklardır. Korm simetrik, ovoid veya hemen hemen küremsi, kahverengimsi fibrilli tunikaların oluşturduğu birkaç tabaka tarafından örtülüdür. En alt yaprak toprakaltı kın teşkil eden katafile indirgenmiş; gövde yaprakları 2'den fazla, pürüzsüz veya ince papillalı, yeşilimsi veya donuk mavimsi yeşil, çiçekler ile aynı zamanda gelişir, kılıçsı, kınlı ve equitant, damarlar paralel veya düzensiz, ana damarlar orta eksenden uzaklaşarak kenara doğru yayılırlar. Çiçekler seyrek veya yoğun olarak yayılır, tek taraflı veya değil, her biri 2 çenetli bir spatula tarafından taşınır (Şekil 4.84). Periant zigomorf, bir çan şeklinde hipantiyum tüpü ve 6 eşit olmayan segment vardır (2 orta ve 4 yan); 3 üst segment genellikle daha geniş, en üst segment çoğu zaman miğferli, 3 alt segment daha dar, genellikle uzun tırnaklı, çoğu zaman daralmış renkli lekelerle işaretlidir (Şekil 4.85). Filamentler perigon tüpüne bağlanmış, ipliksi, yaysı; anterler bazifiks. Stilus ipliksi, kayıcı stigmatik yüzey ile 3 genişlemiş spatulamsı dal şeklinde yarılmıştır; ovaryum 3 lokuluslu, kapsül lokulisid, çok sayıda tohumu vardır. Tohumlar yassı-elipsoid veya küremsi-üç yüzlü, kanatlı veya kanatsız (Davis 1984).

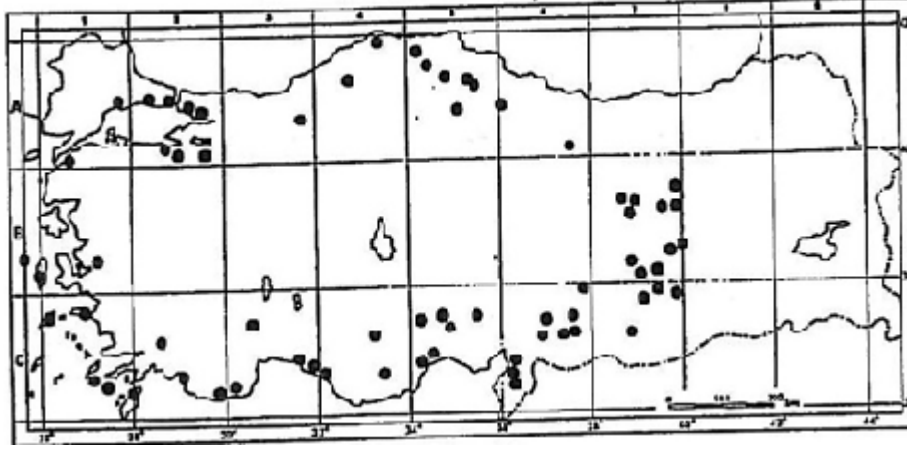
Çoğu süs bitkisi olarak kullanılır. Ülkemizde 10 tür ile temsil edilmektedir. ANK Herbaryumu'nda ise 6 türü ve 1 hibrit türü olmak üzere toplam 7 takson bulunmaktadır.

Şekil 4.84 *Gladiolus italiculus* ve çiçek enine kesiti

Şekil 4.85 *Gladiolus* periant segmentleri (ums = üst orta segment, uls = üst yan segment, lms = alt orta segment, lls = alt yan segment, at = ön periant tüpü, pt = arka periant tüpü)

Şekil 4.86 • *Gladiolus italicus* (1)

4.6.1 *Gladiolus italicus* Miller

Sinonim

Gladiolus segetum Ker-Gawler

Gladiolus tenuiflorus C. Koch

Türkiye Florası Kayıtları

A1(E) Tekirdağ: Tekirdağ'dan Silivri' ye doğru 15 km, s. 1.-20 m, Dudley (D. 34696)!

A1(A) Çanakkale: Erenköy, iv & v 1856, Kirk!

A2(E) İstanbul: Yedikule, 2 vi 1895, Nemetz!

A2(A) Bursa: Mudanya, Bornm. 1899:5576!

A3 Bolu: Gerede' nin 26 km batısı, 1100 m, Sorger 71-64-19!

A4 Kastamonu: İnebolu-Cide arası, 100 m, Ketenoğlu 797!

A5 Kastamonu: Taşköprü, Bölük yazı köyü, T. Baytop (ISTE 11333)!

A5/6 Samsun: Ladik, Karadağ, 1000 m, Tobey 1155!

A6 Sivas: Hafik ilçesi, Yeniköy' ü geçince güneyde, 1600 m, d. 68969!

B1 Manisa: Atalan, Manisa Dağı, A. Baytop (ISTE 9936)!

B7 Diyarbakır: Çermik' ten Diyarbakır' a doğru 15 km, 800 m, Kit-Tan 1836!

C2 Muğla: Fethiye, Göcek köyü, 50 m, 29 iv 1958, Kayacık & Yalt.!

C3 Burdur: Burdur' un güneyinden Antalya' ya doğru 25 km, 960 m, Hub.-Mor. 10367!

C4 Konya: Karaman' dan Ermenek' e kadar 19 km, 1130 m, Hub.-Mor. 10369!

C5 İçel: Silifke' den Mersin' e doğru 24 km, s.1., Coode & Jones 1083!

C6 Malatya: Erkenek, 1430 m, Balls 2310!

C7 Urfa: Tel Pınar civarı, Sint. 1888:1220!

Is: Psara, Ahladhokambos, 20 m, Greuter 10871!

Khios, Orphanides 976!

Ikaria, Ormos Yero, s.1.-30 m, Runem. & Snog. 6418!

Samos, Glifada Gölü havaalanı, Stamatiadou 2542!

Nisiros, Emporios, Papatsou 1059!

Rodhos, Kalamon, Stamatiadou 5668!

Doğu (Başlıca Diyagonal) Anadolu ile Adalar' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

-

ANK HERBARYUMU

1 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: A4 Kastamonu: İnebolu-Cide arası, Ca: 100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 31.05.1978.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 797

2 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: A4 Kastamonu

Toplayıcı ve Tarih: *M. Richter*, 02.06.1954.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 806

3 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: A5 Çorum: İskilip, Ağcasu Köyü civarı, ekin tarlaları, Ca: 1000 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Kılınç*, 30.06.1976.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 6368

4 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: B7 Elazığ: Maden, Ca: 1300 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 02.06.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 28890

5 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: B7 Elazığ: Ergani, Maden'inin 2 km güneyi, Ca: 1200 m.

Toplayıcı: *P. Nijhoff et al.*

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 1536

6 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: B7 Erzincan: Serçe Boğazı.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 14.07.1940.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 68

7 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: B7 Malatya: Erkenek.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 19.05.1935.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 2310

8 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: C3 Antalya: Kumluca, Ceneviz koyu, kalker kayalık, Ca: 3-25 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Peşmen & Ş. Kaplan*, 29.04.1980.

Teşhis Eden: *H. Peşmen*.

9 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: C4 Antalya: Manavgat.

Toplayıcı ve Tarih: *Gleisberg*, 03.1937.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 436

10 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: C5 Adana: Karsantı, Ca: 1610 m.

Toplayıcı ve Tarih: *E. Yurdakulol*, 14.07.1972.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 94 (x2).

11 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: C5 Adana: Pozantı.

Toplayıcı ve Tarih: *Krause*, 21.05.1935.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 4770

12 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: C5 Mersin: Akarca, Ca: 700 m.

Toplayıcı: *P. Nijhoff*

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 1136 (x2).

13 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: C6 Hatay: İskenderun.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 24.05.1966.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 3317

14 *Gladiolus italicus* Miller

Lokalite: C6 Maraş: Akher dağı, Ca: 1100 m.

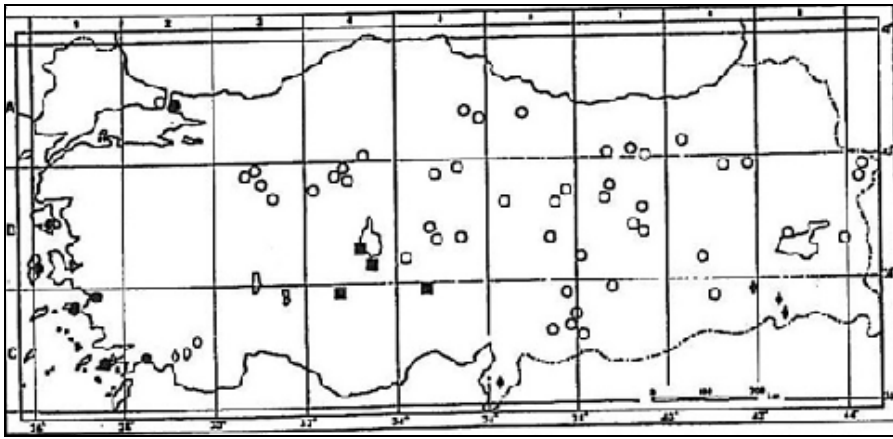
Toplayıcı ve Tarih: *Balls-Gourlay*. 22.05.1934.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 789b

Şekil 4.87 *Gladiolus italicus* Miller

Şekil 4.88 ♦ *Gladiolus antakiensis* (2), ○ *G. atroviolaceus* (7), ■ *G. halophilus* (9), ● *G. illyricus* (4), ◊ *G. micranthus* (8)

4.6.2* *Gladiolus antakiensis* A. P. Hamilton

Sinonim

Gladiolus mesopotamicus Hamilton

Türkiye Florası Kayıtları

C6 Hatay: Antakya' nın yukarısı, Hamilton obs.

C8 Siirt: Siirt' ten Kutralan' a doğru 13 km,

850 m, D. 43120!

C9 Mardin: E24 yolu üzerinde Uludere' nin yaklaşık 32 km doğusu, Hamilton obs.

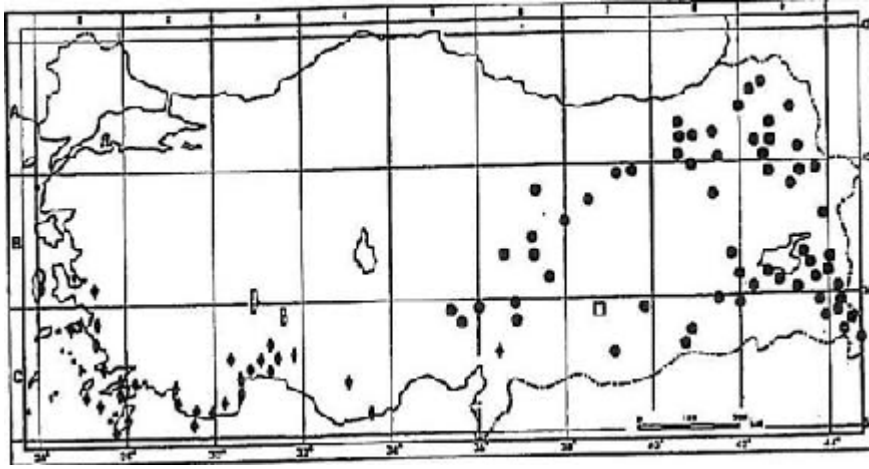
Güney (Amanus) & Güneydoğu Anadolu' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E. Medit. (Doğu Akdeniz)

ANK Herbaryumu

Yok

Şekil 4.89 ◆ *Gladiolus anatolicus* (5), □ *G. humilis* (6), ● *G. kotschyanus* (3)

4.6.3 *Gladiolus kotschyanus* Boiss.

Sinonim

Gladiolus subbiflorus Boiss.

Gladiolus imbricatus L. var. *hygrophilus*
Boiss. & Huet ex Baker

Gladiolus imbricatus L. var. *kotschyanus*
(Boiss.) Boiss.

Türkiye Florası Kayıtları

A8 Erzurum: Erzurum'dan Tortum'a doğru
39 km, 1980 m, Hub.-Mor. 17842!

A/B8 Erzurum: 'Asia Minor' (Erzurum ve
Aras nehrinin ırmak kolları arasında),
Tchihatcheff 1858:874!

A9 Kars: Yağmurlu Dağı, Sarıkamış

Karaorgan arası, 2350 m, D. 30814! D. 30816!

B6 Sivas: Gürün'ün 37 km batısı, 1750 m, Sorger 71-54-4!

B7 Erzincan: Sipikör Dağı, 1525 m, Sint. 1889:1133!

B8 Erzurum: Khoblat civarı, vi 1893, huet!
Bitlis: Meretuğ Dağ, 2750 m, Hand.-Mazz. 2815!

B9 Ağrı: Hamur'un 2 km güneybatısı (Murat Vadisi), 1670 m, D. 44066!

C5 Adana: Mazmili Dağı, 1600 m, Siehe s.n.!

C6 Maraş: Berit Dağ, 2135 m, 9 viii 1865, Hauskn.!

C7 Urfa: Birecik, Çiftlik, 21 iv 1888, Sint. 1888: 356 p.p.!

C8 Siirt: Kurtalan'dan Beşiri'ye doğru 27 km, 500 m, D. 42955!

C9 Hakkari: Hakkari'den Kaval (Piyannis)' a kadar 10 km, 2400 m, D. 45419!

C10 Hakkari: Şemdinli-Kepenek arası, 1400 m, T. Baytop (ISTE 26069)!

Başlıca Doğu & Orta Anadolu' da bulunur.
Ir.-Tur. (İran-Turan)

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

ANK HERBARYUMU

1 *Gladiolus kotschyanus* Boiss.

Lokalite: A7 Bayburt: Kop Dağı, Çeşme turbieri, Ca: 2200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Mgf. & H. Birand*, 15.09.1958.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 10970

2 *Gladiolus kotschyanus* Boiss.

Lokalite: A9 Kars: Yağmurlu Dağ, Sarıkamış, Karaorgan, Ca: 2350 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 07.07.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 30814

3 *Gladiolus kotschyanus* Boiss.

Lokalite: A9 Kars: Yağmurlu Dağ, Sarıkamış, Karaorgan, Ca: 2350 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 07.07.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 30816

4 *Gladiolus kotschyanus* Boiss.

Lokalite: B6 Sivas: Ulaş'tan 22 km sonra, sulu dağ çayırı, Ca: 1680 m.

Toplayıcı ve Tarih: *K. Karamanoğlu*, 10.07.1956.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 132 b

5 *Gladiolus kotschyanus* Boiss.

Lokalite: B6 Sivas: Ulaş'tan 22 km sonra, sulu dağ çayırı, Ca: 1680 m.

Toplayıcı ve Tarih: *K. Karamanoğlu*, 10.07.1956.

Teşhis Eden: *K. Karamanoğlu*.

Demirbaş No: 132 b

6 *Gladiolus kotschyanus* Boiss.

Lokalite: B9 Van: Hoşap, Kepir Dağ, Ca: 2700 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Polunin*, 30.07.1954.

Teşhis Eden: *Davis & Polunin*.

Demirbaş No: 23615

7 *Gladiolus kotschyanus* Boiss.

Lokalite: C8 Mardin: Ca: 1100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 24.05.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 28538

Şekil 4.90 *Gladiolus kotschyanus* Boiss.

4.6.4* *Gladiolus illyricus* W. Koch

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

Gladiolus glaucus Heldr.

A2(E/A) İstanbul: Byzantine (İstanbul), anon.!

C1 İzmir: Kuşadası'ndan Selçuk' a doğru 3 km, T. Baytop (ISTE 36663)!

Muğla: Marmaris ilçesi, Emecik, 50 m, D. 41305a!

C2 Muğla: Muğla'dan Kale' ye kadar 26 km, 1200 m, Hub.-Mor. 5687!

C3 Antalya: Sulu ada, 20 m, Atilla 25.

Is: Aspropotamos'un 2 km güneydoğusu, s.1.-5 m, Edmonson & McClintock 2396!

Khios, Platt 68

Samos, Kerki Dağı'nın güneybatı kıyıları,

	400-800 m, Runem. Et al. 19653!
	Telendos, Fors.-Maj. 6.
	Batı Anadolu ile Adalar' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Medit. (Akdeniz)
ANK Herbaryumu	Yok

4.6.5 *Gladiolus anatolicus* (Boiss.) Stapf

Sinonim	<i>Gladiolus illyricus</i> W. Koch var. <i>anatolicus</i> Boiss. <i>Gladiolus communis</i> L. var. <i>longispathata</i> Stapf
Türkiye Florası Kayıtları	C1 İzmir: Samsun Dağı' nın kuzey etekleri, Güzelçamlı' nın batısı, s.1.-50 m, D. 41716! Aydın: Kuşadası, Samsun Dağı, Sarıkaya Deres- Ballıburun arası, Kayacık & Yalt. 3482! Muğla: Bodrum, Gleisberg 309! C2 Muğla: Fethiye' nin 15 km güneyi, Ölüdeniz, 50-70 m, fischer FO-13! Antalya: Phellus (Kaş civarı)' un yukarısı, 16 v 1882, Luschan!; Gölbaşı, iv 1882, Luschan.! C3 Antalya: Akseki'nin 28 km kuzeyi, 1300 m, Sorger 62-59-14! C4 Konya: Ermenek'ten Karaman'a doğru 58 km, 1400 m, Hub.-Mor. 10372! İçel: Aydıncık-Ovacık arası, Marais 1508. C6 Adana: Osmaniye'den Fevzipaşa'ya doğru 23 km, Hub.-Mor. 13977! Is: Kastellorizo, Mandhraki, Eleonas, 10-40 m, Stamatiadou 1651B!

	Khios, Aucher 2222!
	Samos: Vathy, Zoodohos Pigi manastırı civarı, 250 m, Stamatiadou 2417!
	Nisiros, Emporios civarı, Papatsou 1059!
	Tilos, Ayios Nicolaos civarı, 180 m, Gathorne-Hardy 137!
	Simi, Ayio Nikolaos manastırı civarı, 300 m, Stamatiadou 1637!
	Rodhos, Lardos-Laerma arası, Feinburn 329!
	Güney & Güneydoğu Anadolu ile Adalar' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	E. Medit. (Doğu Akdeniz) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	LC

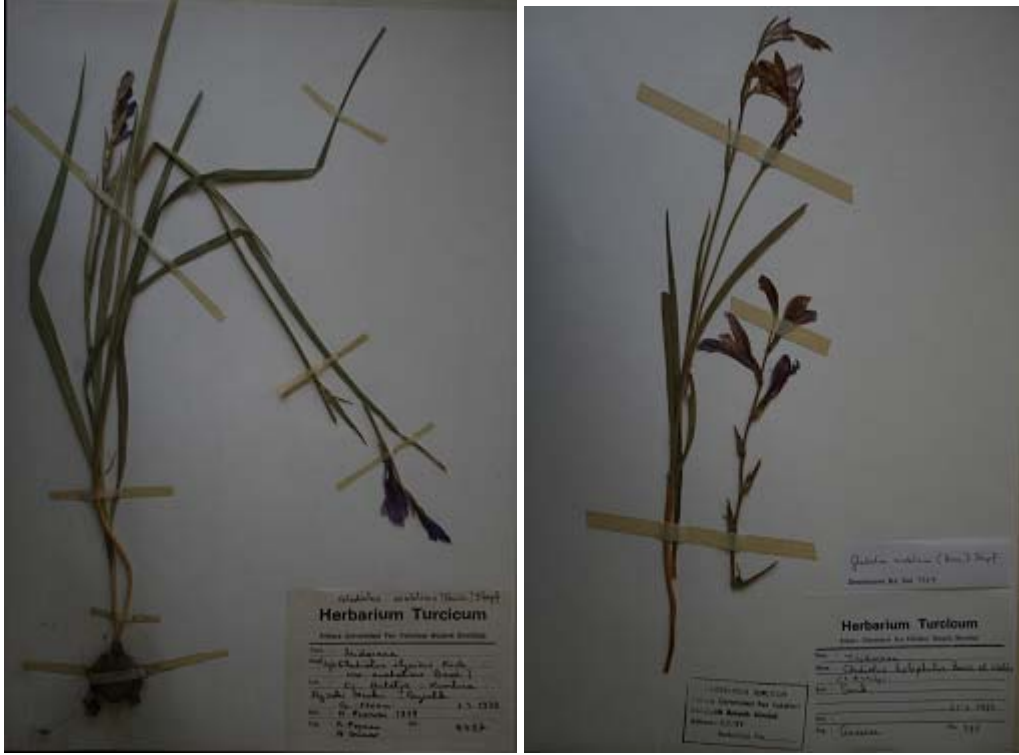
ANK HERBARYUMU

- 1 *Gladiolus anatolicus* (Boiss.) Stapf
Lokalite: C2 Muğla: Bodrum.
Toplayıcı ve Tarih: *Gleisberg*, 03.1937.
Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.
Demirbaş No: 309
- 2 *Gladiolus anatolicus* (Boiss.) Stapf
Lokalite: C3 Antalya: Kumluca, Ayseki mevkii, çayırılık, Ca: 1400 m.
Toplayıcı ve Tarih: *H. Peşmen & A. Güner*, 02.05.1979.
Teşhis Eden: *H. Peşmen*.
Demirbaş No: 4497
- 3 *Gladiolus anatolicus* (Boiss.) Stapf
Lokalite: C3 Antalya: Serik.
Toplayıcı ve Tarih: *Gassner*, 25.04.1937.
Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.
Demirbaş No: 795
- 4 *Gladiolus anatolicus* (Boiss.) Stapf
Lokalite: C4 Antalya: İnekhane yolunda, bozuk çam ormanı.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Birand*, 14.05.1956.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 18 (x2).

Şekil 4.91 *Gladiolus anatolicus* (Boiss.) Stapf

4.6.6* *Gladiolus humilis* Stapf

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

C7 Adıyaman: Nemrut Dağı, 2100 m, Pasche 78/21!

Güneydoğu Anadolu (Mezopotamya)' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik

IUCN Tehlike Kategorisi

EN

ANK Herbaryumu

Yok

4.6.7 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Sinonim

Gladiolus aleppicus Boiss.

Gladiolus armeniacus Hausskn. ex J.N.
Gerard

Gladiolus sintenisii Baker

Gladiolus szovitsii Grossh.

Türkiye Florası Kayıtları

A2(E) İstanbul: Amerikan Koleji civarı, B.
Post!

A4 Bolu: Güvem, Gerede' nin güneydoğusu,
1400 m, Mathew & Tomlinson 4560!

A5 Amasya: Amasya civarı, Maniss. 158!

A7 Sivas: Refahiye-Suşehri arası, 885 m,
Balls 258!

A8 Erzurum: Bayburt-Erzurum arası,
Kassuklu Deresi, v 1853, Huet!

B3 Eskişehir: Sivrihisar-Eskişehir arası, T.
Baytop (ISTE 11197)!

B4 Ankara: Polatlı ilçesi, Ankara' nın 135 km
güneybatısı, 720 m, Hub.-Mor. 13971!

B5 Yozgat: Akdağmadeni-Ankara arası, 1450
m, Ekim 4880!

B6 Sivas: Divriği'nin 28 km kuzeybatısı,
1500 m, Sorger 60-42-84!

B7 Elazığ: Şuşnaz, Harput' un kuzeyi, Sint.
1889:269!

B8 Erzurum: Pasinler-Horasan arası, 1650 m,
D. 29434!

B9 Van: Özalp' ten Erçek' e kadar 5 km,
2150 m, D. 44248!

B10 Kars: Iğdır' ın güneyini geçince, 1100
m, Mathew & Tomlinson 4278!

	C6 Gaziantep: Gaziantep, yaklaşık 1000 m, Haradj. 1907:1463!
	C7 Urfa: Birecik, Çiftlik civarı, 21 iv 1888, Sint. 1888:356 p.p.!
	C8 Mardin: Savur'dan Midyat a doğru 13 km, 1100 m, D. 42507! Başlıca İç Anadolu' da bulunur. Ir.-Tur. (İran-Turan)
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	

ANK HERBARYUMU

- 1 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: A1 Çanakkale: Karabiga.
Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 06.1976.
Teşhis Eden: *T. Ekim*.
Demirbaş No: 1661
- 2 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: A2 İstanbul: Paşaköy, Ömerli Baraj Gölü, alt 200 m.
Toplayıcı ve Tarih: *Do*, 02.06.2001.
Teşhis Eden: *E. Yurdakulol*.
Demirbaş No: 3674
- 3 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: A4 Zonguldak: Yenice, Tirköy, Bokraz bölgesi, Ca: 200 m.
Toplayıcı ve Tarih: *M. Demirörs*, 25.05.1985.
Teşhis Eden: *M. Demirör.s*
Demirbaş No: 1503
- 4 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: A4 Kastamonu: Kastamonu-Araç arası, Kanlıgöl, Çeşme, Ca: 1120
m.
Toplayıcı ve Tarih: *M. Demirörs*, 22.06.1981.
Teşhis Eden: *M. Demirörs*.
Demirbaş No: 357
- 5 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: A4 Kastamonu: Azdavay, Pınarbaşı arası, Ca: 900 m.

Toplayıcı ve Tarih: *O. Ketenoğlu*, 11.06.1979.

Teşhis Eden: *O. Ketenoğlu*.

Demirbaş No: 797

6 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: A4 Ankara: Kalecik.

Toplayıcı ve Tarih: *Gassner*, 02.05.1936.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 279

7 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: A5 Amasya

Toplayıcı: *Manissadjian*

Teşhis Eden: *J. Freyn*.

Demirbaş No: 158 (x2)

8 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: A7 Bayburt: Soğanlı Dağ, Ca: 1200 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 20.04.1975.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 9817

9 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: A8 Rize: Çamlıhemşin, Zilkale çevresi, çayırılık, Ca: 850 m, ,

Toplayıcı ve Tarih: *A. Güner*, 09.06.1982.

Teşhis Eden ve Tarih: *A. Güner*, 22.11.1982.

Demirbaş No: 4405

10 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: B3 Eskişehir: Türkmen Dağı, İnli köyü, Ca: 1100 m.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 17.06.1976.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 2378

11 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: B3 Eskişehir: Hamidiye, Ca: 1000 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 03.07.1945.

- Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.
- 12** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B3 Eskişehir: Hamidiye, Ca: 1000 m.
Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 03.07.1945.
Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.
Demirbaş No: 410
- 13** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B4 Ankara: Kepekli boğazı.
Toplayıcı ve Tarih: *A. Düzenli*, 23.05.1972.
Teşhis Eden: *A. Düzenli*.
Demirbaş No: 242
- 14** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B4 Ankara: Polatlı, Kavuncu köprüsü, 130. Km, buğday tarlası ve step, Ca: 720 m.
Toplayıcı ve Tarih: *H. Birand*, 11.05.1956.
Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.
Demirbaş No: 3 (x2).
- 15** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B4 Ankara: Tuz Gölü kenarı, ekin tarlaları, Ca: 950 m.
Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 01.05.1956.
Teşhis Eden: *H. Bağda*.
- 16** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B4 Ankara: Dikmen, taş ocakları yanı.
Toplayıcı ve Tarih: *R. Çetik*, 02.05.1955.
Teşhis Eden: *R. Çetik*.
Demirbaş No: 227
- 17** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B4 Ankara: Tuz Gölü, Dondurma köyü civarı, tuzlu bataklık, Ca: 900 m.
Toplayıcı ve Tarih: *K. Karamanoğlu & H. Birand*, 01.08.1952.
Teşhis Eden: *H. Birand*.
Demirbaş No: 749

- 18** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B4 Ankara: Telsiz civarı.
Toplayıcı ve Tarih: *B. Kasaplıgil*, 05.1944.
Teşhis Eden: *B. Kasaplıgil*.
- 19** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B4 Ankara: Cebeci, step.
Toplayıcı ve Tarih: *W. Kotte*, 13.05.1932.
Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.
- 20** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B5 Yozgat: Akdağmadeni, nadas, Ca: 1450 m.
Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 05.06.1980.
Teşhis Eden: *T. Ekim*.
Demirbaş No: 4880
- 21** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B5 Yozgat: Akdağmadeni, Akmağdeni-Ankara 5 km, yolun sonu, Ca: 1450 m.
Toplayıcı ve Tarih: *T. Ekim*, 05.06.1980.
Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.
Demirbaş No: 4880
- 22** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B6 Kayseri: Pınarbaşı, Malak Köyü üzeri, Hınzır Dağı, sulu dere içi, Ca: 1750 m.
Toplayıcı ve Tarih: *N. Çelik*, 16.07.1981.
Teşhis Eden ve Tarih: *M. Koyuncu*, 1982.
Demirbaş No: 2005
- 23** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B6 Kayseri: Pazarören, tarla içi.
Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 15.06.1948.
Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.
- 24** *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.
Lokalite: B7 Elazığ: Hedi (Aydınlar) köyü civarı, Ca: 950 m.
Toplayıcı ve Tarih: *H. Evren*, 20.06.1981.

Teşhis Eden: *M. Koyuncu*.

Demirbaş No: 622

25 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: B7 Elazığ: Göl ardı köyü, dere içi batı yamaç, Ca: 1350 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Altan*, 07.05.1979.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 51

26 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: B7 Tunceli: Pertek'in 10 km kuzeyi, Ca: 1800 m.

Toplayıcı: *P. Nijkoff*.

Teşhis Eden ve Tarih: *Kit Tan*, 1984.

Demirbaş No: 1576

27 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: B7 Erzincan: Ilıca, sulak yerlerden.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Bağda*, 16.06.1940.

Teşhis Eden: *H. Bağda*.

28 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: B8 Erzurum: Pasinler, Ca: 1650 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Davis & Hedge*, 12.06.1957.

Teşhis Eden: *Davis & Hedge*.

Demirbaş No: 29434

29 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: C4 Konya: Ermenek-Kazancı yolu üzeri, Ca: 750 m.

Toplayıcı ve Tarih: *H. Sümbül*, 19.05.1985.

Teşhis Eden: *H. Sümbül*.

Demirbaş No: 3290

30 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: C5 Mersin: Silifke.

Toplayıcı ve Tarih: *T. Uslu*, 15.04.1973.

Teşhis Eden: *T. Uslu*.

31 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: C6 Gaziantep: Ca: 900 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 19.04.1935.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 2150

32 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

Lokalite: C6 Gaziantep: Ca: 1000 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Balls*, 17.04.1934.

Teşhis Eden: *Balls*.

Demirbaş No: 789

Şekil 4.92 *Gladiolus atraviolaceus* Boiss.

4.6.8 *Gladiolus micranthus* Stapf

Sinonim

Türkiye Florası Kayıtları

Gladiolus tricolor Stapf

C2 Muğla: Loryma, 11 iv 1882, Luschan!;
Muğla: Fethiye' den Dirmil (Altınyayla)' e
doğru 57 km, 1000 m, Hub.-Mor. 5673!

Burdur: Tefenni ilçesi, Dirmil (Altınyayla)'

in güneyini 6 km geçince tepede, 560 m,
Hub.-Mor. 10371!

Güneybatı Anadolu' da bulunur.

Fitocoğrafik Bölge/Endemizm

E. Medit (Doğu Akdeniz) / Endemik

IUCN Tehlike Kategorisi

VU

ANK HERBARYUMU

1 *Gladiolus micranthus* Stapf

Lokalite: C3 Antalya: Korkuteli yolu, Düzlerçamı üzeri, Ca: 600 m.

Toplayıcı ve Tarih: *Y. Akman*, 16.05.1997.

Teşhis Eden: *Y. Akman*.

Şekil 4.93 *Gladiolus micranthus* Stapf

4.6.9 *Gladiolus halophilus* Boiss. & Heldr

Sinonim

-

Türkiye Florası Kayıtları

B4 Konya: Koçhisar, Dondurma (Halkenli)

	civarı, 900 m, Birand & Kasaplıgil 749!
	Niğde: Koçlar-Eskül arası, Tuz Gölü' nün güneybatısı, yaklaşık 910 m, Leblebici et al. (EGE 16625)!
	C5 Niğde: Bor civarı, 1200 m, Siehe 1910:502!
	Orta Anadolu' da bulunur.
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Ir.-Tur. (İran-Turan) / Endemik
IUCN Tehlike Kategorisi	VU

ANK HERBARYUMU

1 *Gladiolus halophilus* Boiss. & Heldr

Lokalite: B4 Konya: Tuz Gölü, Aksaray, Eskil, Kelek teneği mevki, tuzlu bataklıklar, *Elymus sp.* topluluğu, Ca: 940 m.

Toplayıcı ve Tarih: *M. Aydoğdu*, 05.07.1998.

Teşhis Eden: *Hamzaoğlu*.

Demirbaş No: 3823

2 *Gladiolus halophilus* Boiss. & Heldr

Lokalite: B4 Konya: Aksaray, Eskil bataklıkları.

Toplayıcı ve Tarih: *L. Kurt*, 12.07.2009.

Teşhis Eden: *L. Kurt*.

Demirbaş No: 6003

Şekil 4.94 *Gladiolus halophilus* Boiss. & Heldr

4.6.10* *Gladiolus attilae* Kit Tan, B.Mathew & A.Baytop

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Tip (Türkiye) B7 Elazığ: 22.vi.1991, A.Baytop ISTE 62995 (holo. ISTE; iso. K).
Fitocoğrafik Bölge/Endemizm	Endemik
ANK Herbariumu	Yok

4.6.11 *Gladiolus* inter. *halophilus* et *illyricus*

Sinonim	-
Türkiye Florası Kayıtları	Florada kayıtlı değil.

ANK HERBARYUMU

1 *Gladiolus* inter. *halophilus* et *illyricus*

Lokalite: B7 Erzincan: Ca: 1250 m.

Toplayıcı ve Tarih *Davis & Hedge*, 30.07.1957.

Teşhis Eden ve Tarih: *Davis & Hedge*, 1999.

Demirbaş No: 31846

Şekil 4.95 *Gladiolus inter. halophilus et illyricus*

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Yapılan araştırmalar sonucunda, ANK Herbaryumu'nda bulunan *Iridaceae* familyasına ait 390 bitki örneğinin incelenmesi sonucunda 5 cinse ait 54 tür, 18 alt tür, 3 varyete, 2 forma ve 1 hibrit tür olmak üzere toplam 78 takson tespit edilmiştir.

ANK Herbaryumu'nda bulunan *Iridaceae* familyasına ait 78 taksonun 27 tanesi Türkiye için endemiktir. Familyanın ANK Herbaryumu'ndaki endemizm oranı % 34.6, Türkiye'deki endemizm oranı ise % 42.6'dır.

Iridaceae familyasına ait ANK Herbaryumu'nda bulunan ve Türkiye Florası'nda yer alan taksonlar Çizelge 5.1'de karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir.

Çizelge 5.1 *Iridaceae* familyasına ait taksonların ANK ve Türkiye Florası'ndaki durumu

	Cins	Tür	Türaltı Takson (Alttür Varyete Forma Hibrit)	Endemik	Endemizm Oranı (%)
ANK	5	54	24	27	34.6
Türkiye Florası'nda	6	91	66	67	42.6

Yapılan çalışmalar sonucunda familyanın Flora'da kayıtlı 6 cins, 91 tür ve 66 türaltı taksonundan, *Hermodactylus* Miller cinsi ve bu cinse ait *H. tuberosus* var. *longifolius* (L.) Miller varyetesi ile ayrıca bu cinsin dışında Flora'da kayıtlı olan diğer cinslere ait 82 takson ANK Herbaryumu'nda bulunmamaktadır. ANK Herbaryumu'nda bulunmayan taksonlardan 28'i *Iris*'e, 47'si *Crocus*'a, 3'ü *Romulea*'ya ve 4'ü *Galadiolus*'a aittir.

Cinslerin ANK Herbariyumu ile Türkiye Florası'ndaki takson (tür, alttür, varyete, forma, hibrit ve kültür formu) sayıları karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir. Ayrıca aynı cinslere ait ANK Herbariyumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri de tablo halinde devamında verilmiştir.

Çizelge 5.2 *Iris* cinsinin ANK Herbariyumu ve Türkiye Florası'ndaki takson sayısı

		Tür	Alttür	Varyete	Forma	Kültür Formu
<i>Iris</i>	Türkiye Florası Kayıtları	41	8	7	3	1
	ANK Herbariyumu Kayıtları	25	4	2	2	-

Çizelge 5.3 *Iris* cinsine ait ANK Herbariyumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları

Takson Adı	Tip Lokaliteleri veya Yayılış Alanları
<i>Iris unguicularis</i> Poiret. subsp. <i>carica</i> (Wern. Schulze) A. P. Davis & Jury	-
<i>Iris unguicularis</i> Poiret. subsp. <i>carica</i> (Wern. Schulze) A. P. Davis & Jury var. <i>carica</i>	Tip: [Türkiye C1/C2 ? Muğla] 1843, <i>Pinard</i> (holo. G; iso. BM, P).
<i>Iris unguicularis</i> Poiret. subsp. <i>carica</i> (Wern. Schulze) A. P. Davis & Jury var. <i>syriaca</i> (Wern. Schulze) A.P.Davis & Jury	Güney Anadolu. C6 Hatay: İskenderun; Gaziantep, Fevzipaşa üstünde.
<i>Iris albicans</i> Lange	Kültür

Çizelge 5.3 *Iris* cinsine ait ANK Herbariyumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam)

<i>Iris junania</i> Schott & Kotschy ex Schott	Tip: [Türkiye C5 İçel/Adana] Tauro Ciliciae, Kotschy (holo. W)
<i>Iris taochia</i> Woronov ex Grossh.	Tip: [Türkiye A9 Erzurum] “Kar. Oltu”.
<i>Iris kirkwoodii</i> Chaudhary	Güney Anadolu (Başlıca Amanus). C6 Maraş; Hatay; Gaziantep.
<i>Iris iberica</i> Hoffm.	-
<i>Iris paradoxa</i> Steven	-
<i>Iris barnumae</i> Baker & Foster f. <i>urmiensis</i> (Hoog) Mathew & Wendelbo	Güneydoğu Anadolu. C10 Hakkari: Yüksekova, Esendere, 1750-1850 m, Güner 1716!
<i>Iris nectarifera</i> Güner	-
<i>Iris nectarifera</i> Güner var. <i>nectarifera</i>	Tip: Türkiye C8 Mardin: Kızıltepe, Şenyurt-Tozan Karakolu arası, Suriye sınırı boyunca, yaklaşık 500 m, 17 iv 1979, A. Güner 1858a (holo. HUB, iso. E, K!).
<i>Iris nectarifera</i> Güner var. <i>mardinensis</i> Güner	Tip: Türkiye C8 Mardin: Türkiye C8 Mardin: Kızıltepe, Şenyurt-Tozan Karakolu arası, Suriye sınırı boyunca, yaklaşık 500 m, 17 iv 1979, A. Güner 1858b (holo. HUB, iso. E, K!).
<i>Iris sprengeri</i> Siehe	Tip: [Türkiye B/C 4/5] 6500 fit yükseklikte Konya Torosları'nda, (1980 m), 1903, Siehe.
<i>Iris reticulata</i> Bieb.	-
<i>Iris reticulata</i> Bieb. var. <i>reticulata</i>	Doğu Anadolu. A9 Kars; B8 Bingöl: B9 Erzurum; C6 Maraş; C7 Urfa; C8 Mardin; C9 Hakkari; C10 Hakkari.
<i>Iris reticulata</i> M. Bieb. var. <i>kurdica</i> Ruksans	Tip: (Türkiye) B9 Van: Başkale'nin 27 km güneyi, Hankari'den 60 km önce, 27.v.2004, Ruksans, Seisums & Zetterlund BATM 04-118 (holo. GB).

Çizelge 5.3 *Iris* cinsine ait ANK Herbariyumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam)

<i>Iris pamphylica</i> Hedge	Tip: Türkiye [C3] Antalya: Manavgat-Akseki, Fersunuluni, <i>Pinus brutia</i> ormanı ve mısır tarlasının kenarları, square in T.S., 700 m, 10 iv 1856, Davis & O. Polunin, D. 25845 (holo. E!; iso. K!)
<i>Iris caucasica</i> Hoffm. subsp. <i>caucasica</i>	Kuzeydoğu Anadolu. A9 Kars: Yalnızçam Dağı, Yalnızçam'dan Ardanuç'a doğru, 2300 m, D. 29649! Çoruh: Ardanuç, Urumdere Kalesi üstü, 2300 m, Güner 1430!
<i>Iris caucasica</i> Hoffm. subsp. <i>turcica</i> B. Mathew	Tip: Türkiye B9 Ağrı: Tahir'i geçince, yaklaşık 2500 m, 5 vi 1973, Grey-Wilson & Phillips 50 (holo. K!).
<i>Iris stenoaphylla</i> Hausskn. & Siehe ex Baker	-
<i>Iris stenoaphylla</i> Hausskn. & Siehe ex Baker subsp. <i>allisonii</i> B. Mathew	Tip: Türkiye C3 Antalya: Manavgat-Akseki arası, Çaltı Mevkii, 850 m, <i>Pinus</i> odunları kenarında, 13 v 1979.
<i>Iris aphylla</i> L.	B2 Kütahya: Dereanlı ve Göçebe arasında, Olympus'un doğusunu geçince, 1000 m, Watson et al.
<i>Iris foetidissima</i> L.	İstanbul yakınlarındaki baraj havzası.
<i>Iris (cf) sofarana</i> Foster	Güney Anadolu. C6 Hatay: Belen geçiti üstü İskenderun, 700 m, Watson et al. 825!
<i>Iris reichenbachiana</i> Heuff.	Adalar
<i>Iris celikii</i> Akpulat et K.I. Chr.	Tip: (Türkiye) B6 Sivas: Celalli'den Hafik'e yol boyunca, Hafik'in köyünden önce 1 km, 4.iv.2003, Akpulat 3205 (holo. C; iso. CUFH).

Çizelge 5.3 *Iris* cinsine ait ANK Herbariyumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam)

<i>Iris nezahatiae</i> Güner et H.Duman	Tip: (Türkiye) A8 Artvin: Yusufeli, Kılıçkaya (Ersis) yukarısı, A.Güner 14024, M.Johnson, M.Öztekin, R.Unwin, P.Ravenhill, NGBB 2006-401 (holo. Hb. of NGBB; iso. GAZI).
---	--

Çizelge 5.4 *Hermodactylus* cinsinin ANK Herbariyumu ve Türkiye Florası'ndaki takson sayısı

		Tür	Alttür	Varyete
<i>Hermodactylus</i>	Türkiye Florası Kayıtları	-	-	1
	ANK Herbariyumu Kayıtları	-	-	-

Çizelge 5.5 *Hermodactylus* cinsine ait ANK Herbariyumu'nda bulunmayan takson ve tip lokalitesi veya yayılış alanı

Takson Adı	Tip Lokalitesi veya Yayılış Alanı
<i>Hermodactylus tuberosus</i> (L.) Miller var. <i>longifolius</i> (Sweet) Baker	Türkiye: [B1] İzmir

Çizelge 5.6 *Crocus* cinsinin ANK Herbariyumu ve Türkiye Florası'ndaki takson sayısı

		Tür	Alttür	Varyete	Hibrit
<i>Crocus</i>	Türkiye Florası Kayıtları	37	41	-	1
	ANK Herbariyumu Kayıtları	20	12	-	-

Çizelge 5.7 *Crocus* cinsine ait ANK Herbaryumu' nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları

Takson Adı	Tip Lokaliteleri veya Yayılış Alanı
<i>Crocus baytopiorum</i> Mathew	Tip: Türkiye: [C2] Denizli: Honaz Dağ, Arpacık Yaylası, <i>Pinus nigra</i> altı, 1380 m, 20 ii 1973, A. BaytopnISTE 23781 (holo. K! iso. ISTE!)
<i>Crocus fleischeri</i> Gay	Tip: [Türkiye B1 İzmir] Smyrnae, i-ii 1827, Fleischer (holo. K! iso. E!)
<i>Crocus reticulatus</i> Steven ex Adams subsp. <i>reticulatis</i>	Orta ve Güney Anadolu. A5 Amasya; C4/5 İçel.
<i>Crocus reticulatus</i> Steven ex Adams subsp. <i>hittiticus</i> (T. Baytop & Mathew) Mathew	Tip: Türkiye C4 İçel: Silifke-Gülnar arası, Kandil Boğazı, 750 m, 7 iii 1973, T. Baytop ISTE 23976 (holo. K! iso. ISTE)
<i>Crocus gargaricus</i> Herbert	Tip: [Türkiye B1 Balıkesir] ex monte Gargaro (Gürgen Dağı), Cripps, Clarke & Yalden.
<i>Crocus gargaricus</i> Herbert subsp. <i>herbertii</i> Mathew	Tip: Türkiye [A2(A)] Bursa: Uludağ, Kirazlıyayla'da ıslak çayırlar içinde, 9 iv 1975, C.D. Brickell & B.Mathew 8515 (holo. K!).
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>biflorus</i>	Türkiye'nin Avrupa kesimi, Kuzeybatı Anadolu, Adalar. A1(A) Çanakkale; A2(E) / A2(A) İstanbul; B1 Çanakkale.
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>crewi</i> (Hooker fil.) Mathew	Batı Anadolu. B3 Afyon; C2 Denizli; C3 Isparta.
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>punctatus</i> Mathew	Tip: [C3 Burdur] Burdur-Korkuteli yolu, Çeltiçbeli' ni geçtikten sonra 10 km, 7750 m, 5 v 1979, B. Mathew & T. Baytop 9521 (holo. K!)
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>pseudonubigena</i> Mathew	Tip: [Türkiye C9 Siirt] Eruh, 1000 m, 7 iii 1978, A. Güner 1606 (holo. K! iso. HUB).

Çizelge 5.7 *Crocus* cinsine ait ANK Herbaryumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam)

<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>adamii</i> (Gay) Mathew	Türkiye'nin Avrupa kesimi. A1(E) Kırklareli: Kırklareli'nden Dereköy'e doğru, 470 m, A. Baytop (ISTE 27216)!
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>artviensis</i> (J. Phil.) Mathew	Tip: [Türkiye A8 Çoruh] Lomaşen, 11 i 1910, Andronaki (holo. TBI?).
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>albocoronatus</i> Kerndorff	Tip: Türkiye [C4 veya C5] "Orta Toroslar", 1990, H. Kerndorff & E. Pasche HKEP 9009 (holo. K!).
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>fibroannulatus</i> Kerndorff	Tip: Türkiye [A8 veya A9] Çoruh, sine loc. 400-1000 m, 1993, H. Kerndorff & E. Pasche HKEP 9361 (holo. K!).
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>atrospermus</i> Kerndorff & Pasche	Holotip: (Türkiye) Likya. Muğla: Boncuk Dağları, 1580-1990 m, 10.iii.1997, HKEP 9377 (K).
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>leucostylosus</i> Kerndorff & Pasche	Holotip: (Türkiye) Pisidya. Denizli: Gatma Dağı (Çatma Dağı), 1750-1930 m, 11.iii.2002, HKEP 0214 (K).
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>caelestris</i> Kerndorff et Pasche	Tip: (Türkiye) B2 Uşak: 1200-1400 m, 13.iii.2004, HKEP 0409 (holo. LI).
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>caricus</i> Kerndorff & Pasche	Tip: (Türkiye) C2 Muğla: Batı Mentеше Dağları, 900-1200 m, HKEP 0307, 14.iii.2003 (holo. LI).
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>ionopharynx</i> Kernd. & Pasche	Tip: (Türkiye) C2 Muğla: Batı Mentеше Dağları, 800-1200 m, HKEP 0306, 14.iii.2003 (holo. LI).
<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>yataganensis</i> Kerndoff et Pasche	Tip: (Türkiye) C2 Muğla: Doğu Mentеше Dağları, 1000-1200 m, 18.iii.2004, HKEP 0402 (holo. LI).

Çizelge 5.7 *Crocus* cinsine ait ANK Herbaryumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam)

<i>Crocus adanensis</i> T. Baytop & Mathew	Tip: Türkiye C6 Adana: Haruniye, Kurt kalesi, 750 m, <i>Juniperus</i> & <i>Quercus maquis</i> , 4 iii 1973, T. Baytop (ISTE 23969) (holo. K! iso. ISTE!)
<i>Crocus flavus</i> Weston subsp. <i>dissectus</i> T. Baytop & Mathew	Tip: Türkiye B2 Kütahya: Efendi Köprüsü-Gediz arası, <i>Pinus</i> ve <i>Cistus</i> ile <i>Scilla bifolia</i> içinde, 1200 m, 31 iii 1973, T. Baytop (ISTE 23990) (holo. K!)
<i>Crocus olivieri</i> Gay subsp. <i>balansae</i> (Gaye x Bayer) Mathew	Tip: [Türkiye B1 İzmir] Smyrna civarı, Balansa (holo. K!)
<i>Crocus olivieri</i> Gay subsp. <i>istanbulensis</i> Mathew	Tip: Türkiye A2(A) İstanbul: Taşdelen, 150 m, makide, 11 iii 1981, T. Baytop ISTE 46030 (holo. K! iso. ISTE).
<i>Crocus candidus</i> E.D.Clarke	Tip: Türkiye [B1 Balıkesir] Kaz Dağı üstünde, iii 1806, E.D. Clarke (holo. FI).
<i>Crocus kotschyanus</i> C. Koch subsp. <i>suworowianus</i> (C. Koch) Mathew	Orta ve Kuzey Anadolu. A7 Trabzon / Gümüşhane; A8 Rize / Gümüşhane / Erzurum; A9 Çoruh / Kars; B7 Erzincan; B8 Erzurum.
<i>Crocus kotschyanus</i> C. Koch subsp. <i>hakkariensis</i> Mathew	Tip: Türkiye C10 Hakkari: Yüksekova-Şemdinli arası, Yüksekova'dan 15 km, 1100 m, 27 ix 1974, T. Baytop (ISTE 31140) (holo K! iso. E! ISTE!).
<i>Crocus karduchorum</i> Kotschy ex Maw	Tip: [Türkiye B9? Van/Bitlis/Siirt] Müküşirvan arasındaki dağ silsilesi, 1830 m, 27 ix 1859, Kotschy (holo. W? İso. K!).

Çizelge 5.7 *Crocus* cinsine ait ANK Herbaryumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam)

<i>Crocus pallasii</i> Goldb. subsp. <i>pallasii</i>	Türkiye'nin Avrupa kesimi, Kuzey, Batı, Orta ve Güney Anadolu. A1(E) Edirne; A1(A) Çanakkale; A3 Bilecik; A5 Çorum; B1 İzmir; B5 Niğde; B6 Maraş; B7 Elazığ; C1 Aydın; C2 Antalya; C4 İçel; C5 Adana.
<i>C. pallasii</i> Goldb. subsp. <i>turcicus</i> Mathew	Tip: Türkiye C6 Gaziantep: Urfa-Gaziantep yolu arası, Gaziantep'ten 22 km, 800m, 3 xi 1973, T. Baytop & Mathew (ISTE 27025) (holo. K! iso. ISTE!).
<i>Crocus pallasii</i> Goldb. subsp. <i>dispathaceus</i> (Bowles) Mathew	Tip: [Kuzey Suriye/Türkiye?] Kültür. (iso. K!)
<i>Crocus sativus</i> L.	Kültür
<i>Crocus asumaniae</i> Mathew	Tip: Türkiye C3 Antalya: Akseki civarı, 900 m, 6 ix 1976, T. Baytop ISTE 36254 (holo. K! iso. E! ISTE!)
<i>Crocus cancellatus</i> Herbert	-
<i>Crocus cancellatus</i> Herbert subsp. <i>mazziaricus</i> (Herbert) Mathew	Kuzeybatı, Batı ve Orta Anadolu, Adalar. A2(A) Kocaeli; B1 Balıkesir; C1 Muğla / Aydın; C1 / 2 Muğla; C2 Aydın / Denizli.
<i>Crocus cancellatus</i> Herbert subsp. <i>lycius</i> Mathew	Tip: Türkiye C3 Antalya: Korkuteli ve Elmalı arasında, 1050 m, <i>Quercus</i> içinde, 7 ix 1976, T. Baytop ISTE 36256 (holo. K! iso. ISTE!).
<i>Crocus cancellatus</i> Herbert subsp. <i>pamhylicus</i> Mathew	Tip: Türkiye C3 Antalya: Manavgat-Akseki yolu arasında, Karpuz Çay vadisi, 250 m, <i>Pinus</i> ve <i>Cistus maquis</i> içinde, 26 xi 1967, A.R. Mitchell (holo. K!).

Çizelge 5.7 *Crocus* cinsine ait ANK Herbaryumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam)

<i>Crocus speciosus</i> Bieb. subsp. <i>speciosus</i>	Kuzey, Orta ve Güney Anadolu. A3 Bolu / Zonguldak; A7 Gümüşhane; B3 Konya; B5 Niğde; B6 Kayseri / Sivas; C3 Konya / Isparta.
<i>Crocus speciosus</i> Bieb. subsp. <i>xantholaimos</i> Mathew	Tip: Türkiye A5 Sinop: Kabalı ve Boyabat arasını geçince, 9 vi 1979, çiçek ekimi de 1 x 1979, Mertens, Pasche & Richter 79/27 (holo. K!).
<i>Crocus tournefortii</i> Gay	Adalar
<i>Crocus boissieri</i> Maw	Tip: [Türkiye C5 İçel] Kilikya'daki Corycus mağarası civarı, 30 vi 1853, Tchihatcheff (holo. G!).
<i>Crocus wattiorum</i> (B. Mathew) B. Mathew	Tip: Türkiye [C2/C3] Antalya, Tahtalı Dağı, 6 xi 1986, P. & P. Watt s.n., cult B. Mathew, fl. 20 x 1994 (holo. K!).
<i>Crocus pascheri</i> Kerndorff	Tip: Türkiye [C5 veya C6] “Batı Toros Dağları”, 1990, H. Kerndorff & E. Pasche HKEP 9034 (holo. K!).
<i>Crocus kerndorffiorum</i> Pasche	Türkiye [C4 veya C5] “Orta Toros Dağları”, 1990, H. Kerndorff & E. Pasche HKEP 9034 (holo. K!).
<i>Crocus mathewii</i> Kerndorff & Pasche	Türkiye [C2/C3] Antalya, “Likya Torosları”, 16 xi 1992, H. Kerndorff & E. Pasche HKEP 929! (holo. K!).
<i>Crocus wattiorum</i> (B. Mathew) B. Mathew	Tip: Türkiye [C2/C3] Antalya, Tahtalı Dağ, 6 xi 1986, P. & P. Watt s.n., cult B. Mathew, fl. 20 x 1994 (holo. K!).
<i>Crocus paschei</i> Kerndorff	Tip: Türkiye [C5 veya C6] “Doğu Toros Dağları”, 1990, H. Kerndorff & E. Pasche HKEP 9034 (holo. K!).

Çizelge 5.7 *Crocus* cinsine ait ANK Herbariyumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokaliteleri veya yayılış alanları (devam)

<i>Crocus kerndorffiorum</i> Pasche	Tip: Türkiye [C5 veya C6] “Orta Toros Dağları”, 1990, H. Kerndoff & E. Pasche HKEP 9034 (holo. K!).
<i>Crocus mathewii</i> Kerndoff & Pasche	Tip: Türkiye [C2/C3] Antalya, “Likya Toros Dağları”, 16 xi 1992, H. Kerndorff & E. Pasche HKEP 9291 (holo. K!).
<i>Crocus x paulineae</i> Pasche & Kerndoff	Holotip: (Türkiye) Bolu: Abant Dağları, 1400-1800 m, 21.03.1995 HKEP 9516 (K).

Çizelge 5.8 *Romulea* cinsinin ANK Herbariyumu ve Türkiye Florası'ndaki takson sayısı

		Tür	Altür	Varyete
<i>Romulea</i>	Türkiye Florası Kayıtları	2	3	3
	ANK Herbariyumu Kayıtları	2	2	1

Çizelge 5.9 *Romulea* cinsine ait ANK Herbariyumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokalitesi veya yayılış alanı

Takson Adı	Tip Lokalitesi veya Yayılış Alanı
<i>Romulea bulbocodium</i> (L.) Seb. & Mauri var. <i>bulbocodium</i>	Başlıca Batı ve Güney Anadolu, Adalar. B1 İzmir; C1 Aydın; C2 / 3 Antalya; C6 Gaziantep.
<i>Romulea bulbocodium</i> (L.) Seb. & Mauri var. <i>leichtliniana</i> (Heldr. ex Hal.) Bég	Güney Anadolu, Adalar. C5 Hatay: Yayladağ, 600 m, Rix 1366!
<i>Romulea ramiflora</i> Ten subsp. <i>ramiflora</i>	Batı Türkiye, Güney Anadolu (Amanus), Adalar. A2(E) İstanbul; B1 Balıkesir; C1 Aydın; C6 Hatay.

Çizelge 5.10 *Gladiolus* cinsinin ANK Herbariyumu ve Türkiye Florası'ndaki takson sayısı

		Tür	Alttür	Varyete	Hibrit
<i>Gladiolus</i>	Türkiye Florası Kayıtları	10	-	-	-
	ANK Herbariyumu Kayıtları	6	-	-	1

Çizelge 5.11 *Gladiolus* cinsine ait ANK Herbariyumu'nda bulunmayan taksonlar ve tip lokalitesi veya yayılış alanı

Takson Adı	Tip Lokalitesi veya Yayılış Alanı
<i>Gladiolus antakiensis</i> A.P.Hamilton	Tip: Türkiye C9 Mardin: Silopi ilçesi, Hessana üstündeki Cudi Dağı, 1200-1400 m, 11 v 1966, Davis 42791 (holo. E!).
<i>Gladiolus illyricus</i> W. Koch.	Batı Anadolu, Adalar. A2(E/A) İstanbul; C1 İzmir; C2 Muğla; C3 Antalya.
<i>Gladiolus humilis</i> Stapf	Tip: [Türkiye C7 Adıyaman] Nemrut Dağı, Kjahta, 19 vi 1883, Lauschan (holo. WU!).
<i>Gladiolus attilae</i> Kit Tan, B.Mathew & A.Baytop	Tip (Türkiye) B7 Elazığ: 22.vi.1991, A.Baytop ISTE 62995 (holo. ISTE; iso. K).

Hikmet Birand tarafından 1943 yılında Azap çayırından toplanan bir örnek Mgf. tarafından *I. falcifolia* olarak teşhis edilmiş ancak daha sonra 1977 yılında A.Güner tarafından *I. acutiloba* C.A.Meyer subsp. *lineolata* (Treutv.) Mathew et Wendelbo olarak düzeltilmiştir. 1984 yılında Türkiye Florası'nın 8. cildinin yazımı sırasında *I. acutiloba* C.A.Meyer subsp. *lineolata* (Treutv.) Mathew et Wendelbo alttürü *I.sprengeri* türü adı altında toplanmış olmakla birlikte bu örnek değerlendirilmeye alınmadığından orijinal etiketi ile korunmuş olarak ANK Herbariyumu'nda yer almaktadır.

ANK Herbariyumu'nda bulunan, *Iridaceae* familyasına ait endemik taksonlar, yayılış alanlarıyla beraber Çizelge 5.12'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.12 *Iridaceae* familyası'na ait ANK Herbariyumu'nda bulunan endemik taksonlar ve yayılış alanları

ANK' taki Endemik Taksonlar	Yayılış Alanları
1. <i>Iris xanthospuria</i>	Güney Anadolu
2. <i>Iris kerneriana</i>	Kuzey Anadolu ve İç kesimler
3. <i>Iris purpureobracteata</i>	Kuzey, Batı ve Orta Anadolu
4. <i>Iris schachtii</i>	Orta Anadolu
5. <i>Iris sari</i>	İç kesimler ve Güney Anadolu
6. <i>Iris histrioides</i>	Kuzey Anadolu
7. <i>Iris danfordiae</i>	Kuzey, Orta ve Güney Anadolu
8. <i>Iris stenophylla</i> subsp. <i>stenophylla</i>	Güney Anadolu
9. <i>Iris galatica</i>	Doğu ve Orta Anadolu
10. <i>Crocus abantensis</i>	Kuzeybatı Anadolu
11. <i>Crocus ancyrensis</i>	Kuzey ve Orta Anadolu
12. <i>Crocus sieheanus</i>	Güney ve Orta Anadolu
13. <i>Crocus danfordiae</i>	Güney ve Orta Anadolu
14. <i>Crocus pestalozzae</i>	Kuzeybatı Anadolu
15. <i>Crocus biflorus</i> subsp. <i>nubigena</i>	Batı ve Güneybatı Anadolu
16. <i>Crocus biflorus</i> subsp. <i>isauricus</i>	Güney Anadolu
17. <i>Crocus biflorus</i> subsp. <i>pulchricolor</i>	Kuzeybatı Anadolu
18. <i>Crocus aeriis</i>	Kuzeydoğu Anadolu
19. <i>Crocus leichtlinii</i>	Doğu Anadolu
20. <i>Crocus antalyensis</i>	Güney Anadolu
21. <i>Crocus kotschyanus</i> subsp. <i>cappadocicus</i>	Anadolu'nun iç kesimleri
22. <i>Crocus cancellatus</i> subsp. <i>cancellatus</i>	Güney Anadolu
23. <i>Crocus speciosus</i> subsp. <i>ilgazensis</i>	Kuzey Anadolu
24. <i>Crocus nerimaniae</i>	Batı Anadolu
25. <i>Gladiolus anatolicus</i>	Güney ve Güneybatı Anadolu
26. <i>Gladiolus micranthus</i>	Güneybatı Anadolu
27. <i>Gladiolus halophilus</i>	Orta Anadolu

ANK Herbariyumu'ndaki *Iridaceae* familyasının tür zenginliği yönünden cinsleri ve bu cinslere ait tür, türaltı taksonlar (alttür, varyete, forma ve hibrit) ile bitki örnek sayıları aşağıdaki gibidir.

Çizelge 5.13 ANK Herbariyumu'ndaki *Iridaceae* familyasının tür zenginliği yönünden cinsleri ve bu cinslere ait tür, türaltı taksonlar (alttür, varyete, forma ve hibrit) ile bitki örnek sayıları

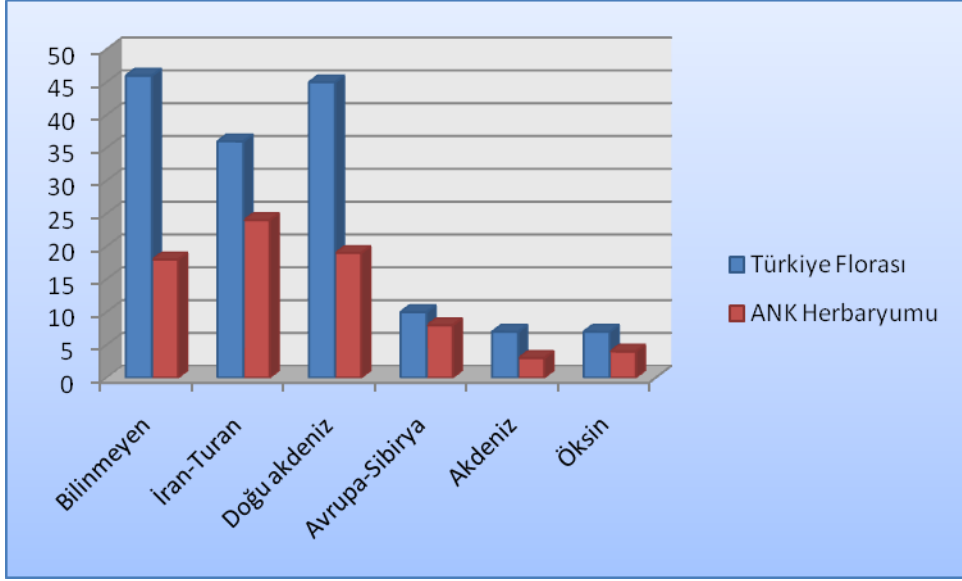
Cins Adı	Tür	Alttür	Varyete	Forma	Hibrit	Örnek Sayısı
<i>Iris</i>	25	4	2	2	-	144
<i>Gynandriris</i>	1	-	-	-	-	14
<i>Crocus</i>	20	12		-	-	157
<i>Romulea</i>	2	2	1	-	-	10
<i>Gladiolus</i>	6	-	-	-	1	65

Buna göre *Iris* 33 takson ile ANK Herbariyumu'nda ki *Iridaceae* familyası içerisinde en çok sayıya sahip cins olup bunu *Crocus* 32 taksonla, *Gladiolus* 7 taksonla, *Romulea* 5 taksonla ve *Gynandriris* 1 takson ile takip etmektedir.

ANK Herbariyumu'nda incelenen 78 taksonun fitocoğrafik bölgelere dağılımı şöyledir: İran-Turan elementi 24 (% 32), Akdeniz elementi 3 (% 4), Doğu Akdeniz elementi 18 (% 24), Avrupa- Sibiryaya elementi 8 (% 10.6), Öksin elementi 4 (% 5.3) ve Bilinmeyen 15 (% 20)'dir.

Çizelge 5.14 ANK Herbariyumu ve Türkiye Florası'nın fitocoğrafik bölgeleri

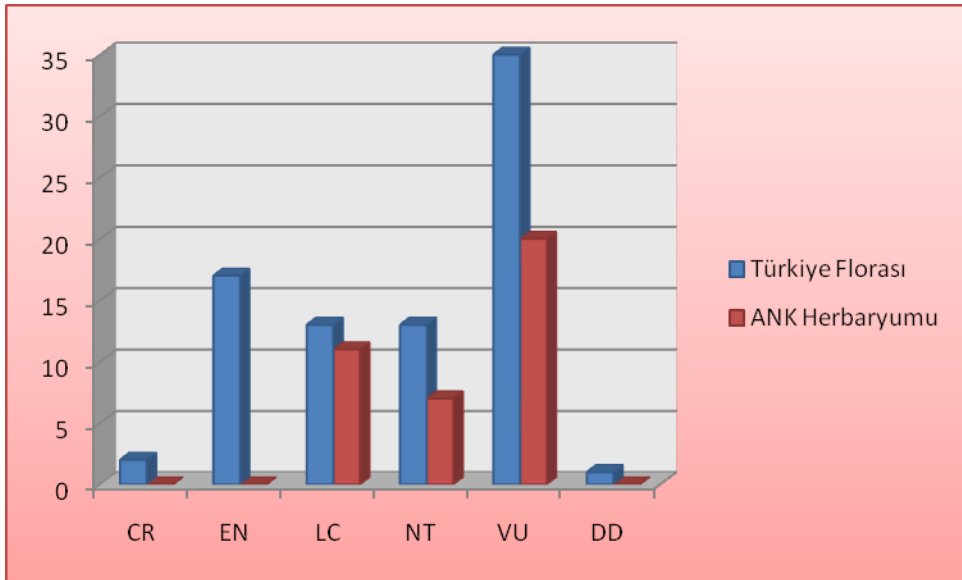
	İran-Turan	Akdeniz	Doğu Akdeniz	Avrupa-Sibiryaya	Öksin	Bilinmeyen
ANK Herbariyumu	24	3	19	8	4	18
Türkiye Florası	36	7	45	10	7	46

Şekil 5.1 ANK Herbariyumu ve Türkiye Florası'nın fitocoğrafik bölgeleri

Çizelge 5.15 *Iridaceae* familyasına ait ANK Herbariyumu ve Flora'da kayıtlı olan taksonların tehlike kategorileri

	LC	NT	VU	EN	CR	DD
ANK Herbariyumu	11	7	20	-	-	-
Türkiye Florası	13	13	35	17	2	1

Şekil 5.2 IUCN Tehlike Kategorileri Dağılım Grafiği

ANK Herbariyumu'nda yapılan çalışmalar sırasında gözden geçirilen örneklerde tip örneklerine **rastlanmamıştır**.

Daha önceki çalışmalara göre yapılan takson değişikliklerinden 25 tanesi *Iris*, 11 tanesi *Crocus*, 11 tanesi *Gladiolus*, 2 tanesi *Romulea* ve 1 tanesi *Gynandriris* cinsine aittir. Takson değişiklikleri Çizelge 5.16'da listelenmiştir.

Çizelge 5.16 ANK'ta bulunan *Iridaceae* familyasına ait yapılan takson değişiklikleri

Demirbaş No	Tür	Tür Değişikliği
156	<i>Iris persica</i> L. ▪ J. Freyn	<i>Iris galatica</i> Siehe ▪ A. Güner/1994
-	<i>Iris guldenskaedkiana</i> Lepech. ▪ H. Bağda/27.05.1944	<i>Iris pseudacorus</i> L. ▪ A. Güner/1977
10927	<i>Iris orientalis</i> Miller (x2) (Syn. <i>I. ochroleuca</i>) ▪ H. Birand/17.07.1958	<i>Iris spuria</i> subsp. <i>musulmanica</i> (Fomin) Takht. (x2) ▪ A. Güner/1977
1571	<i>Iris orientalis</i> Miller (Syn. <i>I. ochroleuca</i>) ▪ R. Çetik/30.06.1974	<i>Iris sp.</i> (germanica group) -
1429	▪ H. Bağda / 28.06.1948	<i>Iris orientalis</i> Miller ▪ A. Güner/1977
1486	<i>Iris flavescens</i> D.C. (x2) ▪ H. Bağda/17.05.1947	<i>Iris schachtii</i> Markgraf (x2) ▪ A. Güner/1977
5381	<i>Iris suaveolens</i> Boiss. & Reuter (Syn. <i>I. mellita</i> Janka) ▪ T. Ekim & R. İlarlan/ 22.05.1981	<i>Iris schachtii</i> Markgraf ▪ F. Koca/12.07.1982
9371	<i>Iris suaveolens</i> Boiss. & Reuter (x2) (Syn. <i>I. mellita</i> Janka) ▪ Y. Akman/08.05.1978	<i>Iris attica</i> Boiss. et Heldr. (x2) ▪ F. Koca/12.07.1982

Çizelge 5.16 ANK'ta bulunan *Iridaceae* familyasına ait yapılan takson değişiklikleri (devam)

28592	<i>Iris heylandiana</i> Boiss. & Reuter ▪ A. Güner/1977	<i>Iris gatesii</i> Foster ▪ A. Güner/1978
69	<i>Iris acutiloba</i> ▪ H. Bağda & T. Baytop/4-11.5.1942	<i>Iris sari</i> Schott ex Baker -
4717	<i>Iris falcifolia</i> Bge. ▪ Mgf./10.05.1935	<i>Iris sari</i> Schott ex Baker ▪ A. Güner/1977
153a	<i>Iris falcifolia</i> Bge. ▪ Mgf./05.05.1933	<i>Iris sari</i> Schott ex Baker ▪ A. Güner/1977
1511	<i>Iris falcifolia</i> Bge. ▪ Mgf.	<i>Iris sari</i> Schott ex Baker ▪ A.Güner/1977
-	<i>Iris falcifolia</i> Bge. ▪ B.Kasaplıgil & Mgf./13.05.1945	<i>Iris sari</i> Schott ex Baker ▪ A. Güner/1977
259	<i>Iris falcifolia</i> Bge. ▪ Gassner/29.04.1936	<i>Iris sari</i> Schott ex Baker ▪ A. Güner/1977
1509	<i>Iris flavescens</i> D.C. ▪ H. Bağda/14.05.1948	<i>Iris sari</i> Schott ex Baker ▪ A. Güner/1977
1522	<i>Iris reticulata</i> Bieb. ▪ Mgf.	<i>Iris persica</i> L. ▪ A. Güner/1977
1527	<i>Iris persica</i> L. ▪ Mgf.	<i>Iris histrioides</i> (Wilson) Arnott ▪ A. Güner/1977
577	<i>Iris bornmülleri</i> Hausskn. ▪ Manissadjian	<i>Iris danfordiae</i> (Baker) Boiss. ▪ A. Güner/1977
28638	<i>Iris persica</i> L. ▪ A. Güner/26.05.1957	<i>Iris pseudocaucaşica</i> Grossh. ▪ A. Güner/1994
183	<i>Iris caucasica</i> Hoffm. ▪ Mgf./15.04.1933	<i>Iris persica</i> L. ▪ A. Güner/1977

Çizelge 5.16 ANK'ta bulunan *Iridaceae* familyasına ait yapılan takson değişiklikleri (devam)

-	<i>Iris falcifolia</i> Bge. ▪ Mgf./05.1943	<i>Iris acutiloba</i> C.A. Mayer subsp. <i>lineolata</i> (Trautv.) Mathew et Wendelbo ▪ A. Güner/1977
-	<i>Crocus sisyrinchium</i> ▪ H. Bağda/1939	<i>Gynandriris sisyrinchium</i> (L.) Parl. ▪ A. Güner
8285	<i>Crocus pestalozzae</i> Boiss. [Syn. <i>C. biflorus</i> Miller var. <i>nubigenus</i> (Herbert) Maw] ▪ Y. Akman/24.03.1971	<i>Crocus danfordiae</i> Maw ▪ S. Yüzbaşıoğlu/17.02.2005
184	<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>nubigena</i> ▪ Mgf./02.02.1936	<i>Crocus danfordiae</i> Maw ▪ S. Yüzbaşıoğlu/17.02.2005
228	<i>Crocus pestalozzae</i> Boiss. [Syn. <i>C. biflorus</i> Miller var. <i>nubigenus</i> (Herbert) Maw] ▪ Mgf./22.03.1929	<i>Crocus danfordiae</i> Maw ▪ S. Yüzbaşıoğlu/17.02.2005
83	<i>Crocus pestalozzae</i> Boiss. [Syn. <i>C. biflorus</i> Miller var. <i>nubigenus</i> (Herbert) Maw] ▪ B. Sayın/10.03.1980	<i>Crocus biflorus</i> Miller -
497	<i>Crocus biflorus</i> Miller ▪ O. Ketenoğlu/23.04.1976	<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>pulchricolor</i> (Herbert) Mathew ▪ S. Yüzbaşıoğlu/17.02.2005
25787	<i>Crocus biflorus</i> Miller ▪ Davis & Polunin/09.04.1956	<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>isauricus</i> (Siehe ex Bowles) Mathew ▪ S. Yüzbaşıoğlu/17.02.2005

Çizelge 5.16 ANK'ta bulunan *Iridaceae* familyasına ait yapılan takson değişiklikleri (devam)

13192	<i>Crocus biflorus</i> Miller ▪ Y. Akman/24.02.1984	<i>Crocus danfordiae</i> Maw ▪ S. Yüzbaşıoğlu/17.02.2005
516	<i>Crocus biflorus</i> Miller ▪ H. Evren/23.04.1981	<i>Crocus leichtlinii</i> (D. Dewar) Bowles ▪ M. Koyuncu/1981
224	<i>Crocus minus</i> (x2) ▪ R. Çetik & E. Yurdakulol/ 20.05.1967	<i>Crocus aereus</i> Herbert (x2) -
9268	<i>Crocus minus</i> ▪ Y. Akman & Quezel/ 20.05.1076	<i>Crocus aereus</i> Herbert -
3599	<i>Crocus biflorus</i> Miller subsp. <i>pulchricolor</i> (Herbert) Mathew (x2) ▪ E. Yurdakulol/09.03.2001	<i>Romulea columnae</i> Seb. & Mauri subsp. <i>columnae</i> (x2) ▪ S. Yüzbaşıoğlu/17.02.2005
2310	<i>Gladiolus anatolicus</i> (Boiss.) Stapf (Syn. <i>Gladiolus illyricus</i> var. <i>anatolicus</i>) ▪ Balls/19.05.1935	<i>Gladiolus italicus</i> Miller ▪ Kit Tan/1984
3317	<i>Gladiolus atraviolaceus</i> Boiss. ▪ Y. Akman/24.05.1966	<i>Gladiolus italicus</i> Miller ▪ Kit Tan/1984
18	<i>Gladiolus italicus</i> Miller (x2) (Syn. <i>Gladiolus segetum</i> Ker-Gawler) ▪ H. Birand/14.05.1956	<i>Gladiolus anatolicus</i> (Boiss.) Stapf (x2) ▪ Kit Tan/1984
795	<i>Gladiolus halophilus</i> Boiss. & Heldr. ▪ Gassner/25.04.1937	<i>Gladiolus anatolicus</i> (Boiss.) Stapf ▪ Kit Tan/1984
-	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.	<i>Gladiolus kotschyanus</i> Boiss.

Çizelge 5.16 ANK'ta bulunan *Iridaceae* familyasına ait yapılan takson değişiklikleri (devam)

410	<i>Gladiolus halophilus</i> Boiss. & Heldr. ▪ H. Bağda/03.07.1945	<i>Gladiolus atraviolaceus</i> Boiss. ▪ Kit Tan/1984
-	<i>Gladiolus halophilus</i> Boiss. & Heldr. ▪ H. Bağda/03.07.1945	<i>Gladiolus atraviolaceus</i> Boiss. ▪ Kit Tan/1984
158	<i>Gladiolus italicus</i> Miller (x2) (Syn. <i>Gladiolus segetum</i> Ker-Gawler) ▪ Manissadjian	<i>Gladiolus atraviolaceus</i> Boiss. (x2) ▪ J. Freyn
-	<i>Gladiolus italicus</i> Miller (Syn. <i>Gladiolus segetum</i> Ker-Gawler) ▪ H. Bağda/15.06.1948	<i>Gladiolus atraviolaceus</i> Boiss. ▪ Kit Tan/1984

ANK Herbariyumu'ndaki *Iridaceae* familyası üzerinde yapılan gözden geçirme ve iyileştirme çalışmalarında *Crocus* cinsine ait 2 taksonun flora tanımlarına uygunluk göstermedikleri tespit edilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Takson değişiklikleri Çizelge 5.17'de listelenmiştir.

Çizelge 5.17 ANK Herbariyumu'nda bulunan *Iridaceae* familyasına ait tarafımızca yapılan takson değişiklikleri

Demirbaş No	Takson	Tayin Edilen Takson
529	<i>Crocus vallicola</i> Herb. ▪ A.Düzenli / 07.10.1973	<i>Crocus speciosus</i> Bieb. ▪ E.Özdeniz / 17.06.2009
775	<i>Crocus pestalozzae</i> Boiss. [Syn. <i>C. biflorus</i> Miller var. <i>nubigenus</i> (Herbert) Maw] ▪ H.Bağda / 25.03.1943	<i>Crocus danfordiae</i> Maw ▪ E.Özdeniz / 13.07.2009

Çizelge 5.18 *Crocus vallicola* ile *Crocus speciosus* arasındaki morfolojik farklılıklar

	<i>Crocus vallicola</i> Herb.	<i>Crocus speciosus</i> Bieb.
Periant Segmentleri	Tepede sülüksü şekilde uzamış	Obtus, sivri veya bazen küt akümenli
Yaprak	1.5-2.5 mm genişliğinde	4-5 mm genişliğinde
Profil	Var	Yok
Brakteol	Yok	Var

Çizelge 5.19 *Crocus pestalozzae* ile *Crocus danfordiae* arasındaki morfolojik farklılıklar

	<i>Crocus pestalozzae</i> Boiss. [Syn. <i>C. biflorus</i> Miller var. <i>nubigenus</i> (Herbert) Maw]	<i>Crocus danfordiae</i> Maw
Periant Segmentleri	Dış yüzünde çizgili değil	Çoğunlukla çizgili damarlı veya dış yüzünde lekeli
Katafil	Yeşil	Zarımsı
Filament	Tabanda siyah lekeli	Tabanda siyah lekeli değil

Listelerin hazırlanmasında veritabanı programı kullanılmıştır. Daha önce DOS işletim sistemi altında hazırlanmış olan liste temel alınarak tahrip olan datalar her bir örnek tek tek elden geçirilerek örneklere ait veriler yenilenmiş, Windows XP altında çalışır duruma getirilerek *Iridaceae* familyası takson listesi hazırlanmıştır. *Iridaceae* familyasına ait bitki örneklerinin etiket bilgilerinin [Familya, Cins, Tür, Alttür, Varyete, Kare (Grid Sisteme Göre), İl, İlçe, Lokalite, Habitat, Minimum ve Maksimum Yükseklikler, Toplayıcı Adı, Teşhis Eden Kişi Adı] her türlü arama, görüntüleme ve çıktı alma işlemleri Windows XP altında çalışan veritabanı programı kullanılarak hazırlanmıştır (Geven vd. 2008).

Bunun sonucunda, bilimsel çalışmalara ışık tutacak olan ANK Herbariyumu Demirbaş Listesi Hazırlanmış olmaktadır.

Demirbaş listesinin hazırlanması aşamasında herbaryumdaki verilerin bilgisayara girilmesinde özel bir program (paket program) kullanılmıştır. Demirbaş listesinde her bitki türü için şu kayıtlar bulunmaktadır:

1) Demirbaş listesinin sol kısmında;

a) Bitkinin ait olduğu familya,

b) Bitkinin Latince adı,

c) Davis'in Grid sisteminde bitkinin hangi kareye ait olduğu ve bu karedeki ilin adı,

d) Bitkinin kim tarafından toplandığı ve toplayıcı tarafından verilen numara,

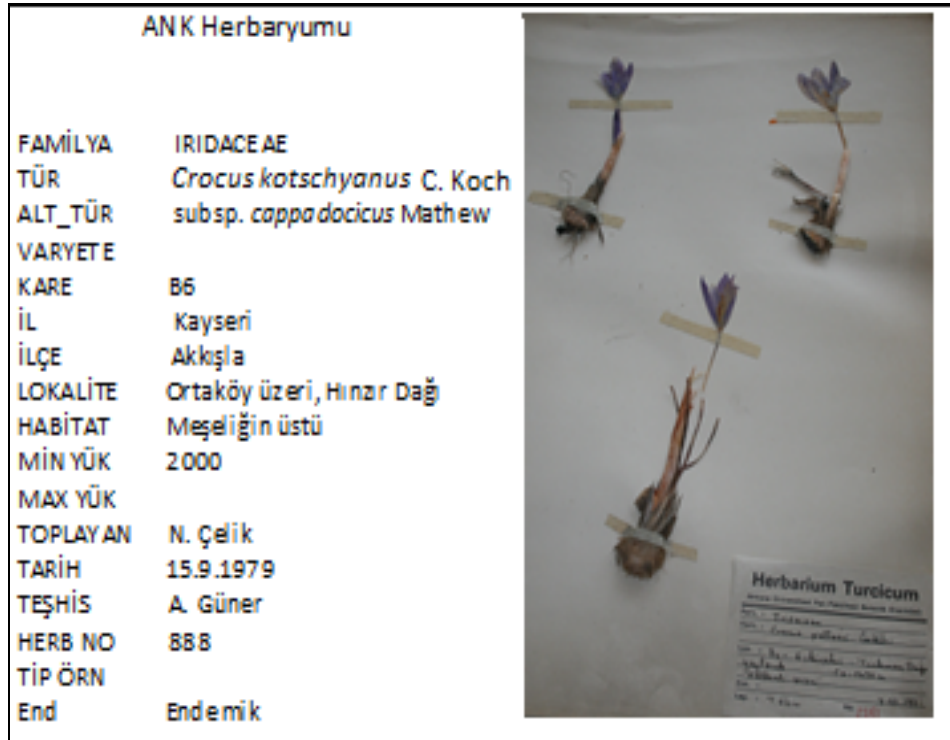
e) Bitkinin toplandığı tarih,

f) Bitkinin yetiştiği ekolojik çevre,

2) Demirbaş listesinin sağ tarafında;

a) Demirbaş numarası.

Yukarıda belirtilen işlemler herbaryumda bulunan *Iridaceae* familyasına ait 390 örnek için tek tek yapılmıştır. Listelerin hazırlanmasında kullanılan veritabanı programı Şekil 5.3, Çizelge 5.20 – 5.21'de gösterilmiştir.

Şekil 5.3 Veritabanı Programı Herbaryum Örneğine Ait Etiket ve Resim Sayfası

Herbaryum incelemeleri süresince bitki örneklerine zarar vermeden çalışmaya özen gösterilmiştir. Bunun yanı sıra ANK Herbaryumu'nda bulunan *Iridaceae* familyasına ait zarar görmüş örneklerin dosya ve gömlekleri değiştirilmiş, bunların üzerlerindeki etiketler aslına uygun olarak yenilenmiş ve kartonlardaki bitkiler teşhis ve tanımlama tarihlerine göre sıraya dizilmiştir. Aynı zamanda herbaryumda bulunan örnekler kayıt altına alınmış bulunmaktadır.

KAYNAKLAR

- Akman, Y., Ketenoğlu, O., İlarıslan, R., Kurt, L., Bingöl, Ü., Kurt, F. ve Geven, F., 1996. ANK. Herbariyumu Revizyonu TÜBİTAK-DPT (No: TBAG-DPT/16).
- Altınayar, G. 1987. Bitkibilimi Terimleri Sözlüğü. D.S.İ. Basım ve Foto-Film İşletme Müdürlüğü Matbaası. Ankara.
- Anonim. 2009a. Web Sitesi: www.ipni.org, Erişim Tarihi: 21/06/2009
- Anonim. 2009b. Web Sitesi: www.mobot.org, Erişim Tarihi: 18/05/2009
- Baytop, A. 1998. Botanik Klavuzu. İstanbul Üniv. Ecz. Fak. Yayınları, 1- 375.
- Baytop, A. 2003. Türkiye’de Botanik Tarihi Araştırmaları. İstanbul.
- Birand, H. 1952. Türkiye Bitkileri. Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Boisser, E. 1865- 1888. Flora Orientalis. 1- 5 Supplement by Busor, Geneve.
- Brunner, H. ve Tanker, N. 1978. Mesleki Latince. Ankara Üniversitesi Yayınları, 1- 200, Ankara.
- Davis, P.H. 1965. Flora of Turkey and the East Aegean Islands. Edinburgh, University Press, 8: 381-450.
- Davis, P.H. Mill, R.R. and Tn, K. 1988. Flora of Turkey and the East Aegean Islands. Edinburgh University Press, 10: 12- 22, Edinburgh.
- Donner, J.L. 1900. Distibution Maps to P.H. Davis Flora of Turkey. Linzer Biol. Beitr. 86- 88.
- Durand, T. and Jackson, B.D. 1886- 1895. Index Kewensis, *Plantarum Phanerogamarum*. Oxford University Press, 200, 357- 358.
- Ekim, T., Koyuncu, M., Vural, M., Duman, H., Aytaç, Z. ve Adıgüzel, N. 2000. Türkiye Bitkileri Kırmızı Kitabı (Eğrelti ve Tohumlu Bitkiler). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye Tabiatını Koruma Derneği, Ankara.
- Geven, F., Bingöl, Ü. ve Güney, K. 2008 ANK Herbariyum’u *Polygonaceae* Familyasının Revizyonu ve Veritabanının Hazırlanması, Kastamonu Üni., Orman Fakültesi Dergisi, 8 (1): 67-85
- Grauter, W. Burdet, H.M. and Long G. 1956. Med Check List. Vol: 2. Conservatoire Jardin, Geneve, 1- 150.
- Güner, A. 1979. Türkiye’nin Bazı Yabani *Iris* L. Türleri Üzerinde Taksonomik Bir

- Çalışma (Doktora Tezi), 1-77.
- Güner, A., Özhatay, N., Ekim, T. and Başer, K.H.C. 2000. Flora of Turkey and the East Aegean Islands. Edinburgh University Press, Edinburgh, 11: 10- 14.
- Heywood, V.H. 1978. Flowering Plants of the World. Oxford University Press, London.
- Hickey, M. and King, C. 1997. Common Families of Flowering Plants. Cambridge University Press, 32- 42.
- Ketenoğlu, O. ve Körüklü, S.T. 2009. Üniversite Müzeleri ve Müzecilik. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları No: 16. 63-72.
- Özhatay, N. and Kültür, Ş. 2006. Check-List of Additional Taxa to the Supplement Flora of Turkey III. Turkish Journal of Botany Vol 30: 281-316.
- Özhatay, N., Kültür, Ş. and Aslan, S. 2009. Check-List of Additional Taxa to the Supplement Flora of Turkey IV. Turkish Journal of Botany Vol 33: 191-226.
- Seçmen, Ö., Gemici, Y., Görk, G., Bekat, L. ve Leblebici, E. 1995. Tohumlu Bitkiler Sistematığı. Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Kitaplar Serisi. No: 16, 4. Baskı, İzmir.
- Stearn, W.T. 1966. Botanical Latin. Timber Press Portland Oregon, Edinburgh.
- Synge, M. Patrick. 1961. Collins Guide to Bulbs.
- Tutin, T.G., Heywood, V.H., Burges, N.A., Valentine, D.H., Walters, S.M. and Webb, D.A. 1964. Flora Europaea Vol X. Cambridge at the Univ. Press.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Ebru ÖZDENİZ

Doğum Yeri : Ankara

Doğum Tarihi : 31.05.1982

Medeni Hali : Bekar

Yabancı Dili : İngilizce

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

Lise : Mimar Sinan Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi (1996-2000)

Lisans : Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü
(2002-2006)

Yüksek Lisans : Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Anabilim
Dalı (Eylül 2007- Ağustos 2009)

Çalıştığı kurum/Kurumlar ve Yıl

Çankırı Karatekin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü (2009-)